

GAZETA miesięcznik GDAŃSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

AMIG

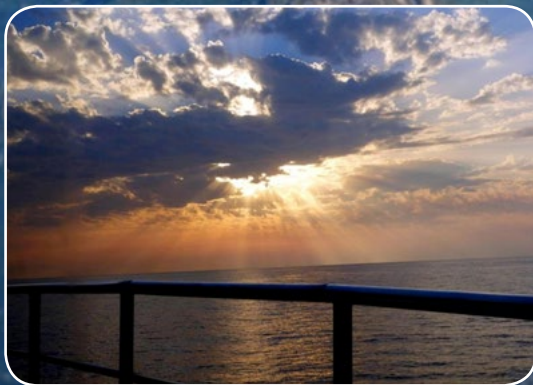
ISSN 1506-9745

Rok 27

Lipiec 2017

nr 7 (319)

Czas na wakacje!

Piknik integracyjny za nami

Pracownicy GUMed bawili się 10 czerwca br. podczas imprezy integracyjnej. Była świetna muzyka, jedzenie i mnóstwo dobrej zabawy. Impreza z udziałem władz Uczelni odbyła się na placu przy Atheneum Gedanense Novum. Zagrał znany dobrze pracownikom GUMed Zagan Acoustic oraz studenci Akademii Muzycznej w Gdańsku, którzy mają za sobą pierwsze sukcesy fonograficzne – Łukasz Reks, Alicja Serowik i Dorota Theisebach. Piknik otworzył rektor prof. Marcin Gruchała i doktorantka GUMed, mgr dietetyki Katarzyna Gładyś, która wykonała utwór Fergie *Finally*. ■

Porozumienie z Philips Healthcare

Prof. Marcin Gruchała, rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego i **Victor Groothengel**, Vice President & Head of Commerce Diagnostic Imaging Philips Healthcare podpisali 30 maja br. memorandum o współpracy. Umowa dotyczy współpracy w zakresie prowadzenia prac badawczych, współorganizacji i udziału w konferencjach naukowych, seminariach i wykładach, jak również wymiany informacji i publikacji naukowych. Porozumienie podpisano na 5 lat. ■

W numerze m.in.

■ Ocena parametryczna aktywności naukowej jednostek za rok 2016. Kategorie na 2017 rok	4
■ Delegacja GUMed w Utrechcie	7
■ SKN GUMed zwyciężyło w Konkursie Czerwonej Róży	8
■ Uczelnia awansowała w rankingu	9
■ X jubileuszowy Medyczny Dzień Nauki	10
■ Laureaci konkursów NCN z Uczelni	11
■ Implant oczodołu z drukarki 3D	11
■ Jesteśmy liderami innowacyjnych metod leczenia nowotworów opartych o indywidualizację – rozmowa z prof. R. Dziadziuszko	12
■ Centrum Leczenia Otyłości i Chorób Metabolicznych otwarte	15
■ Absolwenci kierunku farmacja odebrali dyplomy	16
■ Projekt GUMed i Radia Gdańsk	17
■ Choroby cywilizacyjne w miejscu pracy	18
■ Nowe studia podyplomowe	19
■ 60 lat Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego	19
■ Sprawozdanie z XV Gdańskich Spotkań z Etyką Lekarską	20
■ Z kalendarza Rektora	21
■ Studenci z Polski w naszej Uczelni	22
■ GUMed ponownie Mistrzem Polski w Piłce Nożnej	22
■ Pierwszy w GUMed implant ślimakowy Neuro Zti	23
■ Wystawa w Bibliotece Głównej	24
■ Ortopedzi obradowali w Gdańsku	25
■ Cukrzyca jako wyzwanie farmaceuty	26
■ O wirusie HIV w GUMed	26
■ Rozmawiali o karierze farmaceutów	27
■ Klinika na peryferiach – ostatni rozdział? (cz. 8)	28
■ Naukowiec GUMed najlepszym wykładowcą w Wiśle	31
■ SKN Bromatologii promuje zdrowe odżywianie	33
■ Przyszli farmaceuci i diagności edukowali w Galerii Manhattan	33
■ Przedstawicielka GUMed na Kongresie Międzynarodowej Rady Pielęgniarek	34
■ Katedra i Klinika Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży: przeszłość, teraźniejszość, plany i marzenia	36
■ Okoliczności powstania i losy MAD w latach 1935-1945 – biografie profesorów (cz. 5, ost.)	40
■ Nowe zastosowania krzemionki	44
■ Odszedł Jerzy Czubała	46
■ XII Piknik na Zdrowie	47
■ O internie w CMI	48

Dyrektor naczelny UCK wybrany

Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku ma nowego dyrektora naczelnego. Kandydaturę **Jakuba Kraszewskiego**, zarekomendowaną przez komisję konkursową, pozytywnie zaopiniował prof. Marcin Gruchała, rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Umowę podpisano 23 czerwca br.

Jakub Kraszewski ma wieloletnie doświadczenie w pracy w ochronie zdrowia. Z Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku związany jest od 2009 r., początkowo na stanowisku zastępcy dyrektora naczelnego ds. personalnych. Od listopada 2016 r. pełnił obowiązki dyrektora naczelnego UCK.

Jest absolwentem wyższych studiów prawniczych na Uniwersytecie Gdańskim. Ukończył studia MBA Gdańskiej Fundacji Kształcenia Menedżerów, studia podyplomowe z zakresu zarządzania kadrami w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu oraz Studium Kierowników Projektów Unijnych Agencji Rozwoju Pomorza. Odbił liczne kursy i szkolenia z zakresu HR, finansów i zarządzania jednostkami ochrony zdrowia.

Pracował jako wykładowca Podyplomowego Studium Zarządzania Kadrami na Politechnice Gdańskiej i w Wyższej Szkole Psychologii Społecznej.

Jest doświadczonym doradcą w zakresie zmian systemowych i organizacyjnych, współpracy ze związkami zawodowymi i mediacji w sporze zbiorowym. Zaangażowany w działalność społeczną lokalnych związków i stowarzyszeń, w tym m.in. Regionalnego Centrum Wsparcia Społecznego w Gdyni, Stowarzyszenia Promocji i Rozwoju Pobrzeża Kaszubskiego oraz Stowarzyszenia MAMY więcej. ■

GAZETA AMG

Redaguje zespół:

Redaktor naczelny: Bolesław Rutkowski

Zastępca redaktora naczelnego: Wiesław Makarewicz

Joanna Śliwińska, Jolanta Świerczyńska-Krok, Katarzyna Zalewska (*Remedium*)

Współpraca: Tadeusz Skowryra, Sylwia Scisłowska, fot. Zbigniew Wszeborowski

Adres redakcji: Gazeta AMG: Biblioteka Główna GUMed, Gdańsk, ul. Dębinki 1, tel. 58 349 11 63
e-mail: gazeta@gumed.edu.pl; www: <http://www.gazeta.gumed.edu.pl>. Nakład 700 egz.

Redakcja zastrzega sobie prawo niewykorzystania materiałów niezamówionych, a także prawo do skracania i adiacji tekstów oraz zmiany ich tytułów. Wyrażane opinie są poglądami autorów i nie zawsze odzwierciedlają stanowisko redakcji oraz władz Uczelni.

Opracowanie wydawnicze i druk:

VM Media Sp. z o.o. VM Group spółka komandytowa, Grupa Via Medica, ul. Świętokrzyska 73, 80-180 Gdańsk. www.viamedica.pl, tel. 58 320 94 94, faks 58 320 94 60

Redaktor prowadzący: Joanna Ginter

Opracowanie graficzne: Jacek Rembowski

Warunki prenumeraty:

Cena rocznej prenumeraty krajowej wynosi 36 zł; w rocznej prenumeracie zagranicznej – 36 USD, pojedynczy numer – 3 USD. Należność za prenumeratę należy wpłacać na konto Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego z dopiskiem: prenumerata „Gazety AMG”: Bank Zachodni WBK S.A. Oddz. Gdańsk
76 10901098 0000 0000 0901 5327

VIA MEDICA

Ocena parametryczna aktywności naukowej jednostek za rok 2016. Kategorie na 2017 rok

Jak co roku nadszedł czas podsumowania wyników działalności naukowej jednostek organizacyjnych naszego Uniwersytetu w obrębie Wydziałów za 2016 r. Został utrzymany obowiązujący w GUMed system oceny parametrycznej w odniesieniu do poszczególnych Wydziałów, a jego kryteria były takie same, jak w zeszłorocznej ocenie. Dla przypomnienia, zbieranie danych o dorobku naukowym poszczególnych jednostek odbywało się za pośrednictwem systemu elektronicznego e-Naukowiec. Od strony publikacyjnej ocenę koordynuje Biblioteka Główna GUMed.

Do osiągnięć parametrycznych (punktowanych) każdej z jednostek za rok 2016 zaliczono, poza dorobkiem publikacyjnym, także stopnie i tytuły naukowe, zakończone projekty badawcze (krajowe i międzynarodowe), a także zastosowania praktyczne wyników realizacji prac naukowo-badawczych, tzn. patenty, prawa ochronne, wdrożenia, licencje, umowy zawarte na wykonanie prac usługowo-badawczych, zorganizowane konferencje krajowe lub międzynarodowe oraz wygłoszone referaty, laboratoria (certyfikat 2016 r.) oraz członkostwo w organizacjach naukowych (wybór 2016 r.).

Podsumowanie osiągniętych wyników naukowych przedstawia się następująco: działalność publikacyjna przyjmuje stale tendencję wzrostową i stanowi podstawowe źródło punktacji (91% SUMY R). Spośród 133 ocenianych jednostek naszych trzech wydziałów takie osiągnięcie przedstawiło 131 jednostek, uzyskując łącznie 30 205 punktów. Punktacja za pozostałe osiągnięcia: stopnie i tytuły naukowe – 1 240 punkty (3,7%); zakończone projekty krajowe i międzynarodowe – 405 punktów (1,2%); działalność usługowo-badawcza – 15 punktów (0,05%); patenty i wdrożenia – 236 punktów (0,7%); zorganizowane konferencje krajowe lub międzynarodowe – 553 punkty (1,7%); laboratoria – 50 punktów (0,15%) oraz członkostwo – 484 punkty (1,5%). Ogółem za

wszystkie osiągnięcia zdobyte przez poszczególne jednostki w 2016 r. uzyskano 33 188 punktów.

Podsumowanie wyników oceny parametrycznej za 2016 r. oraz przygotowana lista rankingowa kategorii jednostek na rok 2017 została przedstawiona członkom Senackiej Komisji Nauki na posiedzeniu 25 kwietnia 2017 r. Ocena parametryczna aktywności naukowej poszczególnych jednostek Uniwersytetu, czyli przyznanie kategorii jednostkom na 2017 r., została dokonana na podstawie sumy osiągnięć punktowanych (R), które jednostki te wypracowały odpowiednio w okresie 3-letnim w latach 2014, 2015 i 2016. Czyli nie uwzględniono jak dotychczas ilorazu sumy osiągnięć punktowanych (R) podzielonej przez liczbę N (R/N), która to wartość wskazywać miała tzw. parametr efektywności (E). Zmiana systemu przyznawania kategorii, uwzględniająca bezwzględną sumę osiągnięć punktowanych (R), ma przyczynić się do wypracowania bardziej jednolitej i jednoznacznej metody pomiaru osiągnięć jednostek, promując jednostki wykazujące dużą aktywność niezależnie od przypisanej liczby N . Liczba N to parametr globalny istotny podczas oceny zewnętrznej, jednak podczas oceny wewnętrznej częstokroć zaburzający rzetelną i wiarygodną ocenę aktywności naukowej pojedynczych jednostek, często bardzo zróżnicowanych pod względem strukturalnym. Nadrzędnym celem rankingu oceny parametrycznej aktywności naukowej będzie nie tylko wzmocnienie już istniejących, prężnie działających i rozwijających się dużych ośrodków badawczych, ale też wprowadzenie mechanizmów zachęcających do ewentualnej bardziej ścisłej współpracy i konsolidacji jednostek mniejszych i/lub mniej aktywnych naukowo, w szczególności znajdujących się w kategorii D. Uczelnia w ten sposób w jeszcze większym stopniu będzie promować badania naukowe jednostek, które dążą do systematycznego, wielopłaszczyznowego publikowania prestiżowych prac rangi międzynarodowej. Możliwa, potencjalna zaś konsolidacja jednostek może przyczynić się do wzmocnienia i poprawy efektywności naukowej jako takiej, lepszego zagospodarowania dostępnej infrastruktury, jak również pełniejszego wykorzystania naszego wysokiego potencjału naukowo-badawczego oraz dydaktycznego.

Przy podziale kategorii w rankingu zastosowano liczbowe progi, odpowiednio: kategoria A – 23 jednostki; kategoria B – 44 jednostki; kategoria C – 44 jednostki; kategoria D – 22 jednostki. Podsumowanie wyników przedstawia tabela 1. Na tej podstawie została opracowana lista rankingowa ocenianych jednostek Uniwersytetu (tabela 2). Osiągnięte wy-

Tabela 1. Liczba jednostek w poszczególnych kategoriach w 2017 r. z podziałem na Wydziały wg sumy R

Kategoria	Wydział Lekarski	Wydział Farmaceutyczny z OML	Wydział Nauk o Zdrowiu z OP i IMMIT	Liczba jednostek w kategorii
A	17	5	1	23
B	24	7	13	44
C	20	7	17	44
D	16	0	6	22
Liczba ocenianych jednostek	77	19	37	133

niki Oceny mają bezpośredni wpływ na wysokość dotacji statutowej dla wnioskujących o takie finansowanie jednostek.

Podsumowując wyniki naukowe uzyskane w 2016 r. oraz kategorie przyznane na 2017 r., serdecznie gratuluję wszystkim pracownikom, dzięki którym odnotowujemy wciąż

znaczący wzrost aktywności naukowej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

prof. Tomasz Bączek,
prorektor ds. nauki

Tabela 2. Kategorie 2017 wg sumy R z lat: 2014, 2015, 2016

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma R z lat: 2014, 2015, 2016	Kategoria 2017 wg sumy R
1.	WL	Katedra i Klinika Onkologii i Radioterapii	3 577,00	A
2.	WL	Katedra i Zakład Patomorfologii	2 508,00	A
3.	WF	Zakład Biofarmacji i Farmakokinetyki	2 148,00	A
4.	WL	Katedra i Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych	2 090,00	A
5.	WL	Klinika Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii	2 003,00	A
6.	WL	I Katedra i Klinika Kardiologii	1 920,00	A
7.	WL	Katedra i Klinika Dermatologii, Wenerologii i Alergologii	1 894,00	A
8.	WF	Katedra i Zakład Chemii Farmaceutycznej	1 889,00	A
9.	WL	Katedra i Zakład Biochemii	1 717,00	A
10.	WL	Katedra i Zakład Medycyny Sądowej	1 553,00	A
11.	WL	Katedra i Zakład Biologii i Genetyki	1 495,00	A
12.	WL	Katedra i Zakład Histologii	1 484,00	A
13.	WL	Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii, Onkologii	1 475,00	A
14.	WL	Klinika Kardiologii i Elektroterapii Serca	1 256,00	A
15.	WF	Katedra i Zakład Chemii Fizycznej	1 250,00	A
16.	WL	Zakład Medycyny Rodzinnej	1 182,00	A
17.	WL	Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej	1 142,00	A
18.	WF	Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej	1 125,00	A
19.	WL	Zakład Immunologii Klinicznej i Transplantologii	1 119,00	A
20.	WL	Zakład Radiologii	1 114,00	A
21.	WL	Klinika Alergologii	1 103,00	A
22.	WF	Katedra i Zakład Chemii Nieorganicznej	1 095,00	A
23.	WNoZ	II Zakład Radiologii	1 091,00	A
24.	WL	Klinika Kardiologii i Chirurgii Naczyniowej	1 046,00	B
25.	WL	Katedra i Klinika Hematologii i Transplantologii	1 025,00	B
26.	WL	Katedra i Zakład Chemii Medycznej	1 013,00	B
27.	WL	Katedra i Klinika Pediatrii, Diabetologii i Endokrynologii	994,00	B

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma R z lat: 2014, 2015, 2016	Kategoria 2017 wg sumy R
28.	WL	Klinika Endokrynologii i Chorób Wewnętrznych	965,00	B
29.	WNoZ	Zakład Propedeutyki Onkologii	953,00	B
30.	WF	Katedra i Zakład Chemii Organicznej	951,00	B
31.	WL	Katedra i Klinika Chirurgii Onkologicznej	944,00	B
32.	WL	Klinika Neurologii Dorosłych	941,00	B
33.	WF	Katedra i Zakład Bromatologii	938,00	B
34.	WNoZ	Zakład Fizjologii Człowieka	932,00	B
35.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Ogólnego	928,00	B
36.	WNoZ	Zakład Parazytologii Tropikalnej	922,00	B
37.	WF	Katedra i Zakład Farmakognozji z Ogrodem Roślin Leczniczych	902,00	B
38.	WF	Katedra i Zakład Farmacji Stosowanej	896,00	B
39.	WL	Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii	893,00	B
40.	WL	Katedra i Klinika Otolaryngologii	877,00	B
41.	WNoZ	Zakład Medycyny Nuklearnej	859,00	B
42.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Neurologiczno-Psychiatrycznego	850,00	B
43.	WL	Katedra i Klinika Pediatrii, Gastroenterologii, Hepatologii i Żywności Dzieci	848,00	B
44.	WL	Zakład Prewencji i Dydaktyki	841,00	B
45.	WNoZ	Zakład Informatyki Radiologicznej i Statystyki	797,00	B
46.	WNoZ	Klinika Rehabilitacji	774,00	B
47.	WF	Zakład Farmakodynamiki	759,00	B
48.	WNoZ	Zakład Żywności Klinicznej i Dietetyki	756,00	B
49.	WL	Katedra i Klinika Pediatrii, Nefrologii i Nadciśnienia	736,00	B
50.	WL	Klinika Położnictwa	721,00	B
51.	WL	Klinika Psychiatrii Dorosłych	717,00	B
52.	WL	Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii	716,00	B
53.	WNoZ	Zakład Toksykologii Środowiska	706,00	B
54.	WL	Katedra i Zakład Farmakologii	689,00	B
55.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego	687,00	B

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma R z lat: 2014, 2015, 2016	Kategoria 2017 wg sumy R
56.	WNoZ	Zakład Patologii i Neuropatologii	683,00	B
57.	WL	Katedra i Zakład Fizjopatologii	653,00	B
58.	WL	Zakład Diagnostyki Chorób Serca	637,00	B
59.	WL	Katedra i Klinika Urologii	629,00	B
60.	WL	Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Chorób Tkanki Łącznej i Geriatrii	623,00	B
61.	WL	Katedra i Klinika Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży	622,00	B
62.	WF	Katedra i Zakład Biochemii Farmaceutycznej	590,00	B
63.	WNoZ	Zakład Fizjoterapii	578,00	B
64.	WF	Katedra i Zakład Technologii Chemicznej Środków Leczniczych	567,00	B
65.	WL	Katedra i Klinika Ginekologii, Ginekologii Onkologicznej i Endokrynologii Ginekologicznej	567,00	B
66.	WL	Zakład Anatomii i Neurobiologii	558,00	B
67.	WL	Zakład Patologii i Reumatologii Doświadczalnej	543,00	B
68.	WNoZ	Zakład Zarządzania w Pielęgniarstwie	534,00	C
69.	WF	Katedra i Zakład Toksykologii	514,00	C
70.	WF	Zakład Medycznej Diagnostyki Laboratoryjnej	501,00	C
71.	WL	Katedra i Klinika Okulistyki	500,00	C
72.	WL	Zakład Medycyny Paliatywnej	486,00	C
73.	WL	Katedra i Klinika Neurochirurgii	436,00	C
74.	WL	Zakład Higieny i Epidemiologii	434,00	C
75.	WL	Zakład Medycyny Molekularnej	432,00	C
76.	WF	Katedra i Zakład Mikrobiologii Farmaceutycznej	432,00	C
77.	WF	Zakład Terapii Monitorowanej i Farmakogenetyki	427,00	C
78.	WF	Katedra i Zakład Chemii Analitycznej	426,00	C
79.	WL	Klinika Neurologii Rozwojowej	417,00	C
80.	WL	Katedra i Klinika Kardiologii Dziecięcej i Wad Wrodzonych Serca	412,00	C
81.	WL	Katedra i Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej	404,00	C
82.	WNoZ	Zakład Historii i Filozofii Nauk Medycznych	403,00	C
83.	WNoZ	Klinika Medycyny Hiperbarycznej i Ratownictwa Morskiego	388,00	C
84.	WNoZ	Zakład Toksykologii Klinicznej	388,00	C
85.	WL	Zakład Mikrobiologii Jamy Ustnej	385,00	C
86.	WL	Centrum Symulacji Medycznej	382,00	C
87.	WL	Klinika Pneumonologii	377,00	C
88.	WL	Klinika Chorób Zakaźnych	376,00	C

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma R z lat: 2014, 2015, 2016	Kategoria 2017 wg sumy R
89.	WNoZ	Klinika Chorób Zawodowych, Metabolicznych i Wewnętrznych	373,00	C
90.	WNoZ	Zakład Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej	368,00	C
91.	WL	Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu	363,00	C
92.	WF	Zakład Chemii Klinicznej	356,00	C
93.	WNoZ	Zakład Bioenergetyki i Fizjologii Wysiłku Fizycznego	351,00	C
94.	WL	Zakład Immunologii	347,00	C
95.	WNoZ	Zakład Immunobiologii i Mikrobiologii Środowiska	330,00	C
96.	WNoZ	Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej	329,00	C
97.	WL	Zakład Medycyny Laboratoryjnej	324,00	C
98.	WL	Katedra i Zakład Fizyki i Biofizyki	321,00	C
99.	WL	Katedra i Klinika Chirurgii Twarzowo-Szczękowej i Stomatologicznej	321,00	C
100.	WNoZ	Zakład Badań nad Jakością Życia	314,00	C
101.	WL	Klinika Psychiatrii Rozwojowej, Zaburzeń Psychotycznych i Wieku Podeszłego	303,00	C
102.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego	298,00	C
103.	WNoZ	Zakład Endokrynologii Klinicznej i Doświadczalnej	277,00	C
104.	WNoZ	Zakład Biochemii i Fizjologii Klinicznej	242,00	C
105.	WNoZ	Klinika Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych	239,00	C
106.	WNoZ	Zakład Medycyny Tropikalnej i Epidemiologii	238,00	C
107.	WL	Zakład Mikrobiologii Lekarskiej	224,00	C
108.	WF	Katedra i Zakład Patofizjologii Farmaceutycznej	215,00	C
109.	WL	Zakład Anatomii Klinicznej	205,00	C
110.	WNoZ	Zakład Psychologii Klinicznej	204,00	C
111.	WNoZ	Zakład Towaroznawstwa Żywności	202,00	C
112.	WL	Katedra i Zakład Protetyki Stomatologicznej	201,00	D
113.	WL	Zakład Ortodoncji	189,00	D
114.	WL	Zakład Etyki	181,00	D
115.	WL	Katedra i Zakład Stomatologii Wieku Rozwojowego	181,00	D
116.	WL	Wydziałowe Studium Informatyki Medycznej i Biostatystyki	179,00	D
117.	WL	Zakład Kardiologii	157,00	D
118.	WL	Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej	153,00	D
119.	WL	II Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu	149,00	D

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma R z lat: 2014, 2015, 2016	Kategoria 2017 wg sumy R
120.	WL	Katedra i Zakład Periodontologii i Chorób Błony Śluzowej Jamy Ustnej	133,00	D
121.	WL	Klinika Chirurgii Plastycznej	131,00	D
122.	WNoZ	Zakład Socjologii Medycyny i Patologii Społecznej	128,00	D
123.	WNoZ	Zakład Pielęgniarstwa Społecznego i Promocji Zdrowia	118,00	D
124.	WL	Zakład Propedeutyki Chirurgii i Urazów Wielonarządowych	116,00	D
125.	WL	Klinika Neonatologii	114,00	D
126.	WL	Katedra i Zakład Fizjologii	113,00	D
127.	WL	Zakład Embriologii	109,00	D
128.	WNoZ	Zakład Prawa Medycznego i Farmaceutycznego	104,00	D

Lp.	Wydział	Jednostka organizacyjna	Suma R z lat: 2014, 2015, 2016	Kategoria 2017 wg sumy R
129.	WNoZ	Zakład Gerontologii Społecznej i Klinicznej	103,00	D
130.	WNoZ	Zakład Biochemii Żywności	77,00	D
131.	WL	Zakład Technik Dentystycznych i Zaburzeń Czynnościowych Narządu Żucia	41,00	D
132.	WL	Zakład Neuroanestezjologii	30,00	D
133.	WNoZ	Klinika Chorób Serca i Rehabilitacji Kardiologicznej	20,00	D

Objaśnienia:

WL – Wydział Lekarski

WF – Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej
WNoZ – Wydział Nauk o Zdrowiu z Oddziałem Pielęgniarstwa i Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej

Suma R – suma punktowanych osiągnięć z lat: 2014, 2015 i 2016

Delegacja GUMed w Utrechcie

Przedstawiciele Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego odwiedzili w dniach 30-31 maja br. Uniwersyteckie Centrum Medyczne w Utrechcie (UMCU) w Holandii. W skład delegacji weszli: rektor **prof. Marcin Gruchała**, prorektor ds. rozwoju i organizacji kształcenia **prof. Jacek Bigda**, prorektor ds. studenckich **dr hab. Tomasz Smiatacz**, kanclerz **Marek Langowski**, **dr Krzysztof Chlebus**, prezes Centrum Innowacji Medycznych GUMed, **dr Karolina Dorniak** z Zakładu Diagnostyki Chorób Serca, **prof. Marcin Fijałkowski** z I Katedry i Kliniki Kardiologii, **prof. Jacek Jassem**, kierownik Katedry i Kliniki Onkologii i Radioterapii, **prof. Krzysztof Narkiewicz**, kierownik Katedry i Kliniki Nadci-

śnienia Tętniczego i Diabetologii, **dr hab. Rafał Pawlaczyk** z Katedry i Kliniki Kardiologii i Chirurgii Naczyniowej oraz **prof. Aleksandra Żurowska**, kierownik Katedry i Kliniki Pediatrii, Nefrologii i Nadciśnienia. Gospodarzem spotkania był **prof. Paul F. Grundeman** z UMCU, który 7 marca br. odwiedził GUMed. Dwudniowa wizyta w Utrechcie była okazją do wymiany doświadczeń, omówienia bieżących kwestii związanych z ochroną zdrowia, jak również edukacją czy innowacjami medycznymi. Podczas spotkania omówiono również potencjalne przedsięwzięcia, które w przyszłości mogą realizować wspólnie ośrodki z Gdańska i Utrechtu. ■

SKN GUMed zwyciężyło w Konkursie Czerwonej Róży

Studenckie Koło Naukowe Ultrasonografii przy Pracowni Diagnostyki Ultrasonograficznej i Biopsyjnej przy Klinice Pediatrii, Hematologii, Onkologii i Endokrynologii GUMed zwyciężyło w 43 Konkursie Czerwonej Róży 2017 w katego-

rii „najlepsze koło naukowe”. Najlepszym studentem Pomorza w tym roku został Mariusz Smentoch z Politechniki Gdańskiej.

Wyniki Konkursu ogłoszono 21 maja br. w Akademii Morskiej w Gdyni.

Czerwona Róża to symbol piękna, doskonałości i miłości. Pod tym hasłem kryją się także bogate tradycje pomorskiego środowiska akademickiego. Od 55 lat niezwykle prestiżowa statuetka Czerwonej Róży trafia do rąk wybitnych, najbardziej wyróżniających się studentów. Statuetka Czerwonej Róży trafia do rąk wybitnych i najbardziej wyróżniających się studentów. Kandydatów do nagrody zgłaszają bezpośrednio władze poszczególnych uczelni, wskazując po jednym kandydacie w każdej kategorii. By wygrać, trzeba mieć talent, być zdolnym i pracowitym. W konkursie liczy się wysoka średnia ocen, ale także aktywność pozanaukowa, osiągnięcia w dziedzinach społecznej, sportowej i artystycznej. ■

Sukces studentów

Sześćdziesięciu dziewięciu uczestników z dwunastu polskich uniwersytetów medycznych wzięło udział w tegorocznej edycji ogólnopolskiego konkursu *Scapula Aurea/Golden Scapula*, która odbyła się 27 maja br. w Krakowie. Studenci pierwszego roku studiów polskojęzycznych i anglojęzycznych na kierunku lekarskim, prezentujący najwyższy poziom wiedzy anatomicznej, konkurowali ze sobą na polu wiedzy teoretycznej (100 pytań testowych o dużym stopniu trudności) oraz praktycznej (do rozpoznania 50 preparatów – przy zaledwie 30 sekundach czasu na napisanie nazwy polskiej i angielskiej oznaczonej struktury). W tych trudnych warunkach znakomicie sprawdzili się studenci Gdańskiego Uniwer-

sytetu Medycznego. **Izabela Kotlewska** zajęła 4 miejsce w klasyfikacji indywidualnej, zaś **Agata Pszczółka** uplasowała się tuż za nią. Przy wsparciu Małgorzaty Styczewskiej wywalczyły drużynowo w *Scapula Aurea 2017* II miejsce.

W kategorii studentów anglojęzycznych równych sobie nie miał student GUMed **Melad Gholamhossein**, zdobywając indywidualnie I miejsce *Golden Scapula 2017*. Wraz z **Hanną Olofsson** i **Alexandrem Grzeską** wywalczyli III miejsce w kategorii drużynowej *Golden Scapula 2017*. Przygotowaniem studentów do konkursu, jak i opieką na miejscu zajęł się dr Jan Spodnik z Zakładu Anatomii i Neurobiologii. ■

Uczelnia awansowała w rankingu

Fot. Krzysztof Wojciewski/Perspektywy

Gdański Uniwersytet Medyczny sukcesywnie awansuje w rankingach najlepszych szkół wyższych. W najnowszym Rankingu Uczelni Akademickich 2017 Fundacji Edukacyjnej *Perspektywy* GUMed zajął 2 miejsce wśród polskich uczelni medycznych, awansując z 3 pozycji. Uczelnia poprawiła również swoją pozycję w wśród uczelni akademickich w kraju, plasując się na 8 miejscu. To o oczko wyżej niż w roku ubiegłym. W ciągu ostatnich 6 lat Uczelnia awansowała do pierwszej dziesiątki z 18 miejsca, za co została wyróżniona nagrodą specjalną – AWANS 2013. GUMed jest niezmiennie najwyżej ocenioną uczelnią Pomorza.

– Ogromnie cieszy tak wysoka pozycja naszej Uczelni w rankingu – mówi prof. Marcin Gruchała, rektor GUMed. – To sukces i zasługa całej społeczności Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Składa się na nią olbrzymi wysiłek wszystkich pracowników – kadry o wysokich kwalifikacjach, odnoszącej znaczące sukcesy krajowe i międzynarodowe, jak również ożywiona aktywność naukowa studentów, prowadzona w ramach kół naukowych lub poprzez udział w projektach naukowo-badawczych. Dostrzeżenie i docenienie tych starań jest niezwykle miłe i ważne. Już plasujemy się w gronie najlepszych polskich uczelni wyższych, ale słusznie mamy potencjał i ambicje, by w kolejnych latach było jeszcze lepiej.

Gdański Uniwersytet Medyczny znalazł się na 2 miejscu pod względem efektywności naukowej, liczonej m.in. liczbą

cytowań i publikacji. W podziale na kierunki nauczania Uczelnia plasuje się również w ścisłej czołówce, zajmując 3 miejsce na kierunkach analityka medyczna, farmacja i fizjoterapia, a 4 na pielęgniarstwie i położnictwie.

Od wielu lat Gdański Uniwersytet Medyczny konsekwentnie realizuje strategię rozwoju Uczelni w zakresie działalności naukowej i innowacyjnej. Głównym sukcesem i potwierdzeniem wiodącej roli GUMed w zakresie działalności naukowo-badawczej jest wysoka pozycja w rankingu kategoryzacji poszczególnych wydziałów w zewnętrznej ocenie parametrycznej. W rankingu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Gdański Uniwersytet Medyczny, jako jeden z dwóch uniwersytetów medycznych w kraju, może pochwalić się prestiżową kategorią A+ (Wydział Farmaceutyczny z OML) oraz kategorią A pozostałych Wydziałów (Wydział Lekarski, Wydział Nauk o Zdrowiu z OP i IMMiT).

Wysoka pozycja GUMed w rozpoznawalnej międzynarodowo działalności naukowej (mierzona liczbą cytowań i publikacji), skuteczność w pozyskiwaniu środków finansowych na działalność naukowo-badawczą oraz znacząca pozycja kadry w środowisku naukowym w Polsce i na świecie to kryteria stanowiące o sukcesie stale rozwijającej się działalności naukowo-badawczej Uczelni.

Joanna Śliwińska,
rzecznik prasowy

Fot. Krzysztof Wojciewski/Perspektywy

O tlenoterapii hiperbarycznej w Serbii

Belgrad był gospodarzem tegorocznego XIX Międzynarodowego Kongresu Medycyny Hiperbarycznej (ICHM), który co trzy lata organizowany jest na innym kontynencie. W ramach spotkania, które odbyło się w dniach 11-13 maja 2017 r. przeprowadzono m.in. warsztaty poświęcone bezpieczeństwu tlenoterapii hiperbarycznej, podczas których prezentowane były zasady pracy ośrodków hiperbarycznych w USA i w Europie. Stronę amerykańską reprezentował dr Paul Claus z Mayo Clinic w Rochester (Minnesota, USA), a stronę europejską **dr hab. Jacek Kot**, kierownik Krajowego Ośrodka Medycyny Hiperbarycznej IMMiT GUMed, który pełni jednocześnie funkcję prezesa European Underwater Baromedical Society (www.EUBS.org) oraz sekretarza European Committee for Hyperbaric Medicine (www.ECHM.org). Więcej informacji na stronie www.ICHM2017.com. ■

X jubileuszowy Medyczny Dzień Nauki

Atrakcyjna promocja nauk medycznych wśród najmłodszych

Tłumy dzieci i młodzieży, wykłady oraz pokazy laboratoryjne na kilkudziesięciu stoiskach – tak w telegraficznym skrócie wyglądała X, jubileuszowa odsłona Medycznego Dnia Nauki. Akcja promująca nauki medyczne wśród najmłodszych mieszkańców naszego województwa odbyła się 26 maja br. w godz. 9-13 w Collegium Biomedicum pod honorowym patronatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W imieniu organizatorów i władz Uczelni zgromadzonych gości i licznie przybyłą młodzież powitał rektor prof. Marcin Gruchała. Wśród obecnych nie zabrakło przedstawicieli firm sponsorskich, bez których pomocy i wsparcia niemożliwe byłoby zorganizowanie imprezy na taką skalę. W inauguracji X MDN uczestniczyli: Halina Lewkowska – wiceprezes Zarządu Fundacji ENERGA oraz Michał Gad – specjalista ds. PR Saur Neptun Gdańsk. Obecni byli również przedstawiciele GUMed: kanclerz Marek Langowski, prodziekan Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i GUMed prof. Stanisław Ołdziej oraz prodziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. Maciej Jankowski. Wykład inauguracyjny dotyczący historii Medycznego Dnia Nauki wygłosiła dr Joanna Śliwińska, rzeczniczka Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, która przez ostatnie 9 lat koordynowała MDN.

Tradycyjnie krótkim wykładom towarzyszyły pokazy laboratoryjne i warsztaty z udzielania pierwszej pomocy czy nauka szycia chirurgicznego. Specjaliści z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego prezentowali, jaka jest różnica między żyłą a tętnicą, a na specjalnym fantomie każdy chętny mógł spróbować założyć wkłucie dożylnie. Młodzi naukowcy mogli wywołać burzę w probówce oraz wyhodować własny chemiczny ogród. Można było zobaczyć łańcuchy DNA, a także dowiedzieć się, jakie niebezpieczeństwa grożą nam ze strony organizmów niewidocznych gołym okiem. Była szansa na poznanie świata bakterii i obalenie mitów dotyczących cukrzycy. Chętni mogli dowiedzieć się jak korzystać z popularnych suplementów diety i jaką moc dają nam szczepienia. Nie zabrakło również nowinek ze świata biotechnologii, farmacji oraz chemii medycznej.

W ramach wydarzenia pojawiły się także atrakcje dla miłośników języków obcych. Właśnie z myślą o nich Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych GUMed przygotowało warsztaty aż w trzech językach. Prezentacje hiszpańskojęzyczne poświęcone były masażom relaksacyjnym oraz zagadnieniom ortodontycznym, a po francusku można było dowiedzieć się więcej na temat kosmetyków, ich składu oraz tego jak działają

na naszą skórę. Studenci farmacji przygotowali natomiast zajęcia w języku angielskim. W ramach prezentacji można było poznać historię układu okresowego pierwiastków, dowiedzieć się jak tlen, złoto, rtęć oraz srebro działają na nasz organizm oraz dlaczego w pracy farmaceuty tak ważna jest precyzja. Na 50 stoiskach tematycznych przeprowadzono różne warsztaty i pokazy. Chętni mogli samodzielnie wykonać model ręki z papieru lub zmierzyć się z gramami anatomicznymi na specjalnych stanowiskach komputerowych. Pod okiem młodych immunologów uczestnicy mieli okazję poznać podstawy funkcjonowania układu odpornościowego i zaszczepić pluszowego ochotnika, a razem z farmaceutami GUMed przygotowywali maści i proste kosmetyki. Na specjalnym modelu młodzi naukowcy mogli poznać budowę anatomiczną układu oddechowego, a przy użyciu тренаżera spróbować swoich sił w zabiegach chirurgicznych. Ponadto mogli dowiedzieć się czym są przyjazne bakterie i jaki mają wpływ na sylwetkę, nastrój, a nawet długość życia. Nie zabrakło także zwiedzania akademickiej Zwierzętarńi i degustacji zdrowych przekąsek przygotowanych przez młodych dietetyków. Niesłabnącym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty z udzielania pierwszej pomocy, nauki szycia chirurgicznego czy samobadania piersi na specjalnym fantomie. Wszyscy chętni mogli skorzystać z bezpłatnego badania metodą kapilaroskopii, ocenić stan swojego uzębienia czy sprawdzić sprawność ręki przy użyciu dynamometru, testera czucia i trenera dłoni.

Szczegółowe informacje na temat akcji wraz z galerią zdjęć dostępne są na stronie www.medycznydziennauki.gumed.edu.pl.

Serdecznie dziękuję wszystkim za udział, zaangażowanie i obecność podczas tegorocznego Medycznego Dnia Nauki. Za pomoc i wsparcie dziękuję również kierownictwu i pracownikom Biura ds. Nauki i Działu Gospodarczego, Sekcjom: Transportu, Zaopatrzenia, Aparatury, Księgowości i Wydawnictw, fotografowi Zbyszkowi Wszeborowskiemu, graficzce Sylwii Scisłowskiej oraz rzeczniczce prasowej GUMed Joannie Śliwińskiej.

Jednocześnie już teraz zapraszam do udziału w kolejnej edycji Medycznego Dnia Nauki w 2018 r.

Więcej na s. 51.

Łukasz Szulc,
Sekcja Informacji i Promocji

Laureaci konkursów NCN z Uczelni

Naukowcy GUMed znaleźli się wśród laureatów konkursów OPUS 12, PRELUDIUM 12 oraz SONATA 12 Narodowego Centrum Nauki. Łączna kwota finansowania projektów wyniesie 4 001 250 zł.

W ramach konkursu OPUS 12 na projekty badawcze, w tym finansowanie zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej niezbędnej do realizacji tych projektów otrzymały cztery projekty badawcze. **Prof. Ryszard Smoleński**, kierownik Katedry i Zakładu Biochemii, otrzymał finansowanie na projekt pt. *Adaptacje metabolizmu energetycznego miocytów serca w miażdżycy – znaczenie w patologii i strategiach terapeutycznych*. Wśród nagrodzonych badaczy znalazł się również **prof. Tomasz Bączek**, kierownik Katedry i Zakładu Chemii Farmaceutycznej, który będzie realizował projekt pt. *Modelowanie ilościowych zależności stabilność metaboliczna – struktura chemiczna narzędziem usprawniającym opracowanie potencjalnych kandydatów na nowe leki przeciwdepresyjne i przeciwłękowe*. W konkursie OPUS wyróżniono także projekt pt. *Badania nad wykorzystaniem nowych analogów endogennych peptydów w terapii infekcji skórnych o etiologii gronkowcowej* **prof. Wojciecha Kamysza**, kierownika Katedry i Zakładu Chemii Nieorganicznej. Finansowanie w ramach konkursu OPUS otrzymał również projekt kierownika Zakładu Chemii Klinicznej **prof. Macieja Janakowskiego** *Zaangażowanie receptorów nukleotydowych P2 w patogenezie zaburzeń przepuszczalności bariery filtracyjnej w doświadczanie wywołanej cukrzycy typu 1*.

W konkursie SONATA 12 na projekty badawcze realizowane przez osoby posiadające stopień naukowy doktora, uzyskany do 7 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem wyróżniono **dr inż. Ewę Ołkowską** z Zakładu Toksykologii Środowiska, która będzie realizowała projekt *Badanie barierowości skóry ludzkiej względem wybranych związków endokrynnie czynnych (EDCs) w obecności surfaktantów*.

Centrum przyznało również finansowanie dla dwóch projektów w ramach konkursu PRELUDIUM 12 na projekty badawcze realizowane przez osoby rozpoczynające karierę naukową nieposiadające stopnia naukowego doktora. Projekt pt. *Epidemiologia analityczna jako nowe podejście badawcze w ocenie wpływu czynników ryzyka na profile wybranych metabolitów w nowotworach pęcherza moczowego* będzie realizowała **mgr Julia Jacyna**, doktorantka w Zakładzie Biofarmacji i Farmakokinetyki. Finansowanie otrzymał również projekt *Znaczenie FGFR2 w inicjacji transformacji nowotworowej epitelialnych komórek gruczołu piersiowego – analizy molekularne i kliniczne*, który będzie prowadzony w Zakładzie Enzymologii Molekularnej na Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii pod kierownictwem **Kamila Mieczkowskiego**.

Szczegółowe wyniki wraz z listą rankingową dostępne są na stronie [Narodowego Centrum Nauki](#). Więcej informacji o nowych edycjach konkursów na stronie [eNaukowiec.gumed.edu.pl](#) oraz stronach NCN. ■

Implant oczodołu z drukarki 3D

Nowatorski zabieg rekonstrukcji oczodołu z wykorzystaniem indywidualnego wszczepu został przeprowadzony 31 maja br. w Klinice Chirurgii Szczękowo-Twarzowej GUMed kierowanej przez **dr hab. Barbarę Drogoszewską**.

Pacjentem był 36-letni mężczyzna, który uległ wypadkowi. Z wykorzystaniem technologii druku 3D zaprojektowano indywidualny implant odtwarzający dolną, przyśrodkową ścianę oraz kostne brzożki oczodołu. Zastosowanie indywidualnego wszczepu umożliwiło prawidłowe ustawienie znacznie przemieszczonej gałki ocznej, poprawę widzenia oraz rysów twarzy. Zabieg przeprowadził zespół w składzie: **dr Adam Michcik, dr Adam Polcyn, lek. dent. Michał Rogula, instr. Dorota Tomoń, lek. Tomasz Lammek** (anestezjologia).

Wykorzystanie indywidualnych wszczepów do rekonstrukcji ubytków twarzoczaszki otwiera nowe możliwości lecznicze u chorych po urazach i zabiegach onkologicznych. Obecnie w Klinice Chirurgii Szczękowo-Twarzowej do zabiegu z wykorzystaniem druku w technologii 3D przygotowujący jest kolejny pacjent. ■

Jesteśmy liderami innowacyjnych metod leczenia nowotworów opartych o indywidualizację

Z profesorem Rafałem Dziadziuszko, laureatem Nagrody im. Heinego H. Hansena, rozmawiał prof. Wiesław Makarewicz

■ **Redakcja Gazety AMG serdecznie gratuluje Panu tego prestiżowego wyróżnienia. Proszę przybliżyć naszym Czytelnikom postać patrona tej nagrody.**

Dr Heine H. Hansen był wybitnym duńskim lekarzem onkologiem pracującym w szpitalu Kopenhadze. Zajmował się głównie chemioterapią nowotworów złośliwych, w mniejszym stopniu radioterapią. W latach 80. XX w. był jednym z pionierów opracowania stosowania nowoczesnych standardów postępowania w chemioterapii nowotworów, m.in. twórcą do dzisiaj stosowanych schematów leczenia raka drobnokomórkowego płuca. W tym względzie był jednym z najwybitniejszych naukowców w Europie, pozostając jednocześnie osobą niezwykle skromną i przystępną. Miałem okazję go poznać, spotykając kilkakrotnie na konferencjach międzynarodowych, lecz także podczas kilku bardziej kameralnych spotkań w Polsce, do której lubił przyjeżdżać. W latach 80. i 90. Ubiegłego stulecia położył ogromne zasługi dla zintegrowania naszych badaczy ze środowiskiem onkologów europejskich. W Europie był pionierem, inicjatorem powstania i jednym z założycieli dwóch organizacji: Europejskiego Towarzystwa Onkologii Klinicznej (ESMO) oraz Międzynarodowego Stowarzyszenia Badań nad Rakiem Płuca (IASLC) z siedzibą w Kopenhadze.

Jeden z jego uczniów prof. Fred R. Hirsh, który przeniósł się do Denver w USA. Z wielkim sukcesem rozwinął za Oceanem działalność IASLC, gdzie ta organizacja obecnie prężnie działa i wydaje własne czasopismo medyczne. Mam bardzo duże związki z tymi organizacjami. Byłem stypendystą IASLC, co umożliwiło mi prawie trzyletnią pracę na Uniwersytecie w Colorado. W ESMO mam przyjemność uczestniczyć w pracach komitetów podsumowujących najważniejsze osiągnięcia w leczeniu raka płuca i w wyznaczaniu standardów postępowania. Uczestniczę też w Letnich Szkołach ESMO adresowanych do młodych onkologów, często jeszcze studentów. Celem takich Szkół Letnich jest nie tylko nauka, ale także pokazanie młodszym koleżankom i kolegom ścieżek kariery w onkologii i pracy naukowej. Na Szkołach prezentuję wykłady i prowadzę warsztaty poświęcone rakowi płuca dla kilkudziesięciu studentów z całej Europy – jest to bardzo miłe doświadczenie. Od około 10 lat postęp wiedzy jest tak gwałtowny, że niezbędne stało się co rok, najdalej dwa, weryfikowanie i modyfikowanie istniejących standar-

dów postępowania. Zmiany te bezpośrednio przekładają się na losy naszych pacjentów. Dr Heine H. Hansen był z pewnością wielkim przyjacielem Polaków. Zależało mu ogromnie na integracji naszych lekarzy ze środowiskiem europejskim – dlatego poczytuję sobie za wielki zaszczyt wyróżnienie nagrodą Jego imienia. Tak jak w latach 80. XX w. dość powszechne było na Zachodzie przekonanie o zacofaniu Polski, tak dr Heine H. Hansen uważał, że Polska będąc dużym i licznym krajem dysponuje ogromnym potencjałem intelektualnym i doświadczeniem, aby wnieść także swój wkład w rozwój badań nad rakiem płuca.

■ **Nagroda została przyznana przez Europejskie Towarzystwo Onkologii Klinicznej (ESMO) oraz Międzynarodowe Stowarzyszenie Badań nad Rakiem Płuca (IASLC). Jakie Pańskie osiągnięcia zostały w pierwszym rzędzie dostrzeżone?**

Wydaje mi się, że głównym moim osiągnięciem zauważonym w tym roku przez Komisję była umiejętność powiązania pracy przedklinicznej z pracą kliniczną. Wiele lat poświęciłem pracy nad modelami biologicznymi nowotworów, pozwalającymi na określenie wrażliwości na leki na podstawie wiedzy pochodzącej z laboratorium – z hodowli komórkowych, badań genetycznych czy badań nad ekspresją białek. Wyniki tych badań wykorzystywane są następnie w działalności terapeutycznej w Klinice. Te badania, zapoczątkowane w USA, są u nas z powodzeniem kontynuowane, dzięki czemu jesteśmy liderami w kraju pod względem innowacyjnych metod leczenia opartych o indywidualizację. Korzystam ze współpracy z Zakładem Genetyki (prof. Limon) i Zakładem Patologii (prof. Biernat), tworzymy zespół badawczy, którego celem jest wdrożenie nowych technologii by coraz precyzyjniej określać indywidualnych chorych, którzy będą mogli skorzystać z takiego leczenia. Do takiego podejścia niezbędne jest przekonanie, że wiedza biologiczna jest podstawą do sukcesu terapeutycznego. Dziś określamy to podejście medycyną translacyjną. Z drugiej strony potrzebne jest przekonanie, że ta wiedza i umiejętności jej stosowanie, które przekłada się na nowe leki i sposoby postępowania mogą w znaczący sposób zmienić losy pacjentów – i to nam się udało w wielu przypadkach osiągnąć.

Publikujemy dużo, co jest widoczne nie tylko na arenie naszej Uczelni. Jesteśmy też zapraszani na międzynarodowe kongresy, w tym roku koordynuję np. program sesji na Kongresie ESMO w Madrycie poświęconej rakowi płuca. To duże wyróżnienie wskazujące, że nasza wiedza i kompetencje są dostrzegane i uznawane w świecie międzynarodowej nauki. Rozwijamy szeroką współpracę z przemysłem farmaceutycznym, ale ja osobiście odczuwam niedosyt własnych grantów. Jest to po części związane z moją aktywnością jako krajowego konsultanta w dziedzinie radioterapii onkologicznej, która zabiera mi olbrzymią część czasu, ale tę misję chciałbym wypełnić i skończyć za rok. Pozwoli mi to na większe zaangażowanie się w działalność naukową. Potencjał naszej Uczelni jest bardzo duży, osiągnęliśmy bowiem pewną masę krytyczną utalentowanych badaczy. Postęp w tym zakresie jest bardzo widoczny, także w aspekcie organizacji – mam tu na myśli przygotowania do powołania Centrum Medycyny Translacyjnej.

■ **Wręczenie Nagrody odbyło się w Genewie podczas Europejskiej Konferencji Raka Płuca (ELCC) w dniach 5-8 maja br. Proszę podzielić się wrażeniami z tego wydarzenia i z całej Konferencji.**

Konferencja, organizowana regularnie co rok, jest poświęcona postępowi wiedzy we wszystkich aspektach biologii i leczenia raka płuca. Po pierwsze widoczny jest olbrzymi postęp w zakresie terapii ukierunkowanych molekularnie, czyli wykorzystujących punkty uchwytu leków będących wynikiem określonych zaburzeń genetycznych. Ta dziedzina rozwija się od kilku lat niezwykle szybko i owocuje dużym postępow. Drugą grupą omawianych leków były modulatory odpowiedzi immunologicznej organizmu. To podejście zyskało duże znaczenie w ostatnich 5 latach i okazało się, że wśród guzów reagujących na takie leczenie jest również rak płuca. Wyniki są bardzo obiecujące i szereg leków zostało już zarejestrowanych. Leki te są już obecnie stosowane w pierwszej linii leczenia rozlanego raka płuca. To jest zmiana paradygmatu naszego myślenia oraz konieczność przestawienia się na zupełnie inne tory – z leków działających cytotoksycznie na leki o zupełnie innym mechanizmie działania, czego dopiero się teraz się uczymy! Trzecia duża grupa doniesień dotyczyła wykorzystania nowoczesnych technologii w radioterapii. Technologia ta jest dostępna również i u nas w Gdańsku – to radioterapia stereotaktyczna zogniskowana na małej objętości i pozwalająca bardzo precyzyjnie leczyć wczesnego raka płuca, ale także zmiany w innych lokalizacjach, np. wybrane zmiany przerzutowe u chorych, którzy nie kwalifikują się do leczenia operacyjnego.

■ **Prowadzi Pan badania molekularne nad rakiem płuca. Na jakie pytania poszukuje Pan odpowiedzi? Jakie to może mieć znaczenia dla pacjentów dotkniętych tą chorobą?**

Już jako student AMG byłem równocześnie asystentem w Zakładzie Histologii i Immunologii. Tam spędziłem kilka lat pracując pod kierunkiem profesorów: A. Bomirskiego, A. Myśliwskiego i jego żony Jolanty Myśliwskiej, a także wówczas jeszcze doktora Jacka Bigdy. Uczyłem się pracy na

modelach zwierzęcych, a także na liniach komórkowych. Po kilku latach pracy nabrałem przekonania, że immunoterapia jako metoda leczenia guzów litych prawdopodobnie nigdy się nie sprawdzi. Ale prawda okazała się zupełnie inna i po wielu latach doświadczeń okazało się, że leki modulujące fazę rozpoznania i fazę efektorową układu immunologicznego mają znaczenie praktyczne m.in. w raku płuca. Metoda ta stała się przedmiotem bardzo intensywnych badań klinicznych i przyniosła duże sukcesy. Ku mojemu zdumieniu, nawet w bardzo zaawansowanych nowotworach płuca bywa bardzo skuteczna. Metoda ta jest obecnie przedmiotem badań we wcześniejszych stopniach zaawansowania – np. w skojarzeniu z leczeniem chirurgicznym czy radioterapią.

■ **Jak udaje się Panu dzielić czas między swoje liczne obowiązki – dydaktykę i prowadzenie pacjentów w Klinice, prowadzenie badań naukowych i nadzór krajowy w dziedzinie radioterapii?**

Godzenie wszystkich moich obowiązków to duże wyzwanie i niewątpliwie moja żona nie jest z tego zadowolona, więc często musimy negocjować. Pogodzenie rozlicznych obowiązków z życiem rodzinnym nie jest łatwą sprawą dla żadnej ze stron. Staram się to jak najlepiej łączyć, ale też stawiam sobie pewne bariery. Przede wszystkim staram się dobrze gospodarować czasem, by znaleźć czas na odpoczynek i sprawy rodzinne. Niewątpliwie bez pomocy mojej żony i bez wyrozumiałości z jej strony i ze strony dzieci, byłoby to raczej niemożliwe. Plany zawodowe i naukowe mojej żony są dla mnie też bardzo ważne. Na szczęście żona jest lekarzem radiologiem i pracuje w Zakładzie Radiologii, trochę więc działamy razem. Interesuje się badaniem obrazowym klatki piersiowej i w tym zakresie m.in. współpracuje z prof. Rzymanem w programie wczesnego wykrywania raka płuca. Uczestniczy także od strony radiologicznej w pracach grupy raka płuca EORTC wspólnie ze mną, więc dzielimy trochę zainteresowania.

Od lewej: prof. Solange Peters, członkini Zarządu ESMO, prof. Rafał Dziadziuszko, prof. David Carbone, prezydent IASLC

■ **Jak z perspektywy międzynarodowej ocenia Pan sytuację onkologii w Polsce, a w naszej Uczelni w szczególności?**

Nadzór krajowy pełnię już od czterech lat, jest to dla mnie ważne – oznacza możliwość współpracy z rządem RP w zakresie radioterapii w naszym kraju. Sytuacja radioterapii w Polsce jeszcze lat temu 10 wyglądała fatalnie, natomiast na tę chwilę zmieniła się w sposób niezwykle korzystny. Po pierwsze liczba aparatów w Polsce w ciągu ostatnich 15 lat wzrosła prawie trzykrotnie z 60 do 160, po drugie są to aparaty dużo bardziej nowoczesne. Dzięki temu z jednej strony mamy mniej działań niepożądanych, a z drugiej leczenie jest bardziej skuteczne. Powszechnie wykorzystywana jest technika 3D, ale mamy już do czynienia z technikami 4D, gdzie uwzględnia się ruchomość oddechową narządu do planowania leczenia. Powszechna jest radioterapia stereotaktyczna gdzie dokładność wiązki sięga dziesiątej części milimetra. Wykorzystywana jest powszechnie dynamiczna technika łukowa, dzięki której określony punkt anatomiczny napromieniany jest z dużą precyzją.

Niestety ogólną sytuację onkologii w kraju oceniam jako nie najlepszą. Po pierwsze postęp technologiczny w zakresie rozpoznawania i możliwości leczenia dokonuje się u nas za ledwie w ostatnich 10-15 latach, musi upłynąć trochę czasu, żeby przełożyło się to na wyniki leczenia. Nadal problemem jest późne wykrywanie, co po części wynika z tego, że w naszym społeczeństwie rak jest chorobą wstydliwą. Nadal chory ma utrudniony dostęp do lekarza POZ i nadal długo czeka na badania diagnostyczne. Nadal onkologia jest niedofinansowana w Polsce, przeciętnie w krajach Unii Europejskiej wydaje się około 100 Euro na jednego pacjenta, w Polsce te wydatki to 45 Euro, co oznacza, że możliwości diagnostyczne i terapeutyczne są u nas ograniczone. Po drugie onkologia dopiero teraz staje się u nas metoda kompleksową. Aby skutecznie leczyć, trzeba dysponować wszystkimi możliwościami

terapeutycznymi – chirurgią, chemoterapią i radioterapią. Dopiero ostatnio zwraca się uwagę, aby preferować ośrodki dysponującymi tymi wszystkimi metodami. By nie dopuszczać do sytuacji, że po przeprowadzonej operacji nie ma możliwości dalszego leczenia pacjenta z powodu nieodpowiedniej infrastruktury. Taka kompleksowa decyzja, co do sposobu leczenia powinna zapadać jeszcze przed jakimkolwiek leczeniem. To wszystko w Polsce wprawdzie ulega kolejnym korzystnym przemianom, ale trzeba jeszcze lat by wskaźniki populacyjne uległy poprawie. Problemem jest też to, że niestety do tej pory nie mieliśmy szczegółowych danych epidemiologicznych. Obecnie ta sytuacja uległa dużej poprawie i mamy już wgląd w to, co się dzieje w całym kraju, a nie tylko w dwóch województwach (wielkopolskim i świętokrzyskim), jak to było przez ostatnie 15 lat. Dużym postępowaniem w tej chwili jest wdrażana Strategia Walki z Rakiem koordynowana przez mojego szefa prof. J. Jassemę, który opracował całościowy dokument we współpracy z 200 specjalistami z całego kraju. Dokument ten obejmuje także bardzo ważną prewencję pierwotną, szybką diagnostykę, skoordynowaną opiekę, edukację, jak również patomorfologię – mamy w kraju za ledwie kilkudziesięciu patomorfologów wyspecjalizowanych w diagnostyce nowotworów.

Pozycja naszej Uczelni w kraju jest bardzo mocna, przede wszystkim dzięki udziałowi w międzynarodowych projektach translacyjnych i klinicznych. Organizując egzaminy specjalizacyjne, co należy do moich obowiązków konsultanta, mogę stwierdzić, że nasi specjaliści są bardzo dobrze i wszechstronnie przygotowani i są jednymi z najlepszych w kraju. Nasi rezydenci bardzo korzystnie odstawiają od reszty w Polsce. Brakuje nam może trochę lepszej integracji pracy naukowej i klinicznej, ale patrząc na postępy budowy CMN mamy nadzieję, że poprawa w tym względzie jest już bliska.

■ **Proszę raz jeszcze przyjąć gratulacje i życzenia dalszych sukcesów. Bardzo dziękuję za rozmowę.**

KADRY GUMed

Jubileusz długoletniej pracy w GUMed obchodzą:

20 lat

- Jarosław Garski
- dr Joanna Moryś

25 lat

- dr Janusz Głowacki
- mgr Iwona Pakulska

35 lat

- mgr Lidia Cybulska

40 lat

- Jolanta Marchlewicz

Na stanowisku profesora wizytującego zatrudniono

- dr hab. Dagmarę Hering

Na stanowisku starszego wykładowcy zatrudniono:

- dr Katarzynę Kretowicz
- dr Annę Paprocką-Lipińską

Pracę w Uczelni zakończył

- mgr Krzysztof Sołohub

Centrum Leczenia Otyłości i Chorób Metabolicznych otwarte

Pierwsze w Polsce Centrum Leczenia Otyłości i Chorób Metabolicznych zostało otwarte 22 maja br. w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym. To unikatowy w skali kraju ośrodek bariatryczny, w której pacjent będzie otoczony opieką wielu specjalistów – od momentu kwalifikacji i przygotowania do operacji, zabiegu i opieki pooperacyjnej.

– W naszym ośrodku mamy najwyższej klasy specjalistów z wielu dyscyplin, którzy zajmują się otyłością, dlatego też jesteśmy naturalnym miejscem do stworzenia takiej wielodyscyplinarnej jednostki – mówił prof. Marcin Gruchała, rektor GUMed.

Działalność Centrum została zainaugurowana podczas konferencji naukowej odbywającej się w ramach obchodów Europejskiego Dnia Otyłości. W spotkaniu udział wzięli m.in. członek Zarządu Województwa Pomorskiego Paweł Orłowski, wiceprezydent Gdańska ds. polityki społecznej Piotr Kowalczyk, prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Gdańsku dr Roman Budziński, przedstawiciele władz Uczelni, dyrekcja Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego, pracownicy, studenci i pacjenci. Podczas konferencji omówiono najnowsze wyniki badań dotyczące epidemii otyłości na świecie i jej konsekwencje dla zdrowia, jak również zaprezentowano możliwości chirurgicznego leczenia otyłości.

– To co chcemy zaproponować pacjentom to przede wszystkim kompleksowe podejście – tłumaczył dr hab. Łukasz Kaska z Kliniki Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej GUMed. – W Centrum Leczenia Otyłości i Chorób Metabolicznych pacjenci będą pod opieką specjalistów wielu dziedzin w zależności od tego, jakie będzie miał potrzeby.

Gośćmi specjalnymi konferencji byli pacjenci Kliniki, którzy opowiedzieli o swoich problemach zdrowotnych przed i po leczeniu bariatrycznym.

O swoich doświadczeniach opowiedziała także Magdalena Gajda, prezes Fundacji Osób Chorych na Otyłość OD-WAGA, społeczny rzecznik praw osób chorych na otyłość w Polsce, która choruje na otyłość od dzieciństwa

– Przeszłam przez setki diet i wszystkie metody niekonwencjonalnej, akupresurę, akupunkturę, hipnozę, ale to nie dawało żadnych efektów – wyznała Magdalena Gajda. – Dopiero leczenie chirurgiczne przyniosło zadowalający efekt.

Chirurgii bariatrycznej, wbrew wielu opiniom, nie należy mylić z chirurgią kosmetyczną. Istotą tej działalności jest bowiem leczenie źródła otyłości, a nie tylko poprawa wyglądu. Dzięki takim operacjom pacjenci przywracani są do pełnej sprawności, również zawodowej, ustępują u nich choroby wtórne, takie jak cukrzyca typu II, nadciśnienie tętnicze czy zespół bezdechu nocnego.

Rocznie w Polsce przeprowadza się zaledwie ok. 3000 takich operacji, z czego ok. 400 wykonuje się w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku.

– W Polsce powinno wykonywać się co najmniej trzy razy tyle operacji bariatrycznych niż obecnie. Zapotrzebowanie jest ogromne i będzie rosnąć – mówiła dr hab. Monika Proczko-Stepaniak z Kliniki Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej GUMed. – W Centrum Leczenia Otyłości i Chorób Metabolicznych docelowo chcemy przeprowadzać 600 zabiegów rocznie.

Zabiegi przeprowadzane są w Klinice Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej GUMed. Wykonywane są w systemie FAST TRACK, tzw. szybkiej ścieżki, mającej na celu jak najszybsze przywrócenie pełnej sprawności chorego po wykonanej operacji. Standardem jest wypis ze szpitala w dzień po zabiegu wykonywanym metodami małoinwazyjnymi.

Pacjent jest następnie pod kontrolą w przyklinicznej poradni, a przez pierwszy tydzień po operacji pozostaje w bezpośrednim kontakcie z lekarzami, którym codziennie raportuje o stanie zdrowia. ■

Absolwenci kierunku farmacja odebrali dyplomy

Wręczenie dyplomów ukończenia studiów absolwentom kierunku farmacja rocznika 2011-2017 odbyło się 12 maja 2017 r. w Auditorium Maximum Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej. W uroczystości, której przewodniczył dziekan WF z OML prof. Michał Markuszewski uczestniczyli: prorektor ds. nauki prof. Tomasz Bączek, prodziekani: prof. Arkadiusz Piotrowski, dr hab. Bartosz Wielgomas, dr hab. Anita Kornicka i prof. Maciej Jankowski, członkowie Rady Wydziału, zaproszeni goście oraz rodziny absolwentów.

Po przemówieniach Prorektora ds. nauki i Dziekana, 82 absolwentów złożyło przyrzeczenie i odebrało dyplomy. Wyróżniającym się absolwentom wręczono listy gratulacyjne i nagrody książkowe ufundowane przez Gdańską Okręgową Izbę Aptekarską. Za wyniki w nauce nagrodzono: **Adriana Szewczyka** – laureata medalu *Primus Inter Pares*, **Paulinę Włodarską**, **Annę Zalińską** i **Elżbietę Jasińską**, natomiast za działalność na rzecz społeczności akademickiej wyróżniono **Natalię Rączkę**. Ponadto Adrian Szewczyk odebrał nagrodę im. prof. Stanisława Janickiego ufundowaną przez Gdańską Okręgową Izbę Aptekarską. Wręczyli ją: Małgorzata Janicka, córka prof. S. Janickiego i prezes GOIA dr Paweł Chrzan.

Dziekan prof. Michał Markuszewski oraz prezes Oddziału Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego prof.

Piotr Kowalski wręczyli nagrody laureatom Wydziałowego Konkursu Prac Magisterskich na kierunku farmacja. Nagrody ufundowane przez Oddział Gdański PTFarm i Dziekana WF z OML otrzymali:

- I miejsce – **mgr Adrian Szewczyk** za pracę *Badania preformulacyjne nad stałą postacią leku z mezoporowatego materiału krzemionkowego* – promotor dr hab. Magdalena Prokopowicz
- II miejsce – **mgr Paulina Przychodeń** za pracę *Otrzymywanie metodą druku 3D substratów nośnika dla macierzystych komórek mięśniowych zawierających kolagen i nanocząstki mezoporowatej krzemionki* – promotor prof. dr hab. Małgorzata Sznitowska;
- III miejsce – **mgr Agnieszka Kuźmińska** za pracę *Opracowanie populacyjnego modelu farmakokinetyki propofolu integrującego wyniki z 9 badań klinicznych* – promotor dr hab. Paweł Wiczling, prof. nadzw.

Następnie głos zabrali: mgr Janina Mańko – wiceprezes Stowarzyszenia Absolwentów, dr Paweł Chrzan – prezes GOIA, mgr Natalia Rączka – absolwentka kierunku farmacja, Patrycja Szwaczka – studentka V roku kierunku farmacja oraz mgr Adrian Szewczyk, który w imieniu tegorocznych absolwentów podziękował Natalii Rączce za jej wyjątkowe zaangażowanie w życie społeczności studenckiej. ■

Projekt GUMed i Radia Gdańsk

Profilaktyka chorób układu krążenia

Prof. Marcin Fijałkowski i **dr Krzysztof Chlebus** z Katedry i Kliniki Kardiologii byli gośćmi kolejnej audycji z cyklu *Bądź zdrow – bez kolejki*. Spotkanie odbyło się 15 maja br. w Sali Koncertowej im. Janusza Hajduna w Radiu Gdańsk. Kardiolodzy z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego mówili m.in. jak skutecznie zapobiegać chorobom układu krążenia, kto należy do grup wysokiego ryzyka i jakie metody leczenia są optymalne. Słuchacze mogli dowiedzieć się również kiedy warto udać się do specjalisty, jakie objawy powinny nas zaniepokoić oraz jak dieta i nawet umiarkowana aktywność fizyczna wpływa na nasze zdrowie. Nie zabrakło praktycznych porad, jak również omówienia najbardziej popularnych prawd i mitów o leczeniu i profilaktyce chorób układu krążeniowego. Kardiolodzy GUMed zdradzili m.in. czy picie kawy rzeczywiście szkodzi, a aspiryna pomaga w sytuacjach zawałowych, czy sól podnosi ciśnienie, a po-

wszechnie dostępne preparaty bez recepty pomogą wzmocnić nasze serce. Spotkanie poprowadziły dziennikarki radiowe: Joanna Matuszewska i Joanna Stankiewicz.

O stomatologii dziecięcej

Prof. Katarzyna Emerich, kierownik Katedry i Zakładu Stomatologii Wieków Rozwojowych i **dr Ewa Gazda**, adiunkt Katedry i Zakładu Stomatologii Wieków Rozwojowych były gośćmi czerwcowej audycji *Bądź zdrow – bez kolejki*. Spotkanie odbyło się 12 czerwca br. w studiu im. Janusza Hajduna w Radiu Gdańsk. Rozmowa dotyczyła urazów zębów u dzieci i tego, co robić, gdy dojdzie do wypadku, co jest częstym problemem podczas wakacyjnego wypoczynku.

– Ułamany fragment zęba bierzemy ze sobą. Możemy go przetransportować np. w soli fizjologicznej albo w mleku, ostatecznie nawet w woreczku. Najważniejsze żeby był czysty. Trzeba udać się do dentysty jak najszybciej. Warto szukać takiego, który ma doświadczenie w leczeniu urazów – mówiła prof. Katarzyna Emerich. – Dzieci łamią i wybijają sobie zęby częściej niż kiedyś. Jeśli wypadek ze złamaniem zęba zdarzy się w sobotę albo w niedzielę, ostatecznie można poczekać do poniedziałku. Natomiast jeśli to będzie wybite zęba, to trzeba działać natychmiast. W każdym większym mieście jest pogotowie stomatologiczne.

Jak podkreśliła dr Ewa Gazda, wybity ząb może z powrotem wrosnąć. Jeżeli wypadnie z jamy ustnej, najważniejsze jest, żeby włożyć go z powrotem na swoje miejsce. Lekarki tłumaczyły też w jakim wieku dziecko powinno pierwszy raz odwiedzić stomatologa, czy zęby mleczne powinny się leczyć i kiedy z dzieckiem udać się na wizytę do ortodonty.

Było to już czwarte spotkanie lekarzy i naukowców GUMed ze słuchaczami, organizowane w ramach współpracy Uczel-

ni i Radia Gdańsk. Fachową wiedzą i poradami ze słuchaczami dzielili się do tej pory ortopedzi, fizjoterapeuci i kardiolodzy z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Czerwcowe spotkanie zamknęło rozpoczęty w marcu br. autorski projekt obu instytucji *Bądź zdrow – bez kolejki*. Z uwagi na duże zainteresowanie słuchaczy Gdański Uniwersytet Medyczny i Radio Gdańsk zdecydowały się kontynuować wspólne działania. Kolejna audycja już po wakacjach.

Joanna Śliwińska,
rzecznik prasowy

Choroby cywilizacyjne w miejscu pracy

Wzmacnianie potencjału zdrowotnego pracowników poprzez zmniejszanie czynników ryzyka dla chorób cywilizacyjnych w środowisku pracy to tytuł konferencji zorganizowanej 17 maja br. przez Departament Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. W spo-

tkaniu udział wzięła **prof. Edyta Szurowska**, prorektor ds. klinicznych GUMed i **dr Tadeusz Jędrzejczyk** z Zakładu Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej GUMed, który wygłosił wykład pt. *Palenie tytoniu. Problem pracowników i pracodawców*.

Choroby cywilizacyjne, takie jak choroby układu sercowo-naczyniowego oraz zaburzenia i choroby psychiczne coraz częściej dotyczą Pomorzan. Istotnym czynnikiem wpływającym na wzrost liczby zachorowań jest przewlekły stres, najczęściej związany ze środowiskiem pracy. Uczestnicy Konferencji mogli dowiedzieć się m.in. jak wpływa środowisko pracy na zdrowie psychiczne zatrudnionych, jak zapobiegać okolicznościom związanym z ryzykiem powstawania chorób cywilizacyjnych i gdzie należy szukać przyczyn niezdolności do pracy z powodu zaburzeń i chorób psychicznych. Poza tym słuchacze poznali sposoby i możliwości pozyskania środków finansowych na działania zmniejszające czynniki ryzyka dla chorób cywilizacyjnych w miejscu pracy. ■

Publikacja w czasopiśmie *Oncotarget*

Dr hab. Jacek Sznurkowski z Kliniki Chirurgii Onkologicznej wraz z **prof. Wojciechem Biernatem** oraz **dr. Antonim Zawrockim** z Katedry i Zakładu Patomorfologii opublikowali wyniki swoich badań nad immunologią płaskonabłonkowego raka sromu w prestiżowym czasopiśmie *Oncotarget* (IF=5.008). W pracy pod tytułem *Local immune response depends on p16^{INK4a} status of primary tumor in vulvar squamous cell carcinoma* wykazali, że podpis immunologiczny raka, wyrażony specyficznym profilem komórek immunokompetentnych naciekających guzy nowotworowe, zależy od ekspresji białka p16^{INK4a} (inhibitor kinaz cyklicznych), a nie ma związku z obecnością DNA wirusów brodawczaka ludzkiego (HPV) wysokiego ryzyka.

We wcześniejszej pracy zatytułowanej *The overexpression of p16^{INK4a} is not a surrogate marker for high-risk human papilloma virus genotypes and predicts clinical outcomes for vulvar cancer* (BMC Cancer, IF=3.265), grupa naukowców z GUMed udowodniła, że nadekspresja białka p16^{INK4a} nie pokrywa się (jak wcześniej powszechnie uważano) z obecnością DNA wirusów HPV oraz posiada niezależne znaczenie

prognostyczne przeciwieństwo do statusu DNA-HPV tkanki rakowej.

Nadekspresja p16^{INK4a} może być wywołana innymi czynnikami niż blokowanie szlaku pRb przez wirusowe białko E2. Są to przede wszystkim zaburzenia molekularne związane z procesem starzenia, co jest szczególnie widoczne w grupie chorych z rakiem sromu, u których mediana wieku przekracza 68 lat.

Obecnie naukowcy GUMed zakończyli kolejne eksperymenty, których wyniki umożliwiają przeprowadzenie prawidłowej stratyfikacji pacjentek z rakiem sromu do przyszłych badań klinicznych nad istniejącymi lekami immunoterapeutycznymi. ■

Nowe studia podyplomowe

Medyczny trener personalny

Gdański Uniwersytet Medyczny prowadzi nabór na studia podyplomowe na kierunek medyczny trener personalny. Jest on odpowiedzią na potrzeby rynku, jest pomostem łączącym gabinet fizjoterapeuty, dietetyka oraz trenera specjalisty z zakresu prawidłowej aktywności fizycznej. Obejmuje indywidualizację pracy z klientem/pacjentem w różnych dysfunkcjach ruchowych oraz chorobach. Studia wyposażają uczestnika w wiedzę i umiejętności praktyczne z zakresu diagnostyki, metod i form treningowych, planowania treningu zdrowotnego i terapeutycznego. Absolwent otrzyma świadectwo ukończenia studiów podyplomowych upoważniające do prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz podjęcia zatrudnienia jako specjalista m.in. w ośrodkach

odnowy biologicznej, siłowniach, klubach fitness, klubach sportowych, hotelach z infrastrukturą rekreacyjną.

Studia podyplomowe skierowane są do absolwentów studiów wyższych (wystarczy licencjat) z obszarów nauk przyrodniczych, medycznych, psychologicznych, pedagogicznych i wychowania fizycznego ze szczególnym uwzględnieniem kierunków: fizjoterapia, dietetyka, ratownictwo medyczne, pielęgniarstwo/położnictwo, zdrowie publiczne, zdrowie środowiskowe, psychologia zdrowia, kosmetologia.

Dokumenty należy składać do 30 sierpnia br. Dodatkowe informacje na <https://medycznytrenerpersonalny.gumed.edu.pl>. ■

Bezpieczeństwo medyczne

GUMed uruchomił studia podyplomowe – bezpieczeństwo medyczne. Celem kształcenia jest realizacja zapotrzebowania na specjalistyczną wiedzę i praktyczne przygotowanie specjalistów (funkcjonariuszy, urzędników, doradców, ekspertów) w zakresie bezpieczeństwa państwa i utrzymania porządku publicznego. Absolwenci zdobędą wiedzę dotyczącą zagadnień związanych z bezpieczeństwem, bezpieczeństwem medycznym imprez masowych, porządkiem publicznym, jak i kwestii ściśle prawnych dotyczących zarządzania instytucjami bezpieczeństwa.

Oferta skierowana jest do absolwentów studiów I i II stopnia kierunku medycznego i około medycznego, polito-

logicznego i ekonomiczno-socjologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków: ratownictwo medyczne, pielęgniarstwo/położnictwo, zdrowie publiczne, zarządzanie oraz do osób przygotowujących się do pracy/pracujących w instytucjach państwowych, służbach mundurowych i w różnych ogniwach samorządowych, w których wymagane są umiejętności zarządzania bezpieczeństwem ludności i państwa oraz kreowania rzeczywistości zmniejszającej ryzyko zdrowotne.

Rekrutacja rozpoczęła się 19 czerwca br.

Więcej na <https://bezpieczenstwomedyczne.gumed.edu.pl/40683.html>. ■

60 lat Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego

Uroczysty koncert muzyki klasycznej, upamiętniający 60 rocznicę powstania Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego (PTP) odbył się 20 maja br. w CMI. Goście mieli okazję wysłuchać utworów: Lawiny-Świętochowskiego, Loewego, Lehara, Pucciniego, Kalmanna, Różyckiego, Friemanna, Albéniza, Gershwna.

W uroczystości wzięli udział m.in.: rektor GUMed prof. Marcin Gruchała, prodziekan WNoZ, kierownik Katedry Pielęgniarstwa dr hab. Aleksandra Gaworska-Krzemińska, przedstawicielka Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych Jolanta Zając. W koncercie wystąpiły: Katarzyna Syguła – sopran, Anna Mikolon – fortepian, Maria Mielnik – słowo o muzyce.

PTP to organizacja zrzeszająca pielęgniarki i położne, która powstała w 1957 r. Kontynuuje działalność Polskiego Stowarzyszenia Pielęgniarek Zawodowych (1925-1957), które było pierwszą samorządową organizacją pielęgniarek w Polsce. PTP od 1993 r. funkcjonuje jako towarzystwo naukowe. Zajmuje się realizacją zaleceń Mię-

dzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN) obejmujących kształcenie, doskonalenie zawodowe i regulacje prawne dotyczące zawodu pielęgniarki. Aktualnie Towarzystwo zrzesza 3000 pielęgniarek i położnych. ■

Sprawozdanie z XV Gdańskich Spotkań z Etyką Lekarską

Tegoroczna XV edycja Gdańskich Spotkań z Etyką Lekarską odbyła się 22 kwietnia br. w auli im. prof. Olgerda Nar-kiewicza w Atheneum Gedanense Novum. Poświęcona była życiu i działalności Aleksandry Gabrysiak, pieszcotliwie nazywanej przez pacjentów i kolegów ze studiów dr Olą.

Konferencję zorganizowało Stowarzyszenie Przyjaciół dr Oli, pod przewodnictwem prof. dr hab. Grażyny Świąteckiej oraz Oddział Pomorski Katolickiego Stowarzyszenia Lekarzy Polskich. Nie sposób pominąć faktu, iż mszę św. u oo. Pallo-tynów koncelebrowali biskupi: Zbigniew Zieliński, Jacek Jezierski oraz krajowy duszpasterz służby zdrowia ks. Arkadiusz Zawistowski. Przebieg nabożeństwa uświetniła występem Capella Gedanensis pod batutą prof. Szyszki, która w mistrzowski sposób wykonała szereg utworów z kanonu muzyki sakralnej, w tym m.in.: G. F. Haendla *Alleluja*, Fr. Schuberta mszę G-dur, *Ave Maria*, D. Buxtehudego, L. Cherubiniego, W. A. Mozarta oraz wyjątkowy utwór *Trenos* napisany na cześć dr Oli przez kompozytora Janusza Jędrzejewskiego. Spotkanie rozpoczęło się od powitania przez gospodarzy i organizatorów znamienitych gości, w tym grona profesorskiego i władz Gdańskiego Uniwersytetu Gdańskiego reprezentowanego przez prof. Edytę Szurowską, prorektor ds. klinicznych oraz wielu zainteresowanych.

Bogaty program Konferencji otworzył ks. prof. Andrzej Muszala referatem *Duchowość lekarza**, łącząc w nim wywodzące się od czasów arystotelejskich pojęcie istnienia sfery ducha i somy, kształtujące do czasów współczesnych

osobowość lekarską. Piękną prezentację, ilustrowaną zdjęciami oraz licznymi sentencjami przypominającymi zebranym życie dr Aleksandry Gabrysiak przedstawił zafascynowany Jej działalnością dr Mirosław Pietrzak. Temat pogłębił w swoim referacie ks. Mateusz Napierała, doktorant ks. prof. Pawła Bortkowicza, analizując z tzw. żelazną logiką motywację dr Aleksandry Gabrysiak do podejmowanych działań filantropijnych, na które silny wpływ miały osobiste doświadczenia życiowe i głęboka wiara. Zapoczątkowany proces beatyfikacyjny może być potwierdzeniem wyjątkowości życia i posługi lekarskiej dr Oli Gabrysiak. Całość wzbogacili, czytaniem fragmentów pamiętnika dr Oli, wybitni aktorzy sceny Teatru Wybrzeże: Halina Winiarska oraz Jerzy Kiszki.

W drugiej części Gdańskich Spotkań z Etyką Lekarską dr med. Elżbieta Kłoda przedstawiła zebranym ideę Nagrody im. Aleksandry Gabrysiak Okręgowej Izby Lekarskiej w Gdańsku. Odbył się też panel z udziałem wszystkich żyjących laureatów, którzy odpowiedzieli dlaczego cenią tę nagrodę i czy warto było i jest spełniać się w zawodzie lekarza..

Na koniec informacja, która usatysfakcjonuje kolegów ze studiów dr Oli, rodzinę, przyjaciół i laureatów nagrody jej imienia. Władze Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego odtworzyły zaginioną w czasie remontu tablicę poświęconą Jej życiu i działalności oraz umieściły ją w budynku nr 1 stojącym u wrót Uczelni.

dr Elżbieta Krzywińska-Stasiuk

* Wykład ks. prof. Andrzeja Muszali zostanie opublikowany w kolejnym wydaniu Gazety AMG

W dniu 17 czerwca 2017 roku zmarł

dr hab. Stanisław BAKUŁA, prof. nadzw.

Po odbyciu w latach 1965-1971 studiów na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku podjął w 1971 r. pracę jako asystent w I Klinice Chorób Wewnętrznych AMG, kierowanej przez prof. M. Górskiego. Uzyskał tam w 1974 r. specjalizację pierwszego stopnia z zakresu chorób wewnętrznych Po reorganizacji Kliniki pod kierownictwem doc. Witolda Zegarskiego otrzymała nazwę I Kliniki Chorób Wewnętrznych i Ostrych Zatruc. W roku 1977 obronił pracę doktorską i objął stanowisko adiunkta. W latach 1979-1981 w ramach urlopu bezpłatnego pracował na kontrakcie w Libii. Następnie w roku 1990 habilitował się w zakresie medycyny i toksykologii doświadczalnej. W 1992 r. przeszedł do I Kliniki Chorób Serca, gdzie pozostawał zatrudniony do 1998 r., kiedy to objął funkcję kierownika Katedry i Zakładu Rehabilitacji AMG. W roku 2002 został powołany w Uczelni na stanowisko profesora nadzwyczajnego. W latach 1990-1993 pełnił funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Chorób Wewnętrznych, później także zastępcy dyrektora Państwowego Szpitala Klinicznego nr 1. Zakładem, a potem utworzoną w 2005 r. Kliniką Rehabilitacji, kierował nieprzerwanie do końca roku 2012. Był specjalistą drugiego stopnia w zakresie chorób wewnętrznych (1981 r.), toksykologii klinicznej (1990 r.) i rehabilitacji medycznej (2002 r.). Położył duże zasługi dla rozwoju rehabilitacji w naszej Uczelni, zabiegając z sukcesem o utworzenie w 2005 r., obok Zakładu, także Kliniki Rehabilitacji i ulokowanie jej w nieistniejącym już dziś budynku na terenie dawnego PSK-1, mieszczącym Sanatorium Usprawniania Leczniczego dla Dzieci. W styczniu 2013 r. po przeniesieniu Kliniki do budynku dawnego Szpitala Studenckiego zachował stanowisko kierownika Katedry, natomiast ordynatorem Kliniki została dr hab. Dominika Szalewska. W 2014 r. przeszedł na emeryturę, kontynuując zatrudnienie jako kierownik Katedry. Pełnił w latach 1999-2002 z wyboru funkcję prodziekana Wydziału Lekarskiego, a następnie prorektora ds. klinicznych AMG w latach 2002-2005. Był pełnomocnikiem Rektora do organizacji studiów pielęgniarskich oraz na kierunku fizjoterapia, jak też Wydziału Nauk o Zdrowiu. W 2006 r. został powołany na kierownika Regionalnego Ośrodka Rehabilitacji Kardiologicznej dla województw warmińsko-mazurskiego i podlaskiego. Za działalność akademicką został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi (2002 r.) Z ogromnym smutkiem i żalem żegnamy powszechnie lubianego Kolegę i od-danego pacjentom lekarza, ogromnie zasłużonego dla rozwoju rehabilitacji w naszej Uczelni.

Z KALENDARZA REKTORA

- 8.05.2017 r.** wziął udział w uroczystym zawieszeniu wiechy w Centrum Medycyny Nieinwazyjnej.
- 9.05.2017 r.** spotkał się z prof. Jerzym Gwizdałą, rektorem Uniwersytetu Gdańskiego i prof. Jackiem Namieśnikiem, rektorem Politechniki Gdańskiej.
- 11.05.2017 r.** otworzył *III Europejskie Forum Nadciśnienia Tętniczego*, konferencję współorganizowaną przez Europejskie Towarzystwo Nadciśnienia Tętniczego oraz Polskie Towarzystwo Nadciśnienia Tętniczego.
- 12.05.2017 r.** uczestniczył w mszy świętej i uroczystościach pogrzebowych prof. Mariusza Żydowo, rektora Akademii Medycznej w Gdańsku w latach 1981-1982.
- 15.05.2017 r.** wziął udział w prezentacji kandydatów tegorocznej edycji konkursu o nagrodę Czerwonej Róży, która odbyła się w Akademii Morskiej w Gdyni.
- 16.05.2017 r.** spotkał się z przedstawicielami firmy Siemens; o planach rozwojowych Uniwersyteckiego Centrum Stomatologicznego w Gdańsku rozmawiał z prezesem Janem Brodnickim; tematy rozwiązań komunikacyjnych w obrębie Uczelni i Szpitala omawiał z przedstawicielami Urzędu Miejskiego w Gdańsku i władzami Politechniki Gdańskiej; wziął udział w posiedzeniu kapituły konkursu „Człowiek Roku”.
- 17.05.2017 r.** spotkał się z dr Martą Ambrozewicz z Eastern Virginia Medical School, która była gościem posiedzenia kolegium rektorskiego; wziął udział w *Familiadzie* i bankiecie organizowanym przez Uczelniany Samorząd Studencki w ramach tegorocznych Medykaliów.
- 18.05.2017 r.** spotkał się z Elżbietą Rucińską-Kulesz, dyrektor pomorskiego oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia; o Trójmiejskiej Akademickiej Zwierzętarni Doświadczalnej rozmawiał z p.o. dyrektora lek. wet. Grażyną Peszyńską-Sularz; wziął udział w zebraniu Gdańskiego Towarzystwa Naukowego; spotkał się z Jarosławem Szcikiem z grupy VIVADENTAL.
- 19.05.2017 r.** uczestniczył w wyborze laureatów konkursu o nagrodę Czerwonej Róży na Darze Młodzieży; wziął udział w posiedzeniu Uniwersyteckiej Komisji ds. Jakości Kształcenia.
- 20.05.2017 r.** wziął udział w mszy świętej i uroczystościach pogrzebowych prof. Konstantego Zbigniewa Korolkiewicza, kierownika Katedry i Zakładu Farmakologii w latach 1968-1998; uczestniczył w koncercie z okazji 60-lecia Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego.
- 21.05.2017 r.** uczestniczył w gali konkursu o nagrodę Czerwonej Róży w Akademii Morskiej w Gdyni.
- 22.05.2017 r.** wziął udział w uroczystym zainauguowaniu działalności Centrum Leczenia Otyłości i Chorób Metabolicznych w Centrum Medycyny Inwazyjnej.
- 23.05.2017 r.** o sytuacji związków zawodowych UCK rozmawiał z Aldoną Rogallą i Mariolą Szałach; spotkał się z prof. Waldemarem Moską, rektorem Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku i prof. Grzegorzem Raczką, kierownikiem II Katedry i Kliniki Kardiologii; wziął udział w rozmowach z kandydatami na dyrektora Biura Projektów.
- 24.05.2017 r.** uczestniczył w podsumowaniu obchodów 70-lecia Studium Wychowania Fizycznego i Sportu.
- 25.05.2017 r.** wziął udział w uroczystościach z okazji 90 urodzin prof. Zdzisława Wajdy, rektora AMG w latach 1993-1999.
- 26.05.2017 r.** otworzył X edycję Medycznego Dnia Nauki; wziął udział uroczystości 50-lecia ukończenia studiów połączonej z odnowieniem dyplomów lekarzy i lekarzy dentyistów studentów rocznika 1961-1967; uczestniczył w pogrzebie prof. Mirosławy Narkiewicz, kierownik Katedry i Kliniki Kardiochirurgii i Chirurgii Naczyniowej w latach 1987-2002.
- 29.05.2017 r.** z zarządem Szpitali Pomorskich Sp. z o.o. i dr. hab. Tomaszem Smiatczem rozmawiał o sytuacji Kliniki Chorób Zakaźnych; wziął udział w debacie *Telemedycyna i e-zdrowie – przykłady i kierunki innowacyjnego rozwoju branży* w ramach konferencji *Innowacje – osiągnięcia o wizje przyszłości – doświadczenia firm Pomorza i Bawarii* w Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym w Gdyni.
- 30.05.2017 r.** podpisał memorandum o współpracy z Philips Healthcare.
- 30-31.05.2017 r.** o wspólnych projektach i szerszej współpracy GUMed i UMCU rozmawiał w Utrechcie z prof. Paulem F. Grunemanem z University Medical Center Utrecht.

Studenci z Polski w naszej Uczelni

Studenckie Koło Naukowe Zarządzanie i Ekonomika w Ochronie Zdrowia GUMed zorganizowało 12 maja br. spotkanie warsztatowe nowo powstającej ogólnopolskiej organizacji studenckiej Ispor Student Chapter Poland. Przybyli na nie przedstawiciele kół naukowych z Krakowa, Poznania, Wrocławia, Białegostoku i Warszawy. Spotkanie odbyło się w sali konferencyjnej Zakładu Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej.

International Society of Pharmacoeconomy and Outcomes Research (ISPOR) jest organizacją zrzeszającą zainteresowanych farmakoekonomiką naukowców, pracowników akademickich i klinicznych oraz studentów. W organizacji zrzeszonych jest obecnie ponad 120 państw członkowskich, w tym Polska. Duża aktywność studencka w zakresie badań farmakoekonomicznych prowadzonych w ośrodkach w Polsce, w tym na GUMed, została doceniona przez radę Ispor Poland, która zdecydowała o celowości powołania sekcji studenckiej Ispor. Rada Ispor Poland uznała, że działalność gdańskiego koła jest tak obiecująca, że właśnie jemu powierzyła rolę głównego organizatora tego przedsięwzięcia.

Do czynnego udziału w ramach Ispor Student Chapter Poland zgłosiły się najprężniej działające studenckie koła farmakoekonomiczne z całej Polski, z takich ośrodków jak Wrocław, Kraków, Warszawa, Poznań, Białystok oraz Gdańsk. W celu stworzenia struktury organizacyjnej grupy, zostały przeprowadzone wybory zarządu sekcji studenckiej ISPOR. W drodze głosowania na stanowisko prezydenta została wybrana Katarzyna Pogorzelszyk z SKN działającego przy Zakładzie Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej GUMed, na stanowisko wiceprezydenta – Łukasz Dybalski z SKN

Farmakoekonomiki Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, zaś funkcję sekretarza powierzono Weronice Ciećko z GUMed.

Podczas spotkania omówione zostały plany współpracy pomiędzy wszystkimi kołami, a także aspekty poszczególnych etapów ich realizacji. Katarzyna Pogorzelszyk oraz Łukasz Dybalski zostali zaproszeni przez prezesa Polskiego Towarzystwa Farmakoekonomicznego dr. hab. Macieja Niewadę na spotkanie 26 maja 2017 r. w Warszawie, gdzie przedstawią plan działania Ispor Student Chapter Poland na najbliższy rok. Po jego zaakceptowaniu Ispor Student Chapter Poland oficjalnie zostanie zgłoszony na posiedzeniu Zarządu Głównego ISPOR w Stanach Zjednoczonych.

Studenci dziękują kierownik Zakładu Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej dr Marzenie Zarzecznej-Baran oraz opiekun SKN Zarządzanie i Ekonomika w Ochronie Zdrowia dr Ewie Bandurskiej za pomoc w realizacji spotkania, a także dr. Markowi Bukowskiemu za przedstawienie historii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego naszym gościom. ■

GUMed ponownie Mistrzem Polski w Piłce Nożnej

Gdański Uniwersytet Medyczny ponownie udowodnił swoją wyższość nad rywalami – został Mistrzem Polski w Piłce Nożnej. Zawody odbyły się w dniach 20-21 maja br. w Bydgoszczy. W turnieju wzięło udział 9 uczelni medycznych. Już od 2015 r. drużyna GUMed jest najlepsza w kraju. Zawodnikiem Turnieju został **Andrzej Kadyłak**. Każdy z zawodników wnosi coś do zespołu. Na przykład podstawowy obrońca – Mateusz Grulkowski, student III roku fizjoterapii, po bardzo trudnych meczach doprowadza chłopaków do pełnej sprawności. Jest to bardzo pomocne przy regeneracji. Zawsze wozę z sobą stół, plastry i w przeciągu kilku godzin zawodnicy są ponownie gotowi do gry. – To właśnie jest recepta na sukces – wzajemne wsparcie – komentuje ponowne zdobycie mistrzostwa dr Dariusz Łyżwiński, trener sekcji piłki nożnej GUMed.

W skład drużyny wchodzi: Bartosz Woźniak, Kevin Komar, Mateusz Czajkowski, Mateusz Grulkowski, Nerijus Prusiński, Artur Maćkowski, Michał Zapaśnik, Aleksander Kwaśny, Hubert Stein,

Błażej Borowy, Andrzej Kadyłak, Darek Męcikalski, Mikołaj Mielke, Karol Wierzbę, Norbert Sornat, Michał Nanaszko.

Wyniki:

Mecze grupowe: GUMed – Poznań (0:1), GUMed – Bydgoszcz (1:0), GUMed – Kraków (2:0). Półfinał – GUMed – Szczecin (1:0). Finał – GUMed – Poznań (5:4) – karne. ■

Pierwszy w GUMed implant ślimakowy Neuro Zti

Kolejny udany zabieg wszczepienia implantu ślimakowego u 44-letniej chorej z obustronną głuchotą przeprowadzono 29 maja br. w Klinice Otolaryngologii GUMed. Wskazaniem do implantacji był progresywny obustronny niedosłuch czuciowo-nerwowy, z powodu którego pacjentka była leczona w ubiegłym roku w CMI bez poprawy. Według danych przekazanych przez przedstawicieli firmy OTICON Medical była to 15 operacja wszczepienia implantu Neuro Zti EVO w Polsce. Dotychczas implanty te były zakładane chorym w Instytucie Fizjologii i Patologii Słuchu w Kajetanach, Klinice Otolaryngologii w Warszawie i Szczecinie. Sprzęt ten jest produkowany we Francji (Nicea) i opiera się na zupełnie innej strategii kodowania sygnału mowy niż dotychczas stosowane w Klinice Otolaryngologii implanty słuchowe. Dźwięk zamieniany jest w sygnał cyfrowy, a kodowanie opiera się niewielkich różnicach czasowych olbrzymiej ilości (kilkudziesięciu tysięcy) sygnałów elektrycznych docierających do zakończeń nerwu słuchowego w ciągu sekundy. W pozostałych implantach kodowanie opiera się na zmianach amplitudy i długości trwania impulsów elektrycznych. Dzięki zastosowaniu obróbki cyfrowej sygnału możliwa jest pełniejsza eliminacja dźwięków niepożądanych, głównie szumu oraz wyraźniejsze słyszenie ludzkiej mowy przez użytkownika implantu. Jest to jednocześnie najmniejszy implant dostępny na rynku polskim. Ponadto implantacja nie wymaga użycia tzw. sztyletu, czyli specjalnego przewodnika, dzięki któremu matryca elektrod umieszczana jest w schodach bębenka. Takie rozwiązanie techniczne czyni implant jednym z najmniej traumatycznych na świecie umożliwiając pozostawienie w ślimaku reszty działających jeszcze

Zespół biorący udział w implantacji. Od lewej: inż. Robin Turek (Oticon MEDICAL), prof. Jerzy Kuczkowski, piel. Anna Zielińska, piel. Monika Gardas, inż. Marcin Marciniak (Oticon MEDICAL), lek. Andrzej Molisz, dr Wojciech Sierszeń, dr hab. Tomasz Przewoźny

komórek słuchowych, które zazwyczaj są niszczone przy zakładaniu innych typów implantów. Po trzech tygodniach nastąpi podłączenie procesora mowy, który umożliwi słyszenie dźwięków otoczenia. W toku dalszego leczenia chora będzie wymagała wielokrotnych wizyt w Poradni Audiologicznej Kliniki Otolaryngologii, celem ustawienia procesora mowy, a także dalszej rehabilitacji w Specjalistycznym Ośrodku Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu PZG przy ul. Głogowskiej w Gdańsku. Zespół Implantów Ślimakowych w CMI liczy na szybkie przywrócenie chorej do świata dźwięków, dzięki zastosowaniu jednej z najnowszych i zaawansowanych technologicznie protez słuchu, jaką jest implant ślimakowy Neuro Zti.

prof. dr hab. med. Jerzy Kuczkowski,
dr hab. med. Tomasz Przewoźny,
Klinika Otolaryngologii

Mają serce do nauki

Ponad 100 osób uczestniczyło w XXXI Ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji Kardiologicznej, która odbyła się w dniach 26-27 maja br. w Centrum Medycyny Inwazyjnej GUMed. Mieli oni okazję wysłuchać ponad 70 prac przedstawianych przez studentów medycyny oraz lekarzy stażystów z całej Polski. Podczas Konferencji odbyły się warsztaty z wymiany zastrawki aortalnej współorganizowane z SKN Kardiologii. Członkowie SKN przy I Katedrze i Klinice Kardiologii GUMed, organizatorzy wydarzenia, zadbali nie tylko o część edukacyjną, ale także o możliwość integracji młodych naukowców zainteresowanych kardiologią i kardiochirurgią.

dych naukowców zainteresowanych kardiologią i kardiochirurgią.

OSKK to legitymujące się najdłuższą historią spotkanie naukowe dedykowane studentom i stażystom. Udział w nim jest bezpłatny. ■

Wystawa w Bibliotece Głównej

Biblioteka Główna GUMed włączyła się w świętowanie obchodzonego w dniach 8-15 maja br. Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek. Hasłem przewodnim XIV edycji wydawnictwa było *Biblioteka. Oczywiście!*

Program tegorocznego Tygodnia przebiegał w BG GUMed pod hasłem *Biblioteka dla psyche oczywiście*. Licznie przybyli goście z wielką uwagą i zainteresowaniem wysłuchali 12 maja br. prelekcji kierownika Kliniki Psychiatrii Dorosłych dr. hab. Wiesława Cudały pt. *Subtelności towarzyszące rozumieniu zdrowia psychicznego, czyli kiedy pojęcie normy nie ma zastosowania*. Prelegent przypomniał jak ważne jest odpowiednie wsparcie, szczególnie od osób bliskich dla tych, którzy zmagają się z problemami natury psychicznej. Podkreślił jednak, że nie wystarczy się wykazać zrozumieniem problemu. Zawsze trzeba próbować zachęcić daną osobę,

aby udała się do psychologa lub psychiatry po fachową pomoc. Dr hab. Cudała starał się rozwiać liczne wątpliwości i chętnie odpowiadał na wszystkie pytania.

Wykład poprzedziło uroczyste otwarcie wystawy *Niezwyčajni. Zaburzenia psychiczne twórczych, wrażliwych i sławnych*. Zaprezentowano na niej najczęstsze zaburzenia psychiczne oraz znane postaci ze świata kultury, nauki oraz rozrywki, które zmagają się z tymi schorzeniami. Ekspozycję uzupełniła literatura związana tematycznie ze zdrowiem psychicznym ze zbiorów Biblioteki. Patronat nad wydarzeniem objął prorektor ds. studenckich dr hab. Tomasz Smiatcz. ■

Wyrolowali czerniaka

Blisko pół tysiąca rolkarzy wzięło udział w akcji *Wyroluj Czerniaka* zorganizowanej 20 maja br. przez Studenckie Koło Naukowe Chirurgii Onkologicznej GUMed. Był to przejazd rolkarski połączony z akcją profilaktyki czerniaka. Dermatolodzy z Kliniki Dermatologii GUMed kontrolowali dermatoskopami znamiona przybyłych rolkarzy i udzielali fachowych porad. Studenci Koła Naukowego Chirurgii Onkologicznej opowiadali o czerniaku: jego biologii, czynnikach ryzyka i ich wpływie na rozwój nowotworu oraz tłumaczyli podstawy obserwacji znamion. W tym samym czasie instruktorzy szkółki rolkarskiej Roll4All i rolkarze z organizacji Nightskating Pomorze prowadzili warsztaty dla uczestników. Odbyły się także pokazy rolkarskie. O godz. 19 ruszył peleton ubranych w koszulki *Wyroluj Czerniaka* rolkarzy. W wesołych humorach, w rytm muzyki nadawanej z głośników pokonali około 15 km głównymi arteriami miasta. Po przejeździe zostały rozlosowane zaproszenia do

trójmiejskich lokali, które włączyły się w akcję i nagrody od sponsorów.

To już III edycja akcji, wcześniejsze skupiały się na profilaktyce raka piersi. Wszystkie trzy cieszyły się z dużym zainteresowaniem. Studenci mają nadzieję, że taki format akcji zachęci mieszkańców Pomorza do profilaktyki nowotworowej i zdrowego trybu życia. ■

Ortopedzi obradowali w Gdańsku

Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu GUMed zorganizowała XXVII Sympozjum Naukowe Sekcji Ortopedii Dziecięcej Polskiego Towarzystwa Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu, które odbyło się w dniach 18-20 maja br. w Gdańsku. Komitet naukowy zjazdu pod kierownictwem prof. Tomasza Mazurka postanowił, że tematami wiodącym konferencji będą: leczenie złamań i urazów okolicy stawu łokciowego oraz leczenie deformacji kręgosłupa rosnącego.

Konferencja spotkała się z ogromnym zainteresowaniem, czego odzwierciedleniem było bardzo duża ilość uczestników oraz wiele znakomitych postaci wśród komitetu naukowego ze środowiska ortopedii, rehabilitacji i radiologii. Najważniejszą postacią zjazdu był światowej sławy ortopeda prof. Reinhard Graff z Austrii. Profesor jest twórcą obowiązującej na całym świecie ultrasonograficznej klasyfikacji rozwojowej dysplazji stawów biodrowych u dzieci, której wprowadzenie zrewolucjonizowało diagnostykę oraz postępowanie zarówno profilaktyczne i lecznicze tej patologii.

Podczas ceremonii otwarcia głos zabrali: wicemarszałek województwa pomorskiego Paweł Orłowski, prorektor GUMed ds. klinicznych prof. Edyta Szurowska, prezes szpitala Copernicus dr Dariusz Kostrzewa, prezes Polskiego Towarzystwa Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu prof. Marek Synder, konsultant krajowy w dziedzinie ortopedii prof. Jarosław Czubak oraz prezes Sekcji Ortopedii Dziecięcej PTOiTr dr Pietrzak Szymon. W drugiej części uroczystości wręczono 2 medale im. profesora Ignacego Wośki. Wyróżnienia przyznano prof. Tomaszowi Kotwickiemu, kierownikowi Kliniki Chorób Kręgosłupa i Ortopedii Dziecięcej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu oraz prof. Maciejowi Tęsiorowskiemu, kierownikowi Katedry i Kliniki Ortopedii i Rehabilitacji Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum z siedzibą w Zakopanem.

Pierwszego dnia symposium wykłady inauguracyjne wygłosili: **prof. Marek Synder** pt. *Polskie doświadczenia w ultrasonografii stawu biodrowego u niemowląt* oraz **prof. Reinhard Graff** pt. *DDH worldwide with the eyes of sonography*. Następnie odbyła się pierwsza Sesja chirurgii kręgosłupa moderowana przez prof. Tomasza Kotwickiego, prof. Marka Syndera i doc. Rafała Pankowskiego.

W drugim dniu konferencji odbyło się aż 7 interesujących sesji naukowych:

- Pierwsza sesja chirurgii stawu łokciowego moderowana przez prof. Marka Syndera, prof. Sławomira Snelę i prof. Tomasza Mazurka.
- Druga sesja chirurgii kręgosłupa moderowana przez prof. Andrzeja Nowakowskiego, dr. hab. Rafała Pankowskiego oraz dr. Aleksandra Winiarskiego.
- Druga sesja chirurgii stawu łokciowego moderowana przez prof. Macieja Kolbana, prof. Andrzeja Grzegorzewskiego i dr. hab. Łukasza Matuszewskiego.
- Pierwsza sesja tematów wolnych moderowana przez prof. Jarosława Czubaka, prof. Marka Józwiaka i dr. Szymona Pietrzaka.

- Druga sesja tematów wolnych moderowana przez dr Agnieszkę Łabuć, dr. Ryszarda Bielaka i dr. Szymona Pietrzaka.
- Sesja pielęgniarstwa w ortopedii dziecięcej moderowana przez mgr Irenę Samson, dr Iwonę Morawik, mgr Renatę Grzebalską i mgr Iwonę Zaporowską-Bugajewską.
- Sesja rehabilitacji w leczeniu deformacji kręgosłupa moderowana przez dr Agatę Deję, dr Aldonę Przeperską-Nawrot i prof. Tomasza Kotwickiego.

Ostatniego dnia Konferencji odbyły się kolejne 2 sesje prezentacji ustnych. Pierwsza dotyczyła leczenia stopy płasko-koślawej i moderowali ją: dr Floris van Douveren, dr Konrad Dreweka i prof. Grzegorz Kandzierski, natomiast druga dotyczyła chirurgii stawu kolanowego i była moderowana przez dr. Lucjana Samsona, dr. Ryszarda Bielaka i doc. Łukasza Matuszewskiego. Tego dnia odbyła się też sesja plakatowa.

W ostatnim dniu obrad Komitet Naukowy Symposium przyznał I miejsce **dr. hab. Rafałowi Pankowskiemu** i współautorom za wygłoszoną pracę pod tytułem *Prospektywna ocena zastosowania „derotatora Pankowskiego” w operacyjnym leczeniu skoliozy idiopatycznej dorastających w Klinice Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu GUMed*. Tym miłym akcentem zakończyło się zorganizowane w Gdańsku XXVII Sympozjum Naukowe Sekcji Ortopedii Dziecięcej Polskiego Towarzystwa Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu.

W trakcie zjazdu odbyły się także niezależne kursy specjalizacyjne z zakresu ortopedii. Kurs USG stawu biodrowego u dzieci z osobistym udziałem prof. Reinharda Graffa, kurs techniki wprowadzania implantu do zatoki stępu w leczeniu objawowej stopy płasko-koślawej oraz kurs mikrochirurgii na mikroskopach.

dr hab. Tomasz Mazurek, prof. nadzw.,
dr hab. Rafał Pankowski,

Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu

Cukrzyca jako wyzwanie farmaceuty

Ponad 130 studentów farmacji z całej Polski uczestniczyło w konferencji *Cukrzyca – wielozadaniowe wyzwanie dla farmaceuty XXI wieku* oraz Ogólnopolskim Konkursie Umiejętności Klinicznych. Wydarzenia, zorganizowane przez Polskie Towarzystwo Studentów Farmacji odbyły się w dniach 12-14 maja br. w Gdańsku. Dzięki dr Annie Mikosik-Roczyńskiej uczestnicy spotkania mieli okazję dowiedzieć się czym jest nowoczesna metoda TREG, używana przy terapii cukrzycy typu 1. Dr Bogumił Wolnik omówił najnowsze trendy dotyczące leków diabetologicznych, stosowanych w przypadku cukrzycy typu 2. Poruszony został także temat znaczenia odpowiedniej diety w terapii choroby, który przedstawiła dr hab. Małgorzata Grembecka. Konferencja została objęta patronatem honorowym przez prof. Krzysztofa Strojka, konsultanta krajowego w dziedzinie diabetologii oraz Klinikę Nadciśnienia i Diabetologii GUMed.

Najważniejszym punktem spotkania był Konkurs Umiejętności Klinicznych, którego celem jest popularyzacja farmacji klinicznej w Polsce i zachęcenie studentów farmacji do pogłębiania swojej wiedzy w dziedzinach bezpośrednio z nią związanych. Patronem merytorycznym tegorocznej edycji był prof. Roman Kaliszan z Zakładu Biofarmacji i Farmakokinetyki. Przedmiotem konkursowych zmagania były choroby metaboliczne. Zadaniem uczestników

było analizowanie przypadków klinicznych i zaproponowanie optymalnej farmakoterapii z uwzględnieniem wszelkich uwag dotyczących diety i stanu pacjenta. Najlepszym zespołem uznana została para – Bartłomiej Nycz i Olga Wronikowska z lubelskiego oddziału PTSF.

Równolegle toczył się Ogólnopolski Konkurs Receptury Aptecznej, którego opiekunem merytorycznym była prof. Małgorzata Sznitowska, kierownik Katedry i Zakładu Farmacji Stosowanej. Jego celem było promowanie nowoczesnej receptury aptecznej, a także sprawdzenie wiedzy oraz umiejętności praktycznych studentów farmacji w obszarze technologii postaci leku. Zwyciężczynią zmagania została Olga Świerżbińska z Białegostoku.

W trakcie Konferencji przewodnicząca PTSF Katarzyna Kopacz i prezydent IFMSA-Poland Paulina Birula podpisały porozumienie o współpracy między organizacjami.

– Mamy nadzieję, że współpraca między studentami farmacji i medycyny nabierze nowego znaczenia i będzie owocna dla obu organizacji – skomentowały obie panie.

Sponsorami wydarzenia były firmy Polfa Tarchomin, Takeda, Fagron, Gedeon Richter oraz portal farmacja.net, będący jednocześnie patronem medialnym naszego spotkania.

Patronat honorowy nad wydarzeniem objęli: prezydent Gdańska Paweł Adamowicz, marszałek województwa pomorskiego Mieczysław Struk, wojewoda pomorski Dariusz Drelich, władze Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego – rektor prof. Marcin Gruchała, prorektor ds. studenckich dr hab. Tomasz Smiatacz, dziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. Michał Markuszewski, Fundacja im. Lesława A. Pagi oraz Naczelna Izba Aptekarska, która była także fundatorem nagród Ogólnopolskiego Konkursu Umiejętności Klinicznych. Wspierali nas także Zakład Zielarski Kawon oraz program Study in Gdańsk.

Patryk Komorowski,
wiceprzewodniczący ds. wewnętrznych PTSF Gdańsk

O wirusie HIV w GUMed

Upamiętnienie osób zmarłych z powodu AIDS, zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem związany z wirusem HIV, jego prewencją oraz przyszłych sposobów walki z chorobą wywołaną przez ten wirus to założenia akcji *Candlelight Memorial*. Odbyła się ona 19 maja br. w auli Atheneum Gedanense Novum. Składała się z dwóch części. Pierwszą z nich był koncert, podczas którego wystąpili artyści z Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku i studenci GUMed. Druga część akcji polegała na zapalaniu nowoczesnych świeczek podczas White Fartuch Party. Na koncercie nie zabrakło prorektora ds. studenckich i jednocześnie kierownika Kliniki Chorób Zakaźnych dr. hab. Tomasz Smiatacza. ■

Rozmawiali o karierze farmaceutów

XI edycja Sympozjum Kariera Farmaceuty odbyła się 20 maja br. na Wydziale Farmaceutycznym GUMed. Organizatorem tego cyklicznego wydarzenia, którego idea jest przedstawienie studentom farmacji możliwych ścieżek rozwoju oraz pomoc w aktywnym wchodzeniu na farmaceutyczny rynek pracy było Polskie Towarzystwo Studentów Farmacji Oddział Gdańsk. Uczestnicy mieli okazję spotkać się z farmaceutami pracującymi w różnych dziedzinach branży farmaceutycznej. Zaproszeni goście przedstawili uczestnikom własną drogę i rozwój kariery oraz podzielili się swoim doświadczeniem w osiąganiu tego celu. Zaproszonymi gośćmi byli: mgr farm. Piotr Merks (Piktorex, Aegate, OPC OPFARM SOLUTIONS Polska), dr Wioletta Kaliszan (Apteka szpitalna, Uniwersyteckie Centrum Kliniczne), mgr farm. Małgorzata Czubaśzek (Monitor badań klinicznych) oraz mgr farm. Anna Sójka-Zadykowicz (Dział medyczny, Innowacyjna firma farmaceutyczna).

Udział w Sympozjum jest doskonałą okazją dla studentów farmacji na poszerzenie horyzontów, zdobycie wiedzy na temat rynku pracy oraz możliwości, jakie dają studia farmaceutyczne.

Sponsorem XI Sympozjum Kariera Farmaceuty była firma Ziaja. Tegoroczną edycję wspierał także dziekan Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej GUMed prof. Michał Markuszewski.

Patronat honorowy nad wydarzeniem objęła Fundacja im. Lesława A. Pagi, natomiast patronat medialny portal farmacja.net. ■

Naukowiec na World Cancer Congress w Barcelonie

Prof. Jacek Zieliński z Katedry i Kliniki Chirurgii Onkologicznej GUMed uczestniczył w kongresie poświęconym nowotworom (10th Annual World Cancer Congress), którego tematem przewodnim były zagadnienia World Dream of Defeating Cancer. Odbył się on w dniach 19-21 maja 2017 r. w Barcelonie. W ciągu trzech dni zgromadziło się wielu ekspertów z całego świata, którzy uczestniczyli w 612 sesjach dotyczących raka. Tematyka sesji była wielowątkowa i dotyczyła: medycyny eksperymentalnej i praktycznej, epidemiologii, diagnostyki, a skończywszy na leczeniu poszczególnych nowotworów z podziałem na narządy.

Prof. Zieliński został zaproszony do prowadzenia sesji poświęconej współczesnym metodom leczenia raka piersi oraz wygłoszenia wykładu na temat *The significance of ductoscopy of mammary ducts in the diagnostics of breast neoplasms*. We wspomnianej sesji wygłoszono 6 wykładów, które obejmowały przede wszystkim aspekty leczenia chirurgicznego i onkologicznego oraz zagadnienia jakości leczenia tego nowotworu. ■

Goście z Anglii

Przedstawiciele Hallam University z Sheffield: **dr Toni Schwarz** oraz **Jackie Parkin** odwiedzili w dniach 15-18 maja 2017 r. Katedrę Pielęgniarstwa GUMed. W ramach wizyty odbyło się spotkanie z nauczycielami i studentami pielęgniarstwa, podczas którego wygłosili dwa wykłady na temat kształcenia uniwersyteckiego pielęgniarzek w Anglii oraz aktualnych projektów badawczych prowadzonych w SHU, które mogą stanowić obszary przyszłej współpracy naukowej. Zapoznali się także z systemem kształcenia w GUMed, zobaczyli pracownie umiejętności zawodowych oraz bazę kształcenia praktycznego w CMI. Odbyło się również spotkanie z koordynatorem anglojęzycznego kierunku pielęgniarstwo dr Marceliną Skrzypek-Czerko, koordynatorem Erasmusa+ na WNoZ dr Anną Roszmann oraz Dawidem Spychałą z Sekcji Współpracy Międzynarodowej. Nie zabrakło też czasu na pokazanie historii Gdańska i uroków Sopotu. Wizyta przyniosła kolejne otwarcie na współpracę międzynarodową w zakresie kształcenia pielęgniarzek, wymiany dydaktycznej studentów i współpracy naukowej nauczycieli. Obie strony zadeklarowały podpisanie oficjalnego memorandum. Była to pierwsza wizyta przedstawicieli SHU na zaproszenie dr hab. A. Gaworskiej-Krzemińskiej, która rozpoczęła współpracę z tym Uniwersytetem w 2016 r. ■

Klinika na peryferiach

– ostatni rozdział? (cz. 8)

Ambicją zespołu Kliniki Urologii było utrzymanie wypracowanej pozycji w rejonie i kraju, dlatego starano się kontynuować dotychczasowe zainteresowania, wzbogacając je o pojawiające się nowe wyzwania. Jediną dziedziną, która uległa znacznemu ograniczeniu było leczenie nowotworów jądra. W pierwszym rzędzie zrezygnowano z chemioterapii. Klinika nie posiadała warunków do bezpiecznego, zgodnego z obowiązującymi standardami przygotowania i podawania roztworów cytostatycznych. Po uzgodnieniach z rozwijającą się Kliniką Onkologii i Radioterapii tam przekazywano chorych do uzupełniającego leczenia chemicznego i dalszej długoletniej obserwacji w odpowiedniej Poradni Przyklinicznej. Zmniejszyło to obciążenie personelu średniego, zwiększając równocześnie dostępność łóżek dla chorych wymagających procedur zabiegowych. Odpowiadając na pojawiające się tendencje ograniczania wykonywania limfadenektomii zaotrzewnowej ze wskazań diagnostyczno-terapeutycznych w mniej zaawansowanych stadiach procesu nowotworowego stopniowo, zaczęto koncentrować się na usuwaniu przetrwałych bądź niereagujących na chemioterapię przerzutowych węzłów chłonnych zaotrzewnowych. Podejmowanie z powodzeniem wyzwań, jakie stwarzają tego typu operacje przynosiło wielką satysfakcję zespołowi, ugruntowując korzystną opinię o jego możliwościach technicznych.

Z powodzeniem rozwijała się endourologia i związane z nią małoinwazyjne zabiegi przezskórne. Oprócz elektrolitosekcji i elektrowaporyzacji stercza wdrożono śródmiaższową laserową ablację (ILCP). Rozszerzając wskazania do przezskórnej nefrolitholapaksji (PCNL), ograniczono do całkowitego zaprzestania wykonywania nefrolithotomii totalnej. Wprowadzono do codziennej profilaktyki przezskórną obliterację torbieli nerek, ich resekcję przezskórną i laparoskopową i endopyelotomię w zwężeniach połączenia miedniczko-moczowodowego.

Kliniczna wyprawa na Aconcaguę. Od lewej: Arkadiusz Mikszewicz, Dariusz Perkowski, Kazimierz Krajka

W nawrotowych zwężeniach cewki wprowadzono hydrauliczne, wysokociśnieniowe jej rozszerzacze, instalacje urosprali czy unikalną w warunkach krajowych rekonstrukcję całej długości cewki prąciowej techniką mesh-graft. Kontynuowano poszukiwania skutecznego leczenia odpływu pęcherzowo-moczowodowego wstrzyknięciami teflonu i kolagenu. Wdrażano nowe techniki litotrypsji wewnątrzustrojowej poczynając od aparatu produkcji radzieckiej URAT przez ultradźwiękowe sonotrody po litotrypsję elektrokinetyczną (Combilith) i pneumatyczną (Lithoclast). Przekroczołą biopsję stercza zastąpiono wykonywaną ambulatoryjnie przezodbytniczo zabiegiem celowanym. Początkowo za pomocą wykonanej przez zaprzyjaźnionego rzemieślnika trąbki „lowa”, a po zakupie odpowiedniej sondy endorektalnej pod kontrolą USG. Jak już wspomniałem wyżej szybkie zużywanie się sprzętu oraz ciągłe pojawianie się usprawnień i nowych technik powodowało, że kierownictwo Kliniki było pod ciągłą presją poszukiwania źródeł finansowania.

Specyfikacja operacji endourologicznych do czasu wprowadzenia w latach późniejszych zabiegów obrazem przekazywanym na ekran monitora nastroczała wielu problemów ze szkoleniem nowej kadry. W połowie lat 90. XX w. istniała możliwość podglądu zabiegu endoskopowego dzięki użyciu odpowiedniej nasadki światłowodowej. Niestety jej zastosowanie znacznie pogarszało jakość obrazu dlatego było bardzo niechętnie używane przez prowadzących szkolenie. Układający rozpis operacyjny kierownik Kliniki, biorąc pod uwagę ograniczenia sprzętowe, ryzyko operacyjne związane ze stanem ogólnym i brakiem jednej nerki czy związku chorego ze służbą zdrowia bądź współpracującymi przedsiębiorstwami zmuszony był rozpisywać najczęściej dr. Lecha Stachurskiego, najbardziej doświadczonego w endourologii.

Co więcej, po uzyskaniu odpowiedniego stopnia biegłości w tej dziedzinie M. Górski i K. Szkarłat opuścili Klinikę, obejmując samodzielne stanowiska. Dr Lech Stachurski opuścił Klinikę w 2001 r., obejmując stanowisko ordynatora Oddziału Urologicznego Szpitala Miejskiego w Gdyni. Do tego czasu udało się wyszkolić jego następców w osobach M. Markuszewskiego, M. Matuszewskiego, W. Łukiańskiego czy D. Perkowskiego, którzy z powodzeniem kontynuowali działalność endourologiczną Kliniki.

Nowy kierownik Kliniki przez 23 lata był chirurgiem ogólnym, nic więc dziwnego, że skoncentrował się na tradycyjnej urologii operacyjnej. Tradycyjnej, ale przed którą otworzyły się nowe pola działania. Należały do nich przede wszystkim nowe rozwiązania związane z ponad pęcherzowym odprowadzeniem moczu w następstwie całkowitego wycięcia pęcherza moczowego. Zgromadzone doświadczenia, jak również postęp techniki chirurgicznej i opieki anestezjologicznej

Grupa uczestników UROSYBERIADY na szczycie czynnego wulkanu – Awaczyński/Kamczatka. Od lewej: P. Okręglicki (Astellas), J. Kordasz (Słupsk), przewodnik, K. Krajka, R. Krajka, K. Pastewka (Ciechanów), A. Mikszewicz, klęczący: prof. A. Sikorski (Szczecin), M. Markuszewski i M. Roslan (Wejherowo)

gicznej doprowadziły do zarzucenia częściowej resekcji pęcherza moczowego na rzecz jego całkowitego wycięcia wraz z węzłami chłonnymi miednicy, w leczeniu agresywnych postaci raka tego narządu. Doświadczenie zdobyte w Klinice Chirurgicznej prowadzonej przez tak wybitnego i wszechstronnego operatora, jakim był prof. Jerzy Dybicki pozwoliło na podejmowanie z sukcesem wyzwań, jakie stawiała nowoczesna urologia. W krótkim okresie czasu Gdańska Klinika stała się przodującym w tej dziedzinie ośrodkiem w kraju. Do codziennej praktyki weszły operacje w rodzaju ureterojejunocutaneostomia (op. Brickera), zastępcze pęcherze jelitowe (op. Studera, Hautmanna, Pagano itp.), pęcherze odbytnicze, szczelne zbiorniki moczowe (op. Indiana Pouch), transureteroureterocutaneostomia. W tej dziedzinie opracowano trzy oryginalne rozwiązania operacyjne. Zespoleń moczowodów koniec do końca z nefrotomią przez skórną, zastępczy pęcherz esicy z wielokrotnym przecięciem jej taśm oraz zastępczy pęcherz jelitowy typu V.I.G. To ostatnie rozwiązanie zastosowano u kobiet i polegało na połączeniu zmodyfikowanego pęcherza jelitowego typu Alciniego z rotundovaginosuspensją. Modyfikacja pęcherza opracowanego w szpitalu, w którym operowano Jana Pawła II polegała na rozszerzeniu zakresu teniomyotomii i zastosowaniu przeciwoptywowego wszczepienia moczowodów. Ułożenie pęcherza zastępczego na kikucie pochwy podwieszony na zachowanych więzadłach obłych z płatami otrzewnej miedniczej zapobiegało przemieszczaniu się wytworzonego pęcherza w przestrzeń powstałą po wytrzewieniu przednim, co skutkowało zagięciem cewki moczowej z niemożnością samoistnego oddawania moczu. Rozwiązanie to nazwano przekornie vesica intestinale gedanensis (w skrócie V.I.G.) w odróżnieniu od funkcjonującej w literaturze propozycji F. Pagano z Padwy – vesica intestinale padovana (V.I.P.). Przy wytwarzaniu zastępczego pęcherza jelitowego sposobem Alciniego i szczelnego zbiornika moczowego typu Indiana bądź Mainz Pouch używano kątnicy i wstępnic. Przy przywracaniu ciągłości przewodu pokarmowego wykonywaliśmy jako jedyni w Polsce pseudozastawkę Bauhina w obrębie połączenia krętniczko-kątniczego. Gwałtownie wzrastająca ilość ureterolithotrypsji zaczęła

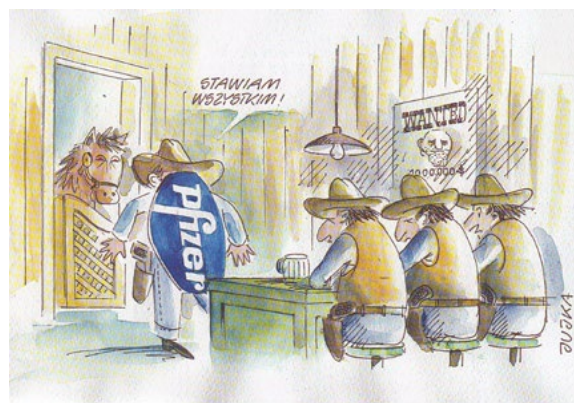
skutkować przekazywaniem do Kliniki wyjątkowo tragicznego powikłania polegającego na oderwaniu moczowodu w miejscu polaczenia z miedniczką i wyciowaniu na całej długości do pęcherza moczowego i cewki.

Również jako jedyni w kraju wykonywaliśmy odtworzenie pełnej długości moczowodu z odcinka jelita krętego zwięzając jego światło do 24 CH przez wycięcie 2/3 jego ściany. Sposób zespolenia z miedniczką, antyrefluksowe połączenie z pęcherzem, szew ciągły ściany jelita z okresowymi stabilizującymi szwami pojedynczymi oraz metoda „wyprostowania” pętli jelitowej były własnymi udoskonaleniami metody Schokiera z Mansura w Egipcie, z którym to ośrodkiem współpracowaliśmy.

Stosowana w tamtych czasach metoda radykalnej radioterapii raka macicy prowadziła niejednokrotnie do niezwykle przykrego powikłania w postaci popromiennych przetok pęcherzowo-pochwowych, niejednokrotnie połączonych ze światłem odbytnicy. Pomagaliśmy tym chorym zamykając ubytek ściany pęcherza moczowego wyizolowanym fragmentem niezmięnionej przez promieniowanie jonizujące ściany jelita cienkiego bądź, jeśli było to niemożliwe, ponadpęcherzowym odprowadzeniem moczu.

W omawianym okresie 16 lat uległ głębokim zmianom profil operacji w obrębie nerek. Zarzucono całkowicie nefrolithotomię totalną, nefro i pyelolithotomię wykonywano sporadycznie. W nowotworach nerek stopniowo odstąpiono od tak zwanej radykalnej nefrektomii, która polegała na usunięciu w jednym bloku nerki z torebką tłuszczową, nadnerczem i regionalnymi węzłami chłonnymi na rzecz wyluszczenia bądź wycinania guzów z niewielkim marginesem mięszu nerki (tzw. *nefron sparing surgery*). Możemy mieć skromną satysfakcję, że w oparciu o własne obserwacje wczesnych i odległych przerzutów do nadnerczy Klinika bardzo wczesnie optowała za ograniczeniem rozległości zabiegu. Hołdując tej zasadzie dzięki współpracy z I Kliniką Chirurgii Ogólnej staliśmy się jedynym z dwu ośrodków w kraju wykonującym rutynowo termoablację guzów nowotworowych nerek. Zgromadzone doświadczenia stały się później podstawą przewodu habilitacyjnego dr. Marcina Matuszewskiego.

Równolegle do ograniczenia rozległości operacji w przypadkach mniej zaawansowanych rozszerzyliśmy wskazania

Akwarela Zbigniewa Jujki promująca Viagrę (Pfizer)

Uroczyste otwarcie 13 Video-Urology World Congress. Prof. A. Borówka – prezes PTU z obdarowanym pamiątkowym medalionem, prof. Arturem Smithem (USA) – prezydentem Kongresu

do operacji guzów olbrzymich z towarzyszącymi czopami w żyłę głównej dolnej przekraczającymi poziom przepony czy odległymi przerzutami. Klinika była propagatorem radykalnego podejścia do operacyjnego leczenia raka stercza nawet w stadiach T3 w czasie, gdy niektórzy z kierowników klinik urologicznych uważali, że leczenie raka stercza jest bardziej problemem filozoficznym niż chirurgicznym. Oprócz dominującej techniki prostatektomii z dostępem załonowego zgromadziliśmy własne doświadczenia z dostępem kroczowym i przezguziczym.

Dzięki współpracy z prof. E. Austonim z Uniwersytetu Mediolańskiego Klinika stała się wiodącym w kraju ośrodkiem z zakresu chirurgii prącia, a szczególnie jego wrodzonych i nabytych skrzywień. Opracowano różne techniki operacyjne z użyciem uszypułowanego płata z napletka, wolnych przeszczepów fragmentu żyły, osłonki białawej odnóg prącia czy preparatów biologicznych w rodzaju Pelvicol czy I.S.I.

Do szczególnych osiągnięć Kliniki należy wypracowanie oryginalnej modyfikacji operacji Nesbita, w której zamiast wycinania soczewkowatych fragmentów osłonki białawej wykonywano jej niepełnej grubości nacięcia zszywając ich brzegi nad pograżonym w ciele jamistym fragmencie. O podobnym znaczeniu jest opracowanie i wprowadzenie do codziennej praktyki jonoforezy deksametazonowo-werapamilowej w zachowawczym leczeniu choroby de la Peyronie.

Podobnie współpraca z prof. F. Schreiterem i jego następczynią z Kliniki Urologii Uniwersytetu w Hamburgu pozwoliła stać się ośrodkiem referencyjnym w leczeniu zwężenia cewki moczowej. Ograniczyliśmy wskazania do nagminnie stosowanej tak zwanej uretrotomii optycznej wewnętrznej na rzecz bardziej radykalnego leczenia operacyjnego z użyciem przeszczepów uszypułowanych z napletka, śluzówki jamy ustnej czy siatkowanego przeszczepu skóry (tz. mesh graft). Rozszerzono zainteresowania o uroginekologię oraz implantację hydraulicznych zwieraczy cewki moczowej.

Dziedzinę, która nie wchodziła w nurt głównych zainteresowań Kliniki, ale była przedmiotem szczególnego zainteresowania szeroko pojętego środowiska i dziennikarzy była chirurgiczna konwersja płci u transseksualistów typu M/K. Ale *ab ovo*. 28 grudnia 2015 r. ukończyłem 74 lata i w tym dniu wykonałem swą ostatnią operację w Klinice Urologii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Tak się złożyło, że operacja ta była 148 z kolei chirurgiczną konwersją płci transseksualisty typu M/K. W ten sposób zamknąłem 25-letni okres zajmowania się tym ciągle budzącym wyjątkowe zainteresowanie, ale i kontrowersje problemem. Jak to najczęściej bywa na początku, o zainteresowaniu się tym zagadnieniem zdecydował przypadek. Od moich asystentów wiedziałem, że mój poprzednik, prof. Kazimierz Adamkiewicz wraz z ginekologiem prof. Jerzym Mieszczerskim operował dwóch transseksualistów typu M/K. Niestety nie zachowały się protokoły operacyjne, a personel Kliniki nie był w stanie określić na czym te operacje polegały.

W maju 1990 r. zgłosiły się do mnie dwie osoby transseksualne typu M/K, mieszkanki województwa gdańskiego. Były one niezadowolone z dotychczasowych kontaktów z ośrodkiem w Polsce Centralnej, który uważany był wówczas za wiodący w tej dziedzinie chirurgii i wręcz domagały się wykonania chirurgicznej zmiany płci. Obiecałem im, że zajmę się ich problemem niezwłocznie po powrocie z Mediolanu. Na przełomie czerwca i lipca odbywał się tam, organizowany po raz drugi przez Wydział Medyczny Uniwersytetu Mediolańskiego Światowy Tydzień Podnoszenia Umiejętności w Dyscyplinach Zabiegowych. Traf chciał, że w programie operacji „na żywo” była również operacja konwersji płci u transseksualisty typu M/K. Wraz z adiunktem Kliniki dr. Arkadiuszem Mikszewiczem udałem się do Kliniki Urologii, by prześledzić przebieg operacji. Poprzedziło ją spotkanie z kierownikiem Kliniki prof. Enrico Pisanim, rodziną operowanego, lekarzami i psychologami prowadzącymi oraz pracownikami socjalnymi pomagającymi operowanym odnaleźć się w nowej społecznej roli. W pozycji litotomijnej przeprowadzono równocześnie dwie operacje. Zespół chirurgów plastycznych wszczepił sztuczne protezy piersi a urodziły pod kierunkiem prof. Eduardo Austoniego wykonali część urologiczno-ginekologiczną operacji. Po powrocie do Kliniki zapoznałem się z piśmiennictwem dotyczącym istoty transseksualizmu oraz sposobów rozwiązania problemów osób transseksualnych. W kolejnych latach zmodyfikowaliśmy metodę „mediolańską”, wypracowując własną technikę dającą ostateczny efekt kosmetyczny i funkcjonalny łudząco przypominający dzieło matki natury.

Drugą sferę działalności oddziału ośrodka akademickiego jest dydaktyka. Dopiero po kilku latach udało się wywalczyć, że zajęcia z urologii na V roku obejmowały pełen tydzień. Pozwoliło to usprawnić i uatrakcyjnić ich program. Ponad dwudziestoosobowe grupy podzielono na 4 podgrupy, które rotacyjnie miały zajęcia na salach operacyjnych, w gabinecie ESWL i urodynamiki, w poradni przyklinicznej oraz oddziale bi piątego dnia spotkać się z kierownikiem Kliniki na podsumowaniu i zaliczeniu bloku. Seminarium uatrakcyjniał quiz polegający na odgadnięciu do kogo należy kość rozmiarami

i kształtem przypominający kij bejsbolowy. Oczywiście kolejne grupy wiedziały wcześniej, że jest to kość z członka morsa przywieziona z Kamczatki.

W drugiej połowie lat 90. XX w. program seminariów poszerzono o problemy z zakresu uroginekologii i zaburzeń erekcji. Potwierdza się zasada, że jeśli Klinika prowadzi wielokierunkową działalność, wyposażona w nowoczesną aparaturę, bardzo łatwo prowadzi się atrakcyjne dla studentów i sprawiające satysfakcję asyistentom zajęcia.

Trzecią niemniej istotną sferą działalności zespołu Kliniki jest działalność naukowa. Nie sprzyjało jej znaczne oddalenie szpitala od Zakładów Teoretycznych oraz pracowni bakteriologicznej, biochemicznej czy histopatologicznej. Siłą rzeczy koncentrowaliśmy się na ocenie klinicznej wprowadzanych nowych metod terapeutycznych, czemu sprzyjała obfitość materiału i wielokierunkowość zainteresowań Kliniki. Niemniej już po kilku latach, dzięki swym publikacjom i wygłaszanym referatom, Klinika usytuowała się na stałe w kategorii B oceny parametrycznej jednostek Uczelni.

W omawianym okresie w klinice przeprowadzono 8 przewodów doktorskich. Ze zrozumiałych względów wszystkie miały charakter kliniczny. I tak dr Krzysztof Szkarłat ocenił zapobieganie odpływowi pęcherzowo-moczowodowemu za pomocą wstrzyknięć podśluzówkowych krwi własnej i teflonu, dr Arkadiusz Mikszewicz kompleksowe leczenie nowotworów jądra. Koledzy Witold Łukiański i Piotr Adamkiewicz oceniali skuteczność śródmiaższowej ablacji laserowej i termoablacji w leczeniu łagodnego rozrostu stercza. Problemom leczenia raka stercza poświęcony był przewód doktorski dr. Dariusza Perkowskiego natomiast dr Teresa Gawlik-Jakubczak oceniła odległe wyniki leczenia przetok pęcherzowo-pochwowych. Trzy przewody doktorskie przeprowadzili w klinice koledzy z oddziałów urologii w Słupsku i Wejherowie. Za działalność naukową trzeba również uznać współdziałanie w publikacji pozycji książkowych. Dr Marcin Matuszewski jest współautorem wydanej w Wielkiej Brytanii pozycji *Laparoscopy in urology* – Coptcoat and Joyce, a kierownik Kliniki rozdziałów w Nefrologii-Książek i Rutkowskiego. Dr Matuszewski był również redaktorem merytorycznym Międzynarodowego Kompendium *Rak gruczołu krokowego* Dawida

Komitet organizacyjny 13 Video-Urology World Congress

Kirka a autor wspomnień tłumaczem 8 rozdziałów *Urologii* McFarlana i redaktorem naukowym wydania polskiego *Podstawowe operacje urologiczne* P. Albersa i A. Heidenreicha.

Szczególnym rodzajem działalności naukowo-dydaktycznej Kliniki Urologii były filmy video omawiające różnorodne problemy terapeutyczne, poświęcone technice operacyjnej i odległym wynikom leczenia. W okresie działalności Kliniki w Szpitalu na ul. Łąkowej powstało ich 27. Działalność tę kontynuowano w następnym dziesięcioleciu, trzykrotnie zwiększając ich ilość. Należy zaznaczyć, że techniczną stroną montażu, komentarzem i podkładem muzycznym wszystkich filmów zajmował się dr Marcin Markuszewski, ściśle współpracując z zaprzyjaźnionymi pracownikami oddziału gdańskiej telewizji. Filmy te były prezentowane na zjazdach i sympozjach krajowych i zagranicznych, wzbudzając zainteresowanie i uznanie wyrażane licznymi nagrodami. Począwszy od 8 Światowego Kongresu Video-Urologii w Antwerpii, braliśmy udział we wszystkich następnych Kongresach w Monte Catini, Budapeszcie, Izmirze i Goa, prezentując każdorazowo 3-4 filmy video. W uznaniu naszego zaangażowania powierzono Klinice organizację 13 Kongresu, który zorganizowaliśmy w dniach 27-30.06.2011 r. w Gdyni.

Ale o organizacji Zjazdów, sympozjów i tak zwanych Wypraw Naukowo-Integracyjnych w następnym odcinku.

prof. Kazimierz Krajca

Naukowiec GUMed najlepszym wykładowcą w Wiśle

Prof. Roman Nowicki, kierownik Katedry i Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii został najlepszym wykładowcą IX Konferencji Szkoleniowej Polskiego Towarzystwa Alergologicznego w Wiśle. Zaprezentował wykład *Podstawy terapii AZS*. Konferencja *Wiśla w nowej odsłonie*, która odbyła się w dniach 10-13 maja br. zgromadziła ponad 1000 lekarzy z całej Polski. Podczas czterech dni obrad odbyło się 12 sesji szkoleniowo-naukowych, 5 sesji Hot Topic, skierowane do młodych lekarzy całodniowe szkolenie w języku angielskim *World Allergy Training Schools* zorganizowane przez WAO we współpracy z PTA, certyfikowany kurs w zakresie immunoterapii iniekcyjnej oraz praktyczne warsztaty szkoleniowe z zakresu spirometrii. Ogółem wysłuchano 40 wykładowców, którzy przygotowali 67 prezentacji. Więcej na <http://konferencja2017.szkolniapta.pl/>. ■

Na Wydziale Lekarskim

Stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny uzyskali:

lek. Magdalena DUTKA – wykładowca Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantologii GUMed, praca pt. *Ocena wpływu zaburzeń homeostazy żelaza na przebieg powikłań infekcyjnych i nieinfekcyjnych u chorych poddanych alotransplantacji komórek macierzystych hematopojezy*, promotor dr hab. Maria Bieniaszewska. Rada Wydziału Lekarskiego 8 czerwca 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,

lek. Karolina Magdalena KITA – lekarz na kontrakcie UCK, Katedra Pneumonologii i Alergologii, praca pt. *Ocena wpływu wybranych polimorfizmów genów podjednostek alfa-5 i alfa-3 cholinergicznego receptora nikotynowego na stopień uzależnienia od nikotyny w jednorodnej etnicznie grupie Kaszubów*, promotor dr hab. Alicja Siemińska. Rada Wydziału Lekarskiego 25 maja 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,

lek. Joanna Romana SAWICKA – starszy asystent Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii Szpitala Dziecięcego Polanki w Gdańsku, praca pt. *Czynniki rokownicze u dzieci leczonych z powodu sepsy w latach 2008-2013 na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii Szpitala Dziecięcego w Gdańsku*, promotor prof. dr hab. Radosław Owczuk. Rada Wydziału Lekarskiego 8 czerwca 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,

lek. Łukasz ZDROJEWSKI – asystent Katedry i Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych GUMed, praca pt. *Rozpowszechnienie przewlekłej choroby nerek w Polsce na podstawie badań reprezentatywnych prób osób dorosłych*, promotor – prof. dr hab. Bolesław Rutkowski. Rada Wydziału Lekarskiego 25 maja 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny;

Stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej uzyskała

mgr Barbara Anna KUTRYB-ZAJĄC – doktorant Studiów Doktoranckich, Katedra i Zakład Biochemii GUMed, praca pt. *Zewnątrzkomórkowe przemiany nukleotydów w stenozie aortalnej i miażdżycy naczyń*, promotor prof. dr hab. Ryszard Tomasz Smoleński. Rada Wydziału Lekarskiego 8 czerwca 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej;

Stopień doktora nauk medycznych w zakresie stomatologii uzyskała

lek. stom. Anna Walter – specjalista NZOZ Przychodni Stomatologicznej Wejherowo, praca pt. *Ocena roli metaloproteinaz MMP-1, MMP-2 oraz ich inhibitorów TIMP-1, TIMP-2 w torbielach i nowotworach zębopochodnych*, promotor dr hab. Anna Karolina Starzyńska. Rada Wydziału Lekarskiego

8 czerwca 2017 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie stomatologii;

Na Wydziale Nauk o Zdrowiu z Oddziałem Pielęgniarstwa i Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej

Stopień doktora nauk o zdrowiu uzyskała

mgr położnictwa Agnieszka CZERWIŃSKA-OSIPIAK – wykładowca Zakładu Pielęgniarstwa Ginekologiczno-Położniczego GUMed, praca pt. *Czynniki determinujące funkcjonowanie kobiet w okresie połogu*, promotor dr hab. Beata Pięta, prof. UM w Poznaniu. Rada Wydziału Nauk o Zdrowiu z Oddziałem Pielęgniarstwa i Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej na posiedzeniu 18 maja 2017 r. nadała stopień doktora nauk o zdrowiu;

Na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej

stopień doktora nauk farmaceutycznych uzyskali:

mgr Justyna BRZEZICHA-CIROCKA – asystent Katedry i Zakładu Bromatologii GUMed, praca pt. *Ocena bromatologiczna i chemometryczna wybranych gatunków herbat oraz ich naparów na podstawie ich składu mineralnego*, promotor prof. dr hab. Piotr Szefer, Rada Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej 13 czerwca 2017 r. nadała stopień doktora nauk farmaceutycznych, specjalność bromatologia,

mgr farm. Barbara KRÓL-KOGUS – doktorantka Katedry i Zakładu Farmakognozji GUMed, praca pt. *Badania składu chemicznego i aktywności biologicznej surowca krajowego *Foenugraeci semen**, promotor prof. dr hab. Mirosława Krauze-Baranowska. Rada Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej 13 czerwca 2017 r. nadała stopień doktora nauk farmaceutycznych, specjalność farmakognozja,

mgr Marta KULA – doktorantka Katedry i Zakładu Farmakognozji GUMed, praca pt. *Badania fitochemiczne z oceną aktywności biologicznej niektórych gatunków z rodzaju *Rubus* i *Lonicera**, promotor prof. dr hab. Mirosława Krauze-Baranowska. Rada Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej 16 maja 2017 r. nadała stopień doktora nauk farmaceutycznych,

mgr Krzysztof SOŁŁOHUB – asystent Katedry i Zakładu Farmacji Stosowanej GUMed, praca pt. *Maskowanie smaku substancji leczniczych w zawiesinach pediatrycznych*, promotor dr hab. Krzysztof Cał, prof. nadzw. Rada Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej 16 maja 2017 r. nadała stopień doktora nauk farmaceutycznych, specjalność technologia postaci leku. ■

SKN Bromatologii promuje zdrowe odżywianie

Członkowie SKN przy Katedrze i Zakładzie Bromatologii poprowadzili w maju br. warsztaty dotyczące zdrowego odżywiania dla uczniów klas czwartych, piątych i szóstych Szkoły Podstawowej nr 52 przy ul. Kościuszki w Gdańsku. Ich celem było uświadomienie uczniom wpływu odżywiania na zachowanie dobrego zdrowia teraz i w przyszłości, omówienie ryzyka wystąpienia chorób cywilizacyjnych m.in. otyłości, nadciśnienia czy cukrzycy. Studenci zapoznali uczniów z zasadami zdrowego żywienia, przedstawili piramidę zdrowego żywienia i aktywności fizycznej, omówili grupy produktów znajdujących się na poszczególnych jej poziomach oraz ich wpływ na organizm. Młodzież była zachęcana do aktywności fizycznej i dostarczania niezbędnych składników odżywczych poprzez zdrową, zbilansowaną dietę. W prezentacji *Czy wiesz, że jesteś tym co jesz, czyli co znajduje się w popularnych przekąskach* studenci przybliżyli temat dodatków do żywności, ich oznaczeń oraz zaprezentowali skład przekąsek takich jak chipsy, żelki, batony czy napoje typu cola. Członkowie SKN Bromatologii zwracali uwagę uczniów na wysoką zawartość soli, cukru i substancji dodatkowych w różnych popularnych produktach spożywczych, a także na ich wysoką wartość kaloryczną.

Na koniec warsztatów uczniowie otrzymali od studentów materiały promujące zasady zdrowego żywienia, a także przepisy na zdrowe zamienniki tradycyjnych przekąsek.

SKN przy Katedrze i Zakładzie Bromatologii działa od kilku lat, obecnie zrzesza około 30 członków, studentów III, IV i V roku farmacji. Jednym z celów działalności Koła jest podejmowanie działań dążących do profilaktyki chorób cywilizacyjnych, promowanie zasad zdrowego odżywiania i aktywnego stylu życia głównie wśród dzieci i młodzieży. Szczegółowe informacje o działalności Koła można znaleźć na stronach: www.informator.gumed.edu.pl i www.facebook.com/sknbromatologia ■

XVIII Sesja Sprawozdawcza doktorantów

Uczestnicy II roku stacjonarnych studiów doktoranckich Wydziału Nauk o Zdrowiu z Oddziałem Pielęgniarstwa i Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego zaprezentowali 18 maja 2017 r. dotychczasowe wyniki swoich badań oraz prac nad rozprawami doktorskimi. Była to już XVIII Sesja Sprawozdawcza doktorantów. Wystąpienia 13 doktorantów ocenione zostały przez komisję specjalistów.

Nagrody za prezentacje przyznano:

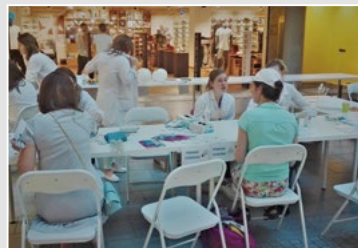
- **mgr inż. Joannie Ratajczyk** (I nagroda)
- **mgr Aleksandrze Gac** oraz **mgr Katarzynie Gruchale** (II nagroda *ex aequo*)
- **mgr. Kajetanowi Kasperukowi** (III nagroda).

Wymienieni doktoranci otrzymali nagrody finansowe przyznane przez Rektora naszej Uczelni. ■

Przyszli farmaceuci i diagnosty edukowali w Galerii Manhattan

Z okazji Dnia Diagnosty Laboratoryjnego w 10 miastach w Polsce odbyła się 27 maja br. akcja profilaktyczna *Pacjent pod opieką diagnosty*. W GCH Manhattan w Gdańsku można było tego dnia spotkać studentki z Forum Analityków Medycznych GUMed i członków PTSF Oddział Gdańsk z równoległą akcją *Skonsultuj z farmaceutą – zdrowa dieta*.

Każdy zainteresowany mógł dowiedzieć się paru rzeczy na temat prawidłowego przygotowania do badań oraz kim jest diagnosta laboratoryjny. Chętni mogli zbadać poziom glukozy w krwi, ciśnienie, wilgotność naskórka oraz wykonać analizę składu ciała, w tym zawartość tkanki tłuszczowej i skonsultować się z przyszłymi farmaceutami. ■

Przedstawicielka GUMed na Kongresie Międzynarodowej Rady Pielęgniarek

Dr hab. Aleksandra Gaworska-Krzemińska, kierownik Oddziału Pielęgniarstwa GUMed uczestniczyła w Kongresie Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN), który odbył się w Barcelonie w dniach od 27 maja do 1 czerwca br. W ceremonii otwarcia wzięły udział delegacje Rady Narodowych Reprezentantów ICN. Polska reprezentacja pojawiła się na inauguracji w strojach ludowych.

W trakcie Kongresu odbyły się cztery sesje plenarne, podczas których uczestnicy wysłuchali wykładów znakomych osobistości ze świata pielęgniarskiego, polityki i ochrony zdrowia. Wykładowcami byli m.in.: dr Mary Wakefield, sekretarz generalny Departamentu Zdrowia i Usług Społecznych USA, Linda Aiken – autorytet w zakresie badań naukowych dotyczących wpływu obsad pielęgniarskich na ekonomikę systemu ochrony zdrowia, a także Nigel Crisp z Wielkiej Brytanii, który wskazywał na rolę pielęgniarek w zintegrowanej opiece zdrowotnej. Uczestnicy mogli także uczestniczyć w 70 sesjach równoległych, 18 sympozjach oraz zapoznać się z wieloma pracami naukowymi.

W tym roku po raz pierwszy zorganizowane zostały kawiarenki dyskusyjne z wykładowcami z sesji głównych i panelowych oraz wirtualne warsztaty tematyczne. Podczas warsztatów pielęgniarki uczyły się nowoczesnych technik opieki nad pacjentami, zapoznawały się z innowacjami w immunizacji czy z opieką nad pacjentami ze stomią. Jednocześnie odbywały się sesje satelitarne i dyskusje panelowe. Kongres był także okazją do spotkania członków dziesięciu sieci ICN, którzy służą sobie wsparciem, spotykając się wirtualnie podczas webinarów. W ramach tego panelu dyskutowano m.in. o digitalizacji opieki zdrowotnej i usługach pielęgniarskich dostarczanych z wykorzystaniem innowacyjnych technologii informacyjnych. Wiodącą rolę pełnią tutaj pielęgniarki ze Skandynawii, Australii, Kanady oraz USA.

Polskę na Kongresie reprezentowała grupa 20 pielęgniarek. W sesji równoległej dr Bożena Gorzkowicz z Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego przedstawiła wyniki badania realizowanego we współpracy z Zakładem Pielęgniarstwa Społecznego i Zarządzania w Pielęgniarstwie UM w Łodzi oraz Zakładem Zarządzania z GUMed. Tematem wystąpienia była opinia pielęgniarek na temat implementacji ICNP w Polsce (*The evaluation of the possibility of implementing ICNP® into the nursing practice in Poland*). Drugim czynnym wystąpieniem w sesji równoległej była prelekcja dr Ewy Kupcewicz z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, która przedstawiła referat na temat wypalenia zawodowego w grupie pielęgniarek (*Analysis of the relation of burnout syndrome with global self-esteem among Polish nurses and midwives*). W sesjach plakatowych natomiast przedstawiono dziesięć prac autorstwa pielęgniarek z Polski. Były one wykonane przez pracowników Collegium Medicum w Bydgoszczy, Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Co cztery lata podczas Kongresu wybierana jest Rada Dyrektorów Międzynarodowej Rady Pielęgniarek, prezes ICN oraz delegaci do Narodowej Rady Reprezentantów (CNR) ICN. Przedstawiciele zasiadający w CNR decydują o rozwoju organizacji, przyjmują budżet i decydują o zmianach w jej działaniu. W tym roku Polskę na posiedzeniu CNR reprezentowali przedstawiciele Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego: prezes Zarządu Głównego PTP – dr Grażyna Wójcik i wiceprezes dr hab. Aleksandra Gaworska-Krzemińska. W wyniku wyborów prezydentem ICN została Anette Kennedy z Irlandii.

Tegoroczny Kongres zgromadził 8200 pielęgniarek i położnych ze 135 krajów świata. ■

TAJEMNICE Z MUZEALNEJ PÓŁKI

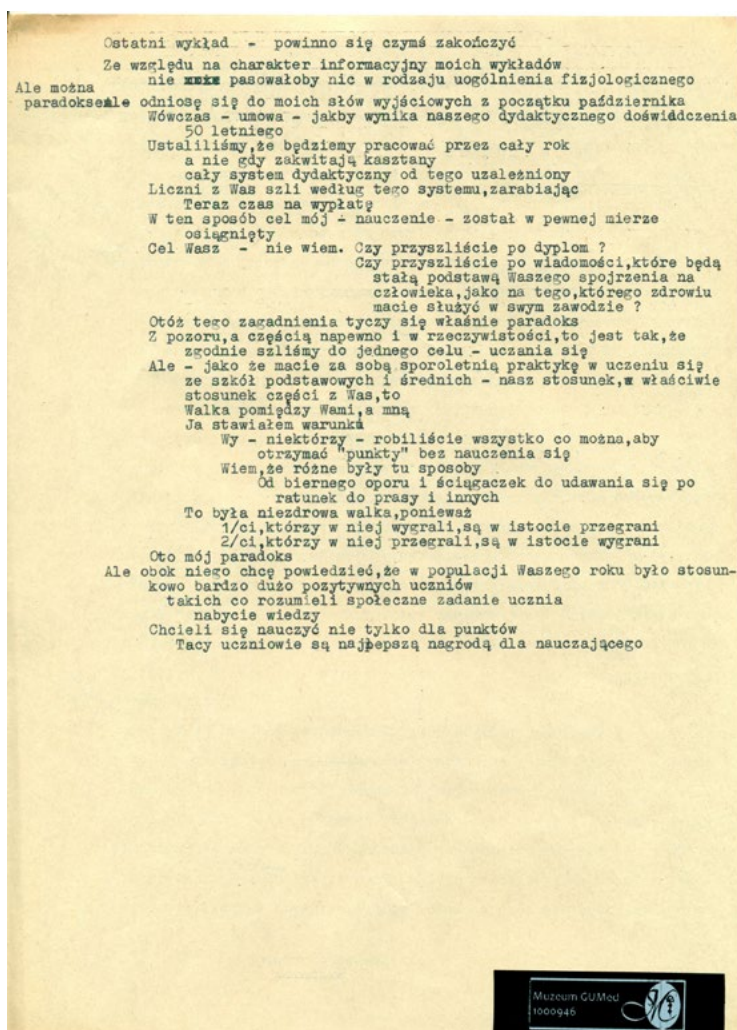
W czerwcu uczelnia zmienia swe oblicze. Kończą się, wykłady, ćwiczenia i seminaria. Nadchodzi czas letniej sesji. Korytarze przed audytoriami lub gabinetami profesorów wypełnia cisza lub nieznośny harmider. Szum podskoczonego głośnika. Salwy śmiechu. Niekiedy cichy, jakby nieśmiały szloch. Twarze studentów noszą ślady braku snu, niepewności i lęku. Na każdej z uczelni kilka egzaminów uchodzi za niezwykle trudne. Owiane złą sławą stanowią swego rodzaju kamienie milowe w życiu studenta. Ich zdanie przybliża studenta do zaliczenia roku, a w konsekwencji uzyskania dyplomu. Egzaminacje takie, trwają w opowieściach i wspomnieniach budujących legendę Uniwersytetu.

Studenci, co rozumiały, zazwyczaj obawiają się sesji. Wobec niej nie pozostają obojętni również, wykładowcy i profesorowie. Nie jest to tak oczywiste, szczególnie w opinii egzaminowanych, odnoszących wrażenie, że ich nauczyciele z zimną krwią przygotowują coraz trudniejsze pytania i testy, by potem ze spokojem stawiać nie zawsze najlepsze oceny.

Warto przywołać zapewne mniej znane wydarzenie z 1946 r. i pierwszych egzaminów z histologii i embriologii wspomniane przez prof. Zofię Zegarską – *Do dziś pamiętam egzamin Felka Waluka, który wybiegł z gabinetu i bijąc się w czoło krzyczał... świnią... , wszyscy struchleliśmy pytając: kto? dlaczego? No ja – odpowiedział Felek – bo się nie nauczyłem, a Profesorowi było tak przykro mnie oblać, to taki wspaniały człowiek. Ale przyrzekam, że się tak nauczę w terminie poprawkowym, że zdam celująco.*¹

Chwila wspomnień przywołuje rozterki prof. Włodzimierza Mozołowskiego związane z ocenianiem studentów, opowieści na temat kolejnych terminów (dochodzących czasem do dwudziestu) zdawania neurologii u prof. Stanisława Banacha lub ilości pytań, jakie potrafił zadać w czasie egzaminu ustnego z chirurgii prof. Jerzy Dybicki. Niepotwierdzone doniesienia zdających podają liczbę – coś pod setkę.

Czerwcową „egzaminacyjną” półka przynosi notatkę prof. Bożydara Szabuniewicza dotyczącą zakończenia wykładów z fizjologii dla II roku Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologii. Jest ona ostatnią spośród ponad trzystu stron szczegółowych notatek służących Profesorowi podczas wykładów na przestrzeni kolejnych lat akademickich od 1951 r. po 1971 r. Trudno jednoznacznie wskazać czas powstania tekstu, choć wydaje się początek lat 70. A wydźwięk słów prof. Szabuniewicza? Gdyby stosować porównania gastronomiczne – słodko-gorzki. Można przypuszczać, że martwiła Profesora postawa

części studentów nieangażujących się w naukę, jednocześnie dostrzegając tych oddanych studiom, a przede wszystkim fizjologii. I chyba warto zadumać się przez chwilę nad tymi bardzo emocjonalnymi refleksjami Profesora...

Nawiązując do słów prof. Szabuniewicza: *Muzeum GUMed życzy w letniej sesji egzaminacyjnej Profesorom doskonale przygotowanych Studentów, a Studentom tylko piątek!*

Notatki prof. Bożydara Szabuniewicza przekazała dr Małgorzata Herrmann-Jankau.

dr Marek Bukowski,
Muzeum GUMed

Każdego ósmego dnia miesiąca na stronie internetowej www.gumed.edu.pl prezentowany jest wybrany obiekt z kolekcji Muzeum GUMed. Wszystkie eksponaty zostaną zaprezentowane podczas specjalnej wystawy jesienią 2017 roku.

¹ Cytat pochodzi z tomu *Pierwszy powojenny rocznik studentów Medycyny w Gdańsku (1945-1950)* pod redakcją Mariusza M. Żydowo i Leona Birna, wydane przez AMG w 2000 r., s. 12.

Katedra i Klinika Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży: przeszłość, teraźniejszość, plany i marzenia

Gdańska Klinika Chirurgii Dziecięcej, bo taką nosiła dawniej nazwę, ma długą, ponad 60-letnią historię. Oficjalnie utworzono ją w 1954 r. Jednak wcześniej istniała z ówczesną Kliniką Ortopedii i miała wspólnego z nią kierownika, którym był prof. Alojzy Maciejewski. Jej pierwszą siedzibą były nieistniejące już dzisiaj pawilony przy ul. Dębinki, po czym przeniesiono ją do lokalizacji w ówczesnym Szpitalu Wojewódzkim im. M. Kopernika, gdzie pozostaje do dzisiaj. Kliniką kierowali w przeszłości wybitni chirurdzy, wielkie postaci polskiej chirurgii dziecięcej: profesorowie Romuald Sztaba i Czesław Stoba. Wskutek ich aktywności zawodowej, od zawsze w orbicie zainteresowań naukowych Kliniki pozostawały urologia i onkologia dziecięca. Co więcej, już w latach 50. i 60. XX w. Klinika zasłynęła jako czołowy polski ośrodek z zakresu urologii dziecięcej, w którym przeprowadzono wiele pionierskich operacji. Szczególne zasługi położyli tutaj nieżyjący już dr Romuald Gross i dr Jerzy Karcz.

W 2004 r. objąłem kierownictwo Kliniki. Ówczesne warunki lokalowe Kliniki odstawały istotnie od współczesnych wymogów dlatego dokładaliśmy wszelkich starań, by je zmienić. W 2008 r. odbyło się uroczyste otwarcie nowej, gruntownie wyremontowanej (dzięki wsparciu Fundacji POLSAT oraz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy) siedziby Kliniki Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży GUMed, a jej działalność uległa poszerzeniu w oparciu o nowo powstały Oddział Kardiochirurgii Dziecięcej, który z czasem rozpoczął samodzielną działalność. Wszystkie sale chorych są jedno- lub dwuosobowe z pełnym dostępem do węzłów sanitarnych. Powstały także: plac zabaw dla dzieci, świetlica dla młodzieży oraz pokój socjalny dla rodziców z oddzielną kuchnią i łazienką. Utworzono spełniający wszystkie standardy oddział pooperacyjny. Dzięki dalszemu rozwojowi Pomorskiego

Centrum Traumatologii, przekształconemu następnie w Szpital Copernicus, Klinika uzyskała dostęp do nowo zbudowanych części szpitala: Bloku Operacyjnego, Oddziału Intensywnej Terapii dla Dzieci oraz Szpitalnego Oddziału Ratunkowego dla Dzieci. Obecnie, dzięki wsparciu dyrekcji Szpitala Copernicus (prezesa Dariusza Kostrzewy i wiceprezesa Krzysztofa Wójcikiewicza), organizujemy w naszym szpitalu Centrum Urazowe dla Dzieci (jedno z siedmiu przewidzianych w Polsce). W najbliższym czasie grupa sześciu lekarzy, pielęgniarek i ratowników szpitala wyjeżdża na wizytę szkoleniową do Cincinnati w USA, aby zapoznać się z tamtejszymi procedurami i funkcjonowaniem tamtejszego centrum urazowego.

Dziś nie da się już uprawiać uniwersyteckiej chirurgii dziecięcej zajmując się dogłębnie całym, bardzo szerokim przeciw jej spektrum, dlatego w Klinice powstały nieformalne zespoły zajmujące się konkretnymi problemami klinicznymi. Aktualnie Klinika liczy 39 łóżek i zatrudnia 12 lekarzy specjalistów oraz 7 rezydentów. To jest dość duży zespół, ale też dzięki temu możliwa była specjalizacja w zakresie działalności klinicznej i naukowej.

Kontynuowaliśmy oczywiście nasze zainteresowania onkologią dziecięcą, szczególnie w zakresie pierwotnych złośliwych guzów wątroby, w których jesteśmy krajowym ośrodkiem koordynującym w ramach Polskiej Pediatricznej Grupy Guzów Litych. Bardzo pomagają nam w tym bliska współpraca z międzynarodową grupą zajmującą się guzami wątroby – Childhood Liver Tumours Strategy Group (SIOPEL). Obejmuje ona ponad 200 ośrodków klinicznych z trzydziestu kilku krajów, w tym całej Europy, Australazji, Ameryki Południowej, Indii, a nawet USA. W tej grupie przeszedłem osobiste kolejne fazy wtajemniczenia poczynając od młodego szeregowego współpracownika, następnie zostając jej koordynatorem ds. leczenia chirurgicznego, a wreszcie pełniąc z wyboru (przez dwie kolejne kadencje) funkcję przewodniczącego całej grupy. Skutkiem tej współpracy był także udział naszej kliniki w dwóch dużych projektach europejskich: już zakończonym ENCCA (w ramach grantu z programu FP7) oraz niedawno rozpoczętego projektu CHILTERN w ramach programu Horizon 2020, a także współpraca przy projekcie sieciowym EXPORNET dotyczącym organizacji onkologii dziecięcej w Europie. W ramach tych projektów podjęliśmy nową inicjatywę w zakresie współpracy międzynarodowej, zwaną CHIC, czyli *Children's Hepatic tumors International Collaboration*. Dzięki tej inicjatywie udało się utworzyć największą na świecie bazę danych klinicznych na temat wątrobiaka zarodkowego (hepatoblastoma), która liczy aż 1605 pacjentów (dla porównania w Polsce rocznie leczonych jest

10-15 takich przypadków). Dzięki danym z tej bazy zdołano zdefiniować nowe czynniki rokownicze oraz ostatecznie udowodnić jakie z nich mają znaczenie na początku leczenia, jak i opracować jednolitą stratyfikację pacjentów. Równocześnie opracowaliśmy wspólny protokół leczenia hepatoblastoma dla całego świata, badanie kliniczne na nim oparte właśnie startuje w USA, całej Europie, Japonii i wielu krajach Ameryki Południowej. W działaniach tych wspiera mnie aktywnie dr Maciej Murawski.

Oprócz nowotworów wątroby naszą specjalnością jest ogromny dział wrodzonych anomalii naczyniowych, który prowadzi dr Dariusz Wyrzykowski, a w Polsce przez wiele lat była to dziedzina ogromnie zaniedbana. W tym obszarze współpracujemy z wieloma zagranicznymi ośrodkami, m.in. Bostonem, Cincinnati i Madrytem. Zorganizowaliśmy we współpracy z Fundacją POLSAT ośrodek terapii laserowej zmian naczyniowych, który do dziś pozostaje najlepiej wyposażonym krajowym pediatrycznym ośrodkiem w tym zakresie. Obecnie przy wsparciu Fundacji zaczynamy program jego gruntownej modernizacji. Wprowadziliśmy też jako pierwsi w Polsce leczenie naczynek wczesnodziecięcych doustnym propranololem, co dziś jest już uznanym standardem, jednak na początku budziło kontrowersje.

Inną dziedziną, w których mamy duże doświadczenie, jest dziecięca wideochirurgia. Zaczęliśmy jako jedni z pierwszych w Polsce wykonywać bardzo zaawansowane zabiegi laparoskopowe i torakoskopowe, w tym u noworodków. Odwiedzili nas w zasadzie wszyscy najsłynniejsi chirurdzy dziecięcy z Europy i USA zajmujący się tą dziedziną.

Zajmujemy się oczywiście nadal urologią dziecięcą, w tym skomplikowanymi rekonstrukcjami urologicznymi (m.in. u dzieci z pęcherzem neurogennym i ciężkimi wadami układu moczowego), zabiegami wideochirurgicznymi oraz urologią czynnościową. Liderami tych działań są: dr hab. Andrzej Gołębiowski oraz dr med. Leszek Komasa. Blisko współpracujemy w tym zakresie z prof. Aleksandrą Żurowską i jej zespołem z Kliniki Nefrologii Dziecięcej. Ostatnio dr med. Leszek Komasa wybrany został przewodniczącym Sekcji Urologii Dziecięcej Polskiego Towarzystwa Chirurgów Dziecięcych, a nasza Klinika zorganizowała w tym roku symposium ww. sekcji.

Dzięki współpracy z prof. Barbarą Kamińską, dr hab. Agnieszką Szlagatys oraz całym zespołem Kliniki Pediatrii, Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia prowadzimy również program rekonstrukcji przełyku w jego wadach długoodcinkowych oraz program leczenia zespołu krótkiego jelita pod chirurgicznym nadzorem dr. Marcina Łosina. Stosujemy jako jeden z kilku ośrodków na świecie metodę jego wydłużania, która oparta jest na technice trakcji opracowanej przez Johna Fokera z USA. Wielkie zasługi położył tutaj niestety już śp. dr Mariusz Sroka. Za wdrożenie w Polsce techniki Fokera dostaliśmy nawet w 2013 r. wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie „Złoty Skalpel”. W tym zakresie ściśle współpracujemy z Harvard University w Bostonie.

Wyrazem naszych zainteresowań klinicznych, jak i naszej pozycji w Europie, jest również udział naszej Kliniki w dwóch

europejskich sieciach referencyjnych, tzw. ERN, czyli jednej z najnowszych inicjatyw Unii Europejskiej zmierzających do koncentracji leczenia trudnych przypadków w wybranych europejskich ośrodkach oraz wymiany doświadczeń pomiędzy nimi. Jesteśmy członkiem sieci EuroPAEDCAN (w zakresie onkologii dziecięcej, a konkretnie guzów wątroby, nerek i guzów rzadkich) oraz sieci EUROGEN w zakresie urologii dziecięcej.

Udało nam się wprowadzić i rozpropagować na gruncie polskim wiele nowatorskich i zastosowanych po raz pierwszy u dzieci technik operacyjnych. Należą do nich: przedobytnicza resekcja jelita grubego TEPT = Transanal Endorectal Pull-Through), wiele operacji małoinwazyjnych (np. torakoskopowe resekcje płuc, laparoskopowa operacja wysokiej wady odbytu – LAARP, operacje jednoportowe typu SILS u dzieci), a ostatnio rekonstrukcja nerwu twarzowego przywracającą dzieciom możliwość uśmiechu, której to techniki uczył nas prof. Peter Neligan z Seattle. Jednoportową adrenalectomię wykonaliśmy w ogóle jako pierwszy oddział w Polsce. Ostatnio też jako pierwsi i jedyni w Polsce wykonaliśmy u dziecka hipertermię wewnątrzotrzewnową – HIPEC, za co nagrodzono nas kolejnym wyróżnieniem w konkursie „Złoty Skalpel” w roku 2016. Dotąd ta technika leczenia nie była dostępna dla polskich dzieci.

Odwiedziło nas i uczyło nowych technik wielu wybitnych chirurgów dziecięcych z całego świata: USA, Wielkiej Brytanii, Francji, Niemiec czy Włoch, w tym takie sławy jak prof. Alberto Pena czy prof. Arnold Coran i prof. Steven Rothenberg. Prowadzimy regularne szkolenia podyplomowe w zakresie

chirurgii i urologii dziecięcej. Odwiedzają nas też lekarze stażyści z Polski i zagranicy, m.in. ze Szwajcarii, Ukrainy, Węgier, krajów nadbałtyckich.

Zorganizowaliśmy wiele imprez naukowo-szkoleniowych, w tym dwa zjazdy Polskiego Towarzystwa Chirurgów dziecięcych w 2000 r. oraz 2016 r., dwukrotne Warsztaty Diagnostyki i Leczenia Wrodzonych Anomalii Naczyniowych z udziałem przedstawicieli różnych dyscyplin klinicznych nie tylko z Polski, ale i z Korei Południowej oraz Norwegii, a także ekspertów światowej sławy. W 2005 r. zorganizowaliśmy w Gdańsku VI Europejski Zjazd Chirurgów Dziecięcych (EU-PSA), który spotkał się z bardzo przychylnymi ocenami uczestników. Powierzenie nam organizacji kongresu było tym większym zaszczytem, iż po raz pierwszy odbywał się on w Polsce, a na dodatek przeprowadzono zjazd w nowej, modelowej formule, która ma stać się wzorem na przyszłość. Organizujemy regularnie doroczny wykład poświęcony pamięci naszego pierwszego szefa, prof. Romualda Sztaby, a także cykliczne spotkania z udziałem wybitnych chirurgów dziecięcych, tzw. Gdańskie Dni Sztuki Chirurgicznej „Forum Młodych Chirurgów”.

Klinika pracuje też blisko z Sekcją Chirurgii Dziecięcej Europejskiej Unii Specjalistów Medycznych (UEMS), dzięki czemu w 2011 r. jako jeden z dwóch polskich ośrodków uzyskaliśmy akredytację szkoleniową z chirurgii dziecięcej (takich akredytowanych ośrodków w Europie jest 31), a w 2013 r. zorganizowaliśmy europejski egzamin z chirurgii dziecięcej.

W ostatnich latach w wewnętrznym naukowym rankingu naszej Uczelni udawało się nam zdobywać kategorię A, co rzadko ma miejsce wśród klinik zabiegowych. W tym roku niestety nieco spadliśmy w dół w związku z nowymi zasadami jej obliczania. Jest więc pole do poprawy. Według analizy bibliometrycznej naszej Biblioteki opublikowaliśmy łącznie ponad 700 prac i streszczeń zjazdowych, których skumulowany współczynnik oddziaływania (Impact Factor) wynosi ponad 330, a wskaźnik ministerialny – prawie 2000 pkt. Prowadzimy aktualnie 4 projekty naukowe skierowane na: obiektywną ocenę wpływu laseroterapii wysokoenergetycznej na blizny pooperacyjne, identyfikację w moczu wczesnych markerów uszkodzenia nerki we wrodzonym wodonerczu, ocenę skuteczności nowej strategii leczenia pierwotnych złośliwych guzów wątroby opartej na nowo opracowanej stratyfikacji pacjentów oraz wprowadzamy do praktyki klinicznej i planowania zabiegów operacyjnych modele i rekonstrukcje 3D oraz symulację.

Moim wieloletnim marzeniem od wielu lat była organizacja w Gdańsku charytatywnego koncertu na rzecz naszej Kliniki z udziałem wielkich operowych gwiazd. I to także się udało. Śpiewały już dla nas: energetyczna Simone Kermes czy zjawiskowo piękna Vivica Genaux. A w tym roku przyjdzie naprawdę wspinała gwiazda, choć nie chcę jeszcze zdradzić kto nią będzie. Dzięki tej inicjatywie udało się nam zakupić dla Kliniki drobny, ale bardzo cenny i potrzebny sprzęt.

Pozostało jeszcze jedno marzenie – kompleksowy szpital dziecięcy w Gdańsku. Myślę, że powolutku zaczyna się to jawić jako całkiem realne. Pewną nadzieję stwarzają bowiem podejmowane obecnie starania władz Uczelni oraz władz naszego województwa o pozyskanie środków finansowych na integrację medycyny dziecięcej w obrębie

Gdańska poprzez stworzenie dwóch kompleksowych ośrodków pediatrycznych, w tym jednego uniwersyteckiego na terenie UCK. Ale to dopiero przyszłość. Poczynam się jednak, że tak wiele, pozornie nierealnych, naszych marzeń udało się już spełnić...

Myślę, że nasze dokonania wynikają z tego, iż w zespole panuje dobra i otwarta na nowe pomysły atmosfera (to pewnie jeszcze dziedzictwo prof. Czesława Stoby), że przychodzi się do pracy z chęcią. Dzięki rozbudowanej międzynarodowej współpracy pojawiają się dobre, wysoko punktowane publikacje w najlepszych czasopismach, takich jak: *New England Journal of Medicine*, *Lancet Oncology* czy *Journal of Clinical Oncology*. Powstają nowe doktoraty, doczekaliśmy się już w zespole kolejnej habilitacji, a mam nadzieję, że pójdą za nią i następne. Naszym wielkim wspólnym marzeniem było, aby stworzyć w Gdańsku ośrodek chirurgii dziecięcej, który będzie się liczył w Polsce i w Europie, i do którego będą przyjeżdżali pacjenci nie tylko z kraju, ale i z zagranicy. I myślę, że to się udało; leczylimy planowo już dzieci z: Finlandii, Anglii, Irlandii, Ukrainy, Arabii Saudyjskiej, krajów nadbałtyckich czy Indii. Jest to wielki sukces całego naszego zespołu.

Na koniec pragnę bardzo mocno podkreślić, iż wszystkie powyższe osiągnięcia i przedsięwzięcia nie byłyby możliwe bez wysiłku całego zespołu Kliniki, z którego wymienić mogłem tylko niektóre osoby. Z pewnością na wymienienie i szczególne podziękowanie zasługuje jeszcze nasza pielęgniarka oddziałowa – mgr Beata Odorczyk, jak i cały zespół pielęgniarek Kliniki, który nie dość że stale się doskonali i podnosi swoje kwalifikacje, to jeszcze cechuje się wyjątkową empatią, co podkreśla wielu naszych pacjentów i ich rodziców. Pragnę w tym miejscu z całego serca podziękować wszystkim swoim koleżankom i kolegom, szczególnie za to, iż wciąż jeszcze marzą i że wciąż jeszcze chce im się zmieniać świat, jak i szpitalną rzeczywistość wokół nas.

prof. dr hab. Piotr Czauderna,
kierownik Katedry i Kliniki Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży

Polecamy Czytelnikom

Pacjent „inny”...

W praktyce medycznej mamy do czynienia z różnymi pacjentami – chorymi psychicznie, niepełnosprawnymi ruchowo i intelektualnie, niewidomymi, niesłyszącymi, z upośledzeniami genetycznymi, będącymi nosicielami wirusa HIV, chorymi na AIDS, homoseksualistami, osobami starszymi, alkoholikami czy też bezdomnymi, którzy często już za życia są traktowani jako nieobecni, usunięci na margines, tak jakby nie żyli. Antoni Kępiński uważał, że *wykluczenie ze świata społecznego, śmierć społeczna równa się dla człowieka śmierci biologicznej*.

Obecnie pracownicy ochrony zdrowia stoją wobec konsekwencji zróżnicowania kulturowego, gdzie istotną rolę odgrywa zrozumienie, iż różnice kulturowe występują w postawach w stosunku do zdrowia oraz sposobach reagowania na chorobę i śmierć. Przedstawiciele różnych religii mają bowiem odmienne potrzeby podczas choroby oraz pobytu w szpitalu i w związku z tym osoby zajmujące się opieką nad nimi i ich leczeniem powinny być odpowiednio przygotowane do udzielania wsparcia, szczególnie potrzebnego w tym okresie.

Uważamy, iż wiedza o określonych oczekiwaniach pacjentów innych kulturowo i o innym statusie społecznym wobec pracowników ochrony zdrowia jest kluczowa w świadczeniu opieki zdrowotnej. W naszej opinii przyczyni się to do umocnienia terapeutycznych związków pomiędzy personelem

medycznym a pacjentem i uzmysłowi pracownikom ochrony zdrowia znaczenie wzajemnego szacunku i tolerancji wobec „innych”.

Chcielibyśmy także, jako redaktorzy podręcznika, podziękować wszystkim Autorom oraz Wydawnictwu Naukowemu SILVA RERUM za pracę *non profit* przy powstawaniu tego podręcznika, ponieważ wszystkie zyski, zarówno Autorów, jak i Wydawnictwa, w całości będą przeznaczone na potrzeby Fundacji „Pomóż Im” na rzecz Dzieci z Chorobami Nowotworowymi i Hospicjum dla Dzieci w Białymstoku.

Elżbieta Krajewska-Kułał, Andrzej Guzowski, Grzegorz Bejda, Agnieszka Lankau, *Pacjent „inny” wyzwaniem opieki medycznej*, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Wydawnictwo Naukowe SILVA RERUM, Poznań 2016, ISBN 978-83-64447-82-2, s. 804.

prof. dr hab. Elżbieta Krajewska-Kułał,
dr Andrzej Guzowski,
mgr teologii Grzegorz Bejda,
dr Agnieszka Lankau

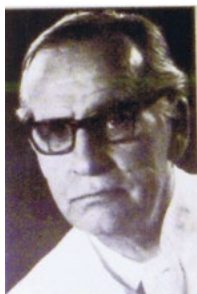

Odnowili dyplomy

Uroczystość 50-lecia ukończenia studiów połączona z odnowieniem dyplomów lekarzy i lekarzy dentyków studentów rocznika 1961-1967 odbyła się 26 maja br. w Auditorium Primum im. Olgierda Narkiewicza. Jubileusz rozpoczął się o godz. 10 w kościele pw. Matki Boskiej Częstochowskiej. W uroczystości udział wzięli m.in.: rektor prof. Marcin Gruchała, dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Maria Dudziak, prodekan WL – prof. Małgorzata Sokołowska-Wojdyło, prof. Marek Niedośzytko i prodekan Wydziału Farmaceutycznego z OML prof. Maciej Jankowski. Jubileusz uświetnił występ kwintetu Neptun Brass. Nie zabrakło również wspólnej fotografii. W uroczystości wzięło udział 104 absolwentów – 81 lekarzy i 23 lekarzy dentyków. ■

Okoliczności powstania i losy Medizinische Akademie Danzig (MAD) w latach 1935-1945 – biografie profesorów (cz. 5, ost.)

SCHULTZ Willi (1900-1969) – profesor nadzwyczajny, ginekolog-położnik. Urodzony 26 listopada 1900 r. w Duisburgu, syn adwokata i notariusza. Ewangelik. Szkołę podstawową ukończył w rodzinnym mieście. Świadectwo maturalne uzyskał w 1919 r. w Moers. Medycynę studiował w Tybindze, Monachium i Würzburgu. W tym ostatnim mieście zdobył w 1925 r. dyplom lekarza medycyny i doktoryzował się. Był wolontariuszem w Berlinie i lekarzem okrętowym. W latach 1927-1928 odbył praktykę w Instytucie Patologii Uniwersytetu we Freiburgu. W okresie 1928-1930 był asystentem w III Klinice Chorób Wewnętrznych w Hamburgu-Eppendorf. Lata 1930-1933 spędził jako asystent w Klinice Chorób Kobięcych Uniwersytetu w Hamburgu-Eppendorf. W sierpniu 1933 r. rozpoczął pracę w uniwersyteckiej Klinice Chorób Kobięcych w Halle/a.d. Saale, gdzie w 1935 r. habilitował się, został docentem i Oberarzt. W 1937 r. powrócił do Hamburga. Tam w 1940 r. mianowano Schultza profesorem nadzwyczajnym. W 1941 r. przeniósł się do Gdańska, gdzie pełnił funkcję zastępcy dyrektora Kliniki Chorób Kobięcych, a okresowo był jej komisarzem kierownikiem^{1,2}. W latach 1943-1945 r. był dyrektorem Kliniki Chorób Kobięcych Uniwersytetu w Poznaniu. Po wojnie pracował początkowo w Szpitalu Bevensen koło Lüneburga. W latach 1947-1969 prowadził praktykę prywatną w Hamburgu. Od 1952 r. do emerytury był ordynatorem Kliniki Chorób Kobięcych w Hamburgu-Altona. Zajmował się m.in. problemami okołoporodowych zakażeń septycznych oraz udoskonaleniem techniki operacyjnej w ginekologii. Zmarł 18 października 1969 r. w Hamburgu. Od 1 września 1933 r. SS-Oberscharführer (Feldwebel) w Halle/S.

SPANNER Rudolf Maria (1895-1960) – profesor zwyczajny, anatom. Urodził się 17 kwietnia 1895 r. w Metternich koło Koblencji w rodzinie katolickiej. Świadectwo maturalne uzyskał w 1912 r. Studia medyczne odbył w Loeven (Belgia), Genewie, Frankfurcie/M., Bonn, a w końcu w Kolonii, gdzie uzyskał dyplom lekarski i w 1919 r. doktoryzował się. W latach 1914-1918 był uczestnikiem I wojny światowej (jako Feldhilfsarzt). Od 1919 r. był asystentem Instytutu Patologii we Frankfurcie/M., gdzie specjalizował się pod kierunkiem prof. Blutschli w nowym wówczas zakresie anatomii mikroskopowej. W 1921 r. przeniósł się do Instytutu Anatomii w Hamburgu. W 1923 r. został drugim, a w 1927 r. pierwszym prorektorem w Instytucie Anatomii w Kilonii, gdzie w 1924 r. habilitował się z anatomii i historii ewolucji. W 1929 r. został profesorem pozaplanowym (apl. Prof.). W 1938 r., jako pro-

fesor nadzwyczajny, przejął prowadzenie Katedry Anatomii Uniwersytetu w Jenie. W 1939 r. mianowano Spannera profesorem zwyczajnym w Kolonii. 1 stycznia 1940 r. został dyrektorem Instytutu Anatomii Medizinische Akademie Danzig, który prowadził do 1945 r.^{1,2,3,4}. Profesorem zwyczajnym w Gdańsku został mianowany 15 maja 1942 r. Był członkiem Niemieckiej Akademii Badaczy Przyrody Leopoldina. Z jego inicjatywy w Instytucie Anatomii w Gdańsku zostało rozbudowane prosektorium, powstała sala wykładowa i inne pomieszczenia. Prof. Spanner był od 1933 r. członkiem SA i od 1936 r. NSDAP (nr 2733605). Od 1935 r. należał do NS-Ärztbund i NS-Dozentenbund¹⁰. Według umowy z ordynatorem dr. med. Waldemarem Siemensem (wcześniej Szymański), kupował w Zakładzie dla Psychiczenie Chorych w Kocborowie (Konradsstein) koło Starogardu Gdańskiego liczne zwłoki, potrzebne do szkolenia studentów medycyny oraz badań i eksperymentów naukowych. Płacił 9 RM za sztukę. Nowa sala sekcyjna jego Instytutu mogła pomieścić jednocześnie do 500 lekarzy i studentów przygotowujących zwłoki⁵. Spanner pracował intensywnie nad stworzeniem nowego, bogato ilustrowanego podręcznika anatomii topograficznej (Spanner-Spalteholz-Atlas). Istnieje przypuszczenie, że przynaglenia Spannera do zwiększenia liczby przysyłanych z Kocborowa zwłok mogły wpływać na zwiększenie liczby mordowanych tam pacjentów⁶. Największego rozgłosu, częściowo za sprawą książki Zofii Nałkowskiej *Medaliony*, nabrała po wojnie sprawa rozpoczętej jakoby w 1943 r. przez Spannera produkcji mydła z ludzkiego tłuszczu. Na ten temat istnieją rozbieżne opinie⁷. Prof. Artur Sandauer (1913-1989), znany polski literat żydowskiego pochodzenia wysłał próbki „mydła Spannera” do zbadania w Instytucie Yad Vashem w Izraelu. Analiza chemiczna wykazała, że nie pochodziło ono ze zwłok ludzkich. Po wojnie i „denazyfikacji” prof. Rudolf Spanner został w 1955 r. kierownikiem Instytutu Patologii w Kolonii. Zmarł 31 sierpnia 1960 r. na zawał serca.

TERBRÜGGEN August (1902-1966) – profesor zwyczajny, lekarz patolog. Urodzony 9 maja 1902 r. w Ibbenbüren/Westfalia. Studiował medycynę w latach 1921-1926 w Tybindze, Jenie, Kilonii, Wiedniu i Münster. Prawo wykonywania zawodu lekarskiego (Approbation) i doktorat uzyskał w 1927 r. Pracował w Theresien Krankenhaus i w Instytucie Patologii Szpitala Miejskiego w Mannheim (prof. Loescke). W 1931 r. przeniósł się wraz z prof. Loescke do Gryfii (Greifswaldu), gdzie w 1933 r. habilitował się w zakresie patologii ogólnej i specjalnej anatomii patologicznej. W 1939 r. mianowany został profesorem pozaplanowym (apl. Prof.). We wrześniu 1939 r. powołany został do Wehrmachtu jako doradca ds. patologii (beratender Pathologe).

W maju 1941 r. został dyrektorem Instytutu Anatomii Patologicznej Medizinische Akademie Danzig^{2,3,8}. W sierpniu 1941 r. mianowano go tam profesorem zwyczajnym. W marcu 1945 r. zdążył opuścić Gdańsk. Od lipca 1945 r. pracował jako lekarz ogólny w Ladbergen. W 1948 r. został ordynatorem nowo powstałego Instytutu Patologii Szpitala Miejskiego w Bielefeld. Zmarł 7 lipca 1966 r. na zawał serca w trakcie pracy w Instytucie.

THAUER Rudolf (1906-1986) – profesor zwyczajny, lekarz, fizjolog. Urodził się 24 września 1906 r. we Frankfurcie/M., gdzie ukończył szkołę, zdobył świadectwo maturalne i odbył studia medyczne. Tytuł doktora medycyny uzyskał w 1932 r. Habilitował się w 1935 r. i został docentem prywatnym, a od 1939 r. profesorem nadzwyczajnym w Instytucie

Fizjologii Zwierzęcej (Institut für Animalische Physiologie) Uniwersytetu we Frankfurcie/M. Jednocześnie, w latach 1941-1943, prowadził komisarzynie tamtejszy Instytut Neurologii. W 1942 r. realizował Thauer projekt badawczy DFG dotyczący regulacji cieplnej ciała. W październiku tego roku był uczestnikiem konferencji poświęconej m.in. problematyce śmierci z oziębienia w wodzie i powietrzu, gdzie referowane były również wyniki zbrodniczych eksperymentów na więźniach w Dachau. W latach 1943-1945 był profesorem zwyczajnym i dyrektorem Instytutu Fizjologii Medizinische Akademie Danzig (następca prof. Maxa Schneidera), gdzie prowadził m.in. badania w zakresie medycyny lotniczej^{2,8,9}. Po ucieczce w 1945 r. z Gdańska znalazł się w Wetter/Hessen. W latach 1946-1947 był wykładowcą na Uniwersytecie w Kilonii. W 1947 r. uznany został „nieaktywnym członkiem” NSDAP („Mitläufer”). W październiku 1947 r. udał się do USA, gdzie zatrudniony został w Department of the Navy, Bureau of Aeronautics. Po powrocie do Niemiec, w latach 1951-1974 Thauer był profesorem Instytutu Fizjologii Uniwersytetu w Gießen oraz jednocześnie dyrektorem Instytutu Badawczego Serca i Płuc Towarzystwa Maxa-Plancka (Instytut Kerckhoffa) w Bad Nauheim. Był członkiem Niemieckiej Akademii Badaczy Przyrody Leopoldina. W latach 1953-1976 był sekretarzem generalnym Niemieckiego Towarzystwa Badania Krążenia Krwi. W 1968 r. został doktorem honorowym Uniwersytetu Sorbony w Paryżu. W 1986 r. mianowano Thauera obywatelem honorowym miasta Bad Nauheim. Zmarł 20 marca 1986 r. we Freiburgu. Od 1933 r. SA-Sturmbannarzt, od 1937 r. członek NSDAP i Reichsdozentenbund, od 1940 r. członek NS-Ärztebund¹⁰.

TIETZE Konrad Anton (1899-?) – profesor zwyczajny, ginekolog. Urodzony 10 czerwca 1899 r. we Wrocławiu. Ewangelik-luteranin. Studia medyczne odbył w latach 1919-1924 we Wrocławiu, Jenie i Monachium. W 1925 r. uzyskał na Uniwersytecie we Wrocławiu tytuł doktora medycyny na podstawie pracy *Über die Beziehungen zwischen Schilddrüsensekretion und Milzgröße*. Habilitował się z ginekologii i położnictwa 15 czerwca w 1934 r. w Kilonii, gdzie do 1936 r.

był uniwersyteckim docentem prywatnym¹¹. W latach 1936-1938 pracował na etacie docenta, a w latach 1938-1944 profesora nadzwyczajnego w Klinice Chorób Kobiectych Wydziału Medycznego Uniwersytetu w Lipsku. W 1944 r. został profesorem zwyczajnym i dyrektorem Kliniki Chorób Kobiectych w Gdańsku, którą prowadził do końca wojny². W marcu 1945 r. część personelu i pacjentek oraz sprzętu medycznego jego Kliniki została ewakuowana na statku „Ubenas” do portu Silkeborg w Danii, gdzie w obozie dla uchodźców szpital działał do 1947 r.¹². Prof. Konrad Tietze ożenił się z dr med. Barbarą z d. Witting, córką Gustawa Wittiga, dyrektora Banku Rzeszy oraz Emmy z d. Krupp. Po wojnie był dyrektorem Kliniki Chorób Kobiectych i Szkoły Położnych (Niedersächsische Landesfrauenklinik und Hebammenlehranstalt) w Celle koło Hanoweru. Od 1933 r. był członkiem SA i NSDAP (nr. 2731332), NS-Ärztebund, NS-Dozentenbund, Reichsbund der Kinderreichen.

WAGNER Gerhard (1879-1945) – profesor zwyczajny, dr prawa, dr med., specjalista higieny i bakteriologii. Urodzony 30 stycznia 1879 r. w Berlinie. Studiował medycynę i prawo. W 1900 r. został doktorem prawa w Heidelbergu. 1 kwietnia 1911 r. został asystentem Instytutu Higieny w Kilonii, gdzie w 1913 r. uzyskał tytuł doktora medycyny. Po habilitacji z higieny i bakteriologii (4 lipiec 1917) został docentem prywatnym na Uniwersytecie w Kilonii. 1 kwietnia 1920 r. ponownie habilitowany w Instytucie Higieny w Jenie. W 1925 r. mianowano Wagnera radcą rządowym ds. medycznych oraz dyrektorem Państwowego Instytutu Higieny (Staatl. Hygiene-Institut) w Gdańsku, Sopocie. W 1929 r. został pozaplanowym profesorem (apl. prof.) higieny i bakteriologii w Wyższej Szkole Technicznej (TH) w Gdańsku¹³. W 1940 r. mianowano go profesorem zwyczajnym i dyrektorem Instytutu Higieny i Bakteriologii Medizinische Akademie Danzig^{1,3,17}. Zginął 30 stycznia 1945 r. w katastrofie morskiej statku „Wilhelm Gustloff”.

WATERMANN Hermann Bernhard (1898-1963) – profesor pozaplanowy, ortopeda. Urodził się 16 października 1898 r. w Friedrichstadt/Schleswig w rodzinie katolickiej. Był synem Antoniego, nauczyciela i Marii z d. Führung. Szkołę podstawową i Gimnazjum humanistyczne ukończył w Neuss. W maju 1917 r. został wpisany na listę studentów medycyny Uniwersytetu w Heidelbergu. Powołany w tymże roku do wojska, odbył kampanie wojenne w Rumunii, Włoszech i na froncie zachodnim. Odznaczony za męstwo Krzyżem Żelaznym. Po zakończeniu wojny, jesienią 1918 r., wznowił studia medyczne w Münster/Westfalia, które kontynuował w Würzburgu, Düsseldorfie i Heidelbergu. Dyplom lekarski uzyskał 17 maja 1923 r. w Heidelbergu. Tam też obronił

pracę doktorską *Zur Ätiologie der Little'schen Krankheit ein casuistischer Beitrag* (1923 r.) oraz zdobył specjalizację w zakresie chirurgii i ortopedii. W 1925 r. zawarł w Münster związek małżeński z A1bertyną Marią z d. Steimann. W małżeństwie tym przyszło na świat, w różnych częściach Niemiec, sześćoro dzieci, trzy córki i trzech synów. W 1927 r. został Hermann Watermann ordynatorem nowopowstałej, nowoczesnej Kliniki Ortopedii (220 łóżek) Szpitala „Coppernikus-Haus” we Fromborku (niem. Frauenburg/Ostpreußen). Poza blokiem operacyjnym, Klinika ta dysponowała m.in. gabinetem rentgenowskim, laboratorium, gipsownią, oddziałem gimnastyki, balneo-fizykoterapii, warsztatami i szkołą dla chorych dzieci. Wykonywano tam ok. 100, często skomplikowanych, operacji ortopedycznych rocznie. Dr. Watermann habilitował się w 1938 r. na Uniwersytecie w Królewcu na podstawie pracy *Muskelmehchanische Probleme bei Hüftgelenksgabelung, Pfannendachplastik und anderen Eingriffen an den unteren Gliedmaßen*. W 1942 r. powołano go na kierownika nowo powstałej, dużej Kliniki i Katedry Ortopedii Medizinische Akademie Danzig^{1,4,8,14,15,16}. Jej bazę materialną stanowiły budynki byłego szpitala psychiatrycznego Srebrzysko (niem. Silberhammer) w Gdańsku-Brętowie (niem. Danzig-Brentau). W planach miała być to wiodąca Klinika dla całej prowincji Gdańsk-Prusy Zachodnie (Reichgau Danzig-Westpreußen). Pomimo od lat już trwającej wojny prof. Watermann szybko uporał się z organizacją i uruchomieniem Kliniki, która poza szeroką działalnością usługową i naukową prowadziła planowe szkolenie lekarzy i studentów. Od stycznia 1945 r. nie było to już możliwe. Klinikę (sprzęt techniczny, częściowo pacjentów i personel medyczny) ewakuowano drogą morską do miejscowości Eddelak/Schleswig-Holstein, gdzie istniała formalnie jeszcze do 31 grudnia 1946 r. Prof. Watermann pracował do końca wojny jako chirurg na statku-lazarecie „Antonio Delfino”. Po wojnie kierował Oddziałem Ortopedii w Luisenkrankenhaus w Düsseldorfie. Zmarł 29 sierpnia 1963 r. w trakcie pobytu sanatoryjnego w Baden-Baden, na krótko przed osiągnięciem 65 roku życia. Członek NSDAP od 1 maja 1933 r. (nr 1898377).

dr Michał T. W. Grabowski,
em. specjalista chirurgii urazowo-ortopedycznej

Addendum

Profesorowie założyciele Akademii Medycyny Praktycznej w Gdańsku (1935 r.):

- prof. Adam Alfred, dyrektor Kliniki Chorób Dziecięcych
- prof. Becher Erwin, pierwszy dyrektor Kliniki Chorób Wewnętrznych Akademii
- prof. Bohn Hans, dyrektor Kliniki Chorób Wewnętrznych
- prof. Büngeler Walter, dyrektor Instytutu Patologii, pierwszy dziekan Akademii
- prof. Klose Heinrich, dyrektor Kliniki Chirurgicznej
- prof. Fuchs Hans, dyrektor Kliniki Chorób Kobięcych
- prof. Kauffmann Franz, dyrektor Kliniki Psychiatrycznej
- prof. Nast Otto, dyrektor Kliniki Dermatologicznej
- prof. Schenk Paul, ordynator Oddziału Chorób Wewnętrznych Szpitala Diakonisek
- prof. Schmidt Herbert, dyrektor Kliniki Otolaryngologicznej
- prof. Wagner Gerhard, dyrektor Instytutu Higieny.

Dyrektorem założycielskim Akademii był dr med. Hellmuth Kluck.

Z powstaniem Akademii związani też byli:

- dr med. Schulz Alfred, ordynator Kliniki Ortopedycznej Wessel-Storp-Haus, Gdańsk-Siedlce (Danzig-Schidlitz)
- dr med. Ziegenhagen Paul, radca ds. medycznych, historyk medycyny.

Ostatni profesorowie MAD (1944/1945)

- Albers Henry, prof. zw., chemik
- Albrecht Hermann, prof. zw., radiolog
- Bohn Hans, prof. zw., internista
- Büttner Georg, prof. pozapl., chirurg
- Granzow Joachim, prof. zw., ginekolog
- Großmann Erich, prof. zw., higiena rasowa (śmierć samobójcza 14.12.1948 r.)
- Helmbold Rudolf, okulista
- Kauffmann Franz, prof. zw., psychiatra (śmierć samobójcza 15.06.1945 r.)
- Klose Heinrich, prof. zw., chirurg
- Koll Werner, prof. zw., farmakolog
- Meyer Hugo, prof. zw., pediatra
- Nast Otto, prof. zw., dermatolog
- Rauh Walther, prof. nadzw., okulista
- Schenk Paul, prof. pozapl., internista
- Schmidt Herbert, prof. nadzw., otolaryngolog
- Schmidt Otto, prof. zw., medycyna sądowa
- Spanner Rudolf, prof. zw., anatom
- Terbrüggen August, prof. zw., patolog
- Thauer Rudolf, prof. zw., fizjolog
- Tietze Konrad, prof. zw., ginekolog
- Wagner Gerard, prof. zw., higiena i bakteriologia (utonął z „Wilhelm Gustloff”, 30.01.1945 r.)
- Watermann Hermann, prof. pozapl., ortopeda.

Ostatni docenci (dr hab.) MAD (1944/45):

- du Mont Hans (były profesor zw. w Pekinie), biochemik
- Erbslöh Joachim, ginekolog-położnik
- Erichsen Franz, ginekolog-położnik
- Holstein Ernst, prof. nadzw., medycyna pracy i medycyna przemysłowa
- Johannse Rudolf, chirurg
- Meyer Hugo Eberhardt, internista
- Soehring Klaus, farmakolog
- Volhard Ernst, internista
- Werner Hans, internista (zginął 15.01.1944 r.)
- Wiedenbauer Franz, pediatra, ordynator w Poznaniu (zginął w 1945 r.)
- Wörner Eduard, radiolog
- Wohlmann Friedrich, anatom
- Zinck Karl-Hugo, patolog

Dr Michał Grabowski jest absolwentem Wydziału Lekarskiego AMG z 1966 r.

Po studiach przez szereg lat pracował i specjalizował się w Klinice Ortopedii AMG. Od wielu lat mieszka w Niemczech. Niniejszy artykuł, który został opublikowany w *Archiwum Filozofii i Historii Medycyny* (2015, t. 78, s. 57-74), przedrukujemy za zgodą Redakcji.

Piśmiennictwo:

1. Watermann r., *Medizinische Akademie Danzig*, Jahrbuch der Albertus-Universität zu Königsberg/Preußen, Verl. Duncker & Humblot, Berlin-München, 1971, 21, 36-69.
2. Kürschners Deutscher Gelehrten – Kalender, Verl. W. de Gruyter, Berlin, 1961 (Albers H. – s. 11; Albrecht H. – s. 13; Ammon R. – s. 24; Bohn H. – s. 180; Büngeler W. – s. 248; Feyrter F. – s. 432; Klose H. – s. 1000; Koll W. – s. 1044; du Mont H. – s. 1373; Nast O. – s. 1422; Rauh W. – s. 1612; Schenck P. – s. 1767; Schmidt Herbert – s. 1810; Schmidt Otto – s. 1815; Schultz W. – s. 1886; Spanner r. – s. 1973; Terbrüggen A. – s. 2081; Thauer R. – s. 2086; Tietze K. – s. 2104).
3. Scholz H., P. Schoeder, *Ärzte in Ost- und Westpreußen. Leben und Leistung seit dem 18. Jahrhundert. Medizinische Akademie Danzig. Ostdeutsche Beiträge*. Aus dem Göttinger Arbeitskreis, Verl. Holzner, Würzburg, 1970, s. 115-121 (Ammon R. – s. 20-21).
4. Schmidt H., *Medizinische Akademie Danzig. Lehrkörperverzeichnis, Personalverzeichnis*, Hamburg, 1949.
5. Wolter H., *Aus dem Danziger Ärzteleben. Die Medizinische Akademie, Rundbriefe der Ostpreußischen Arztfamilie*, 1963, 3, 19-21 i 30-31.
6. Jaroszewski Z., *Zagłada chorych psychicznie w Polsce 1939-1945*. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa, 1993.
7. Bilikiewicz A., M. Bilikiewicz, *Jubileusz Akademii Medycznej w Gdańsku. 60 czy 70 lat Akademii Medycznej w Gdańsku*. Gazeta AMG, kwiecień 2005 r.
8. Grabowski von, M.T.W., *Ärzte und medizinische Versorgung in Danzig in den Jahren 1920-1945*, Westpreuen-Jahrbuch, Münster, 2012, 62, 111-134.
9. Journal of Molecular Medicine, *Tagesgeschichte*, 1943, Bd. 22, 18-19, (Schneider M. – s. 352; Thauer R. – s. 352).
10. Klee E., *Das Personal Lexikon zum Dritten Reich. Wer war vor und nach 1945*, Edition Kramer, Verl. Fischer, Frankfurt/M., 2003 (Albers H. – s.11, Ammon R. – s. 16, Großmann E. – s. 204; Kluck H. – s. 318; Koll W. – s. 328; Nast O. – s. 428; Schmidt O. – s. 546; Schneider M. – s. 552-553; Spanner R. – s. 589; Thauer R. – s. 621).
11. Volbehr F., r. Weyl, *Professoren und Dozenten der Christian-Albrechts-Universität zu Kiel 1665-1954*, Bd. 7, Verl. Univ. Kiel, Hirt, Kiel, 1956.
12. Encyklopedia Gdańska, Fundacja Gdańska, Gdańsk, 2012. (Klose H. – s. 464-465, Tietze K. – s. 757).

13. Wangerin A., *Beiträge und Dokumente zur Geschichte der Technischen Hochschule Danzig 1904-1945*, Th. Schäfer Druckerei, Hannover, 1979. (Albers H. – s. 124, du Mont H. – s. 150, Schenk P. – s. 158, Wagner G. – s. 164).
14. Grabowski von, M.T.W., *Z dziejów chirurgii i ortopedii w Gdańsku do 1945 r.* Ortopedia Traumatologia Rehabilitacja, 2011, 4 (6), 409-419.
15. Grabowski von, M.T.W., *Prof. Dr. Hermann Watermann (1898-1963), Ein vergessener deutscher Orthopäde*. Westpreußen-Jahrbuch, 2014, 64, 140-146.
16. Grabowski von, M.T.W., *Ortopedia w Niemczech pod wpływem narodowo-socjalistycznej polityki zdrowotnej w latach 1933-1945. Orthopaedics in Germany under the influence of national-socialist health-politic in the years 1933-1945*. Ortopedia Traumatologia Rehabilitacja, 2015, 1 (6), 77-88.
17. Żydowo M. M., *Jubileusz Akademii Medycznej w Gdańsku. 70. rocznica powołania do życia pierwszej akademickiej uczelni medycznej w Gdańsku*, Gazeta AMG, Gdańsk, kwiecień 2005 r.

rys. Alina Boguszewicz

Nagrody jubileuszowe UCK

Jubileusz długoletniej pracy w UCK obchodzą:

20 lat

- dr n. med. Joanna Bautembach-Minkowska
- lic. piel. Hanna Gniuchowska-Wojszko
- mgr Lidia Konkol

- lic. piel. Magdalena Szymańska-Gruszka

30 lat

- Dorota Czarnecka

35 lat

- Małgorzata Klinkosz
- Joanna Sawa

Kolejna konferencja szkoleniowa *Sekstans*

Ponad 100 lekarzy rodzinnych wzięło udział w konferencji szkoleniowej Programu Kształcenia Ustawicznego *Sekstans*, którą 20 maja 2017 r. w Gdańsku zorganizowały: Katedra Medycyny Rodzinnej GUMed, Polskie Towarzystwo Lekarskie, POKLR, Polskie Towarzystwo Medycyny Rodzinnej. Spotkanie prowadzili prof. Janusz Siebert, kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Rodzinnej GUMed oraz prof. Iwan Kocić, kierownik Katedry i Zakładu Farmakologii GUMed. Zespół wykładowców omówił najważniejsze problemy dotyczące chorób o podłożu infekcyjnym, z którymi spotykają się lekarze podstawowej opieki zdrowotnej. Dyskusja z wykładowcami dotycząca diagnostyki i terapii zakażeń ukazała skalę problemów, przed którymi stają lekarze POZ. ■

Nowe zastosowania krzemionki

W dziedzinie nauk farmaceutycznych badania z zakresu chemii fizycznej (farmacji fizycznej) dotyczą też opracowań preformulacyjnych – projektowania i tworzenia postaci (formy) leku np. z wykorzystaniem biomateriałów. Badania te mają szczególne znaczenie w inżynierii biomedycznej w eksperymentalnych pracach nad tworzeniem nowoczesnych implantów.

Aktualnym problemem medycyny rekonstrukcyjnej jest stworzenie i aplikacyjne zastosowanie biomateriału kościostępczego, który swoimi właściwościami byłby zbliżony do tkanek kostnych uszkodzonych lub usuniętych na skutek procesów chorobowych, np. zmian nowotworowych. Pożądane jest również, aby taki biomateriał stymulował naturalne procesy wzrostu tkanki kostnej i wspomagał jej regenerację, z jednoczesnym uwalnianiem niezbędnych substancji leczniczych bezpośrednio do miejsca zmienionego chorobowo (ryc. 1).

Idealnym składnikiem biomateriału kościostępczego jest minerał hydroksyapatyt – fosforan wapnia występujący m.in. w kościach ludzkich, odpowiadający za ich wytrzymałość mechaniczną. Wykorzystuje się go zwłaszcza w tworzywach ceramicznych, które należą do powszechnie stosowanych biomateriałów odbudowujących strukturę kości. Wysoka stabilność fizykochemiczna hydroksyapatytu, jego porowata struktura oraz biogodność umożliwiają wykorzystanie tego materiału w procesie tworzenia implantów pełniących podwójną funkcję: nośnika substancji leczniczych oraz systemu regenerującego uszkodzoną tkankę kostną. Szczególne miejsce zajmują tu bioszklą oraz kompozyty będące materiałami wysoce biogodnymi, charakteryzujące się zdolnością do formowania na swojej powierzchni biologicznie aktywnego hydroksyapatytu. Powstały powierzchniowy hydroksyapatyt umożliwia naturalne i trwałe połączenie biomateriału z otaczającą go tkanką kostną, eliminując tym samym konieczność ponownej interwencji chirurgicznej w celu usunięcia implantu.

Jednym ze sposobów umożliwiających otrzymanie wyżej opisanych materiałów jest metoda zol-żel, która jak wynika z danych piśmiennictwa, jest jedną z najbardziej obiecujących technologii wytwarzania biomateriałów. Do głównych zalet

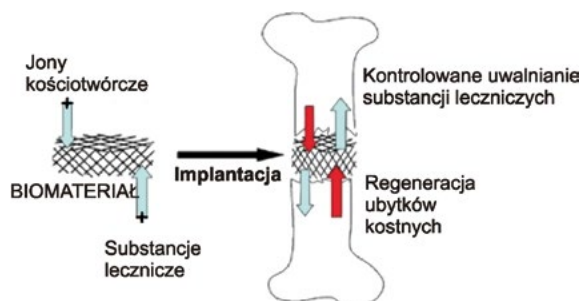
metody zol-żel należy przede wszystkim proste i ekonomiczne przeprowadzenie syntezy zgodnie z zasadami „zielonej chemii”. Materiały uzyskane tą metodą charakteryzują się wyjątkową czystością, homogennością i fizykochemiczną stabilnością. Typowa procedura zol-żel umożliwia otrzymanie porowatych matryc tlenkowych o nieuporządkowanej strukturze w formie kserożeli, aerożeli, monolitów, proszków czy włókien. Matryce te służą coraz częściej do powlekania powierzchni metalowych implantów metodą cienkich warstw. Modyfikując parametry syntezy metodą zol-żel można uzyskać także szereg materiałów krzemionkowych o uporządkowanej strukturze wewnętrznej i doskonałych właściwościach adsorpcyjnych dla substancji leczniczych.

Badania nad zastosowaniem metody zol-żel do otrzymania matryc krzemionkowych pełniących zarówno funkcję nośnika substancji leczniczych, jak i funkcję materiału kościostępczego prowadzone są w Katedrze i Zakładzie Chemii Fizycznej GUMed od kilkunastu lat.

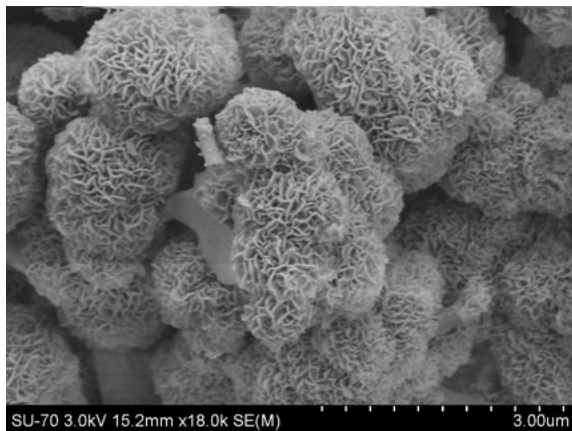
Obecnie w zespole: dr hab. Magdalena Prokopowicz, dr Katarzyna Czarnobaj, mgr Adrian Szewczyk (doktorant) i prof. Wiesław Sawicki, kierownik Katedry realizowany jest grant Narodowego Centrum Nauki pt. *Otrzymanie i ocena fizykochemiczna mezoporowatych matryc tlenkowych jako nośników w modelu implantu do kości o celowanym – kontrolowanym uwalnianiu chlorowodoru dokсорubicyny i metronidazolu* oraz prowadzona praca statutowa.

Mezoporowate matryce tlenkowe na bazie krzemionki o uporządkowanej w skali nanometrycznej strukturze otrzymywane są przy użyciu trójwymiarowych struktur związków powierzchniowo czynnych – surfaktantów (m.in. bromek cetylotrimetyloamonowy – CTAB) jako szablonów struktury porowatej, wokół których tworzy się uporządkowana sieć krzemionkowa. W pierwszym etapie procesu zol-żel substraty mieszaniny reakcyjnej: etanolany krzemu, wapnia i fosforu ulegają hydrolizie, a następnie kondensują wokół uporządkowanych struktur surfaktantu, tworząc tlenkową sieć SiO_2 - CaO - P_2O_5 . Gotowy produkt w postaci uporządkowanego mezoporowatego materiału otrzymuje się poprzez usunięcie surfaktantu z wnętrza porów otrzymanego materiału w procesie wyprażania wysokotemperaturowego (ryc. 2).

Otrzymane tą metodą mezoporowate materiały charakteryzują się unikatowymi właściwościami fizykochemicznymi. Produkt ma postać proszku w skali mikrometrycznej, posiada heksagonalnie uporządkowaną strukturę o powierzchni właściwej rzędu $1000 \text{ m}^2 \text{ g}^{-1}$, objętości porów około $1 \text{ cm}^3 \text{ g}^{-1}$ i ich wielkości ok. 5 nm. Tak otrzymany porowaty materiał może pełnić funkcję nośnika substancji leczniczej, która wprowadzona zostaje do materiału w procesie adsorpcji. Ponadto, obecne na powierzchni materiału grupy silanolowe (SiOH) oraz dodatek związków wapnia i fosforu w wzajemnym sto-

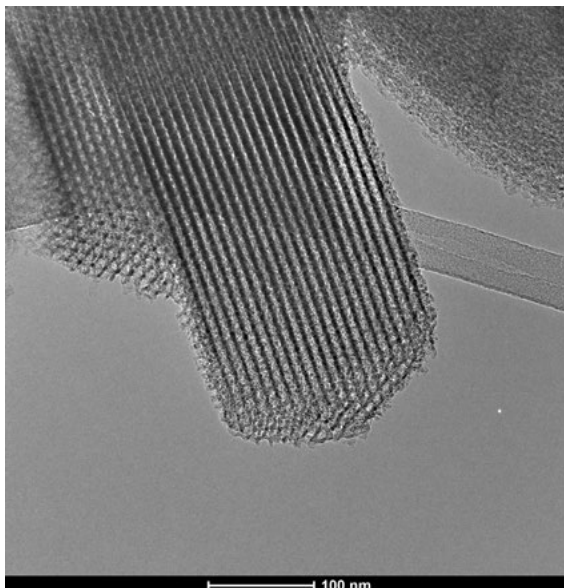
Ryc. 1.

Ryc. 2.

sunku molowym Ca:P = 1,67 (zbliżony do stosunku molowego naturalnie występującego w tkance kostnej) sprawiają, iż w odpowiednich warunkach *in vitro* materiały te charakteryzują się aktywnością powierzchniową („bioaktywnością materiałową”), stymulując na swojej powierzchni formowanie się hydroksyapatytu o składzie i morfologii podobnej do struktury tkanki kostnej (ryc. 3).

W prowadzonych w ramach projektu badaniach w Katedrze Chemii Fizycznej uporządkowany mezoporowaty materiał typu $\text{SiO}_2\text{-CaO-P}_2\text{O}_5$ w formie proszku przebadany pod kątem wykorzystania jako potencjalny nośnik substancji leczniczych o działaniu przeciwnowotworowym (chlorowoderek dokso-rubicyny) i przeciwbakteryjnym (metronidazol). Modyfikując morfologię, strukturę wewnętrzną i porowatość materiału oraz kontrolując ilość wprowadzanych do materiału jonów wapnia i fosforu, można modyfikować zarówno szybkość procesu uwalniania – dozowania zaadsorbowanej substancji leczniczej, jak i szybkość formowania się powierzchniowej warstwy hydroksyapatytowej. Ze względu na to, że otrzymane mezoporowate proszki charakteryzują się dodatkowo niską podatnością na kolonizację bakteryjną i nie ulegają korozji w porównaniu do powszechnie stosowanych implantów metalicznych, materiały te stały się bazą do tworzenia nowoczesnej, implantacyjnej, wielozbiornikowej postaci leku. Wykorzystano je z powodzeniem do otrzymania granulatów o różnym kształcie i rozmiarze, stosując np. celulozę mikrokrystaliczną jako substancję wypełniającą oraz etylocelulozę czy szelak jako substancję wiążącą. Uzyskane granulaty cechują się lepszymi właściwościami mechanicznymi w porównaniu do proszków, jednocześnie zachowując zdolność do formowania na swojej

Ryc. 3.

powierzchni hydroksyapatytu, a także modyfikują, np. spalniają uwalnianie substancji leczniczych.

Opracowane nośniki – materiały kościotępcze na bazie mezoporowatych proszków w postaci np. kulistego granulatu zawierającego dokso-rubicynę i metronidazol mogłyby znaleźć potencjalne zastosowanie w inżynierii biomedycznej jako implanty, które w sposób kontrolowany uwalniałyby substancje lecznicze przez nawet kilkadziesiąt godzin bezpośrednio w miejscu zmienionym chorobowo. Korzystna forma aplikacji z punktu widzenia bezpieczeństwa chorego, związana ze zmniejszeniem obciążania całego organizmu pacjenta dużymi dawkami cytostatyku oraz dzięki metronidazolowi, który zwalcza miejscowe nadkażenie bakteryjne tkanki kostnej po interwencji chirurgicznej, może w znaczący sposób zwiększyć skuteczność terapeutyczną.

Obecnie w Katedrze Chemii Fizycznej prowadzone są badania nad nadaniem tym mezoporowatym proszkom formy kulistych granulatów – peletek, które w sposób modelowy są zamknięte w twardej kapsułce żelatynowej. Wykorzystuje się w tym celu technikę ekstruzji i sferonizacji proszków. Mamy duże doświadczenie w stosowaniu tej metody wynikające z szeregu lat badań technologicznych postaci leku w zespole śp. prof. Stanisława Janickiego, kierownika Katedry i Zakładu Farmacji Stosowanej naszej Uczelni w latach 1979-2001.

prof. Wiesław Sawicki,
Katedra i Zakład Chemii Fizycznej

Gratulacje od prorektora

Studenci GUMed: **Iga Kościńska** – zwyciężczyni IV Olimpiady z języka angielskiego w naukach medycznych i **Kamil Iwicki** – laureat Konkursu spotkali się z prorektorem ds. studenckich dr. hab. Tomaszem Smiataczem. Towarzyszyły im mgr Magda Warzocha – opiekun studentów i dr Anna Kuciejczyk, p.o. kierownika Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych GUMed. Prorektor pogratulował wszystkim osiągniętego sukcesu oraz wręczył pamiątkowe dyplomy oraz podziękowania. ■

Odszedł Jerzy Czubała

W Australii po koniec kwietnia br. zmarł Jerzy Czubała, jedyny w historii absolwent AMG, występujący z powodzeniem w I lidze piłkarskiej. Odszedł jeden z ostatnich piłkarzy „Wielkiej Lechii” – drużyny, która w 1956 r. zajęła 3 miejsce w polskiej ekstraklasie, co jest do dzisiaj najlepszym osiągnięciem w historii gdańskiego i pomorskiego futbolu.

Łączyła nas długoletnia, wczesnomłodzieńcza przyjaźń od 1945 r., kiedy to zjechaliśmy do Gdańska – On z Krakowa, ja z wołyńskich Kresów i zamieszkaliśmy po sąsiedzku przy ul. Chrzanowskiego we Wrzeszczu. Razem kopaliśmy starą, poniemiecką piłkę i już wtedy Jurek był dla mnie niedościgłym wzorem piłkarskiej żonglerki.

Był uczniem V LO w Gdańsku-Oliwie. Karierę sportową rozpoczął w Gedanii, a od 1953 r., kiedy był już studentem stomatologii AMG, przechwyciła Go I-ligowa Lechia. I tam, pod okiem trenera Tadeusza Forsysia, rozbłysnął cały jego talent. Imponował przede wszystkim inteligencją w grze, zmysłem taktycznym i mądrym, dokładnym rozgrywaniem piłki, co zawsze znamionowało najlepszych pomocników. Nic dziwnego, że szybko stał się równorzędnym partnerem takich asów ówczesnej Lechii, jak najlepszy polski stoper Roman Korynt, lider strzelców gdańskiej drużyny Bogdan Adamczyk czy bracia Robert i Henryk Gronowscy.

A zimą Jurek Czubała błyszczał na tafli hokejowej, strzelał najwięcej bramek dla klubu Stoczni Północnej i był głównym autorem jego awansu do ligi hokejowej.

Po ukończeniu studiów na naszej wspólnej *Alma Mater*, wyjechał do Australii, grając zarobkowo w tamtejszych klubach polonijnych, gdzie był już prawdziwym asem boiska i nauczycielem młodzieży.

Chciał wracać do Polski, ale nowy, ciekawy i bogaty kraj, a także pewna uroczą australijska Polka miały zbyt dużą siłę przyciągającą. Pozostał na stałe na odległym kontynencie, zyskał lokalną sławę znakomitego stomatologa, ale z gdańskimi przyjaciół-

mi przez całe życie łączyły Go silne więzi. Jeszcze tak niedawno zabrał nas z Romkiem Korytem na ciekawy, samochodowy rajd po Europie z metą na tenisowym turnieju wimbledońskim. Jurek był też chyba najczęściej odwiedzającym swą dawną ojczyznę polskim Australijczykiem. Tu na gdańskim Srebrzysku są groby jego najbliższych: rodziców i siostry.

On sam spoczął w dalekiej, choć gościnnej ziemi Jego drugiej ojczyzny. Pozostanie w pamięci gdańskich miłośników futbolu.

Jerzy Gebert,
lekarz medycyny, dziennikarz radiowy

W dniu 13 marca 2017 roku zmarła

dr hab. Jolanta BOROWSKA-LEHMAN

patomorfolog, wyspecjalizowana w badaniu układu nerwowego. Absolwentka Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Gdańsku. Studia lekarskie odbywała w latach 1946-1952. Jeszcze przed dyplomem pracowała jako asystent w Zakładzie Anatomii Prawidłowej. W 1953 r. przeszła do pracy w Katedrze i Zakładzie Patomorfologii kierowanym przez prof. Wilhelma Czarnockiego i tam przeszła kolejne szczeble kariery akademickiej. Uzyskała też specjalizację z zakresu anatomii patologicznej – I stopnia w 1956 r. i II stopnia w 1962 r. W 1965 r. otrzymała tytuł naukowy doktora i objęła w Zakładzie etat adiunkta. W 1981 r. habilitowała się, a w 1983 r. objęła stanowisko docenta. W roku 1991 została powołana na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Na emeryturę przeszła z końcem 1998 r. Za osiągnięcia w pracy zawodowej została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi (1974 r.) i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1983 r.). Z wielkim smutkiem żegnamy wybitnego specjalistę patomorfologa, utalentowanego nauczyciela akademickiego i wychowawcę wielu roczników studentów medycyny.

XII Piknik na Zdrowie

Blisko sześćdziesiąt stoisk, kilka tysięcy wykonanych badań i kilkaset udzielonych porad, konkursy plastyczne, zdrowe jedzenie i mnóstwo dobrej zabawy – tak w skrócie można opisać XII Piknik na Zdrowie. Impreza zorganizowana przez GUMed odbyła się 10 czerwca br. na parkingu, który na jeden dzień zamienił się w centrum profilaktyki zdrowotnej. Chętni mogli m.in. nauczyć się samobadania piersi i zasad udzielania pierwszej pomocy przy użyciu automatycznego defibrylatora (AED) czy nauczyć się szycia chirurgicznego. Gościem Pikniku było Pomorskie Centrum Słuchu i Mowy „Medincus”, którego przedstawiciele wykonywali przesiewowe badania słuchu oraz udzielali porad logopedycznych i psychologicznych.

Najwięcej osób odwiedziło stoiska kardiologiczne i diabetologiczne. Lekarze mierzyli poziom cholesterolu i glukozy we krwi oraz podpowiadali co zrobić, aby długo cieszyć się zdrowiem. Oblegany był również namiot stomatologów, gdzie można było zrobić bezpłatny przegląd stomatologiczny oraz dowiedzieć się jak prawidłowo dbać o higienę zębów. Po badaniu dorośli mogli przekąsić marchewkę i jabłko, a dzieci dostawały dyplomy i szczoteczki do mycia zębów. Wielu piknikowych gości zdecydowało się na pomiar ciśnienia w namiocie Kliniki Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii oraz wykonanie pomiaru zawartości tkanki tłuszczowej na stoisku Studenckiego Koła Naukowego Dietetyki. Dużym powodzeniem cieszyły się prezentacje studentów z IFMSA-Poland, którzy próbowali oswoić najmłodszych uczestników z białym fartuchem. Dzięki misiom podarowanym przez Polpharmę studenci zorganizowali Szpital Pluszowego Misia w terenie, zabawę polegającą na badaniu maskotek. W ten sposób przekonywali najmłodszych, że wizyta u lekarza nie jest niczym strasznym. Pielęgniarki pediatryczne mierzyły i ważyły najmłodszych, a pielęgniarki chirurgiczne zachęcały do rzucenia palenia. SKN Diabetologii Dziecięcej sprawdzało stężenie glukozy u najmłodszych oraz zachęcało do uprawiania sportu. Centrum Medycyny Rodzinnej GUMed Sp. z o.o. wykonywało pomiary stężenia glukozy i cholesterolu we krwi oraz ciśnienia tętniczego. Nie zabrakło pomiaru wagi ciała, tkanki tłuszczowej ciała, wyliczania BMI i wieku biologicznego. Zakład Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego wraz z SKN „Przyszłe Położne” informował ciężarne jak przygotować się do cudu narodzin oraz co zabrać ze sobą do szpitala. Z instrukcją obsługi noworodka, czyli jak pielęgnować i karmić małe dziecko zaprezentowało się SKN Położnictwa. Jego przedstawiciele udzielali informacji z zakresu przygotowania się do przyjęcia nowego członka rodziny, edukowali z zakresu fizjologicznych stanów w okresie noworodkowym, prowadzili warsztaty prawidłowej pielęgnacji i opieki nad noworodkiem. Przedstawiciele Zakładu Fizjoterapii zapoznawali z praktyczną wiedzą o narzędzie ruchu oraz radzili co robić, by nie bolały plecy. Członkowie Studenckiego Koła Ultrasonografii przy Pracowni Ultrasonograficznej i Biopsyjnej Kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii wykonywali badanie USG tarczycy. Nie zabrakło też studentów z Młodej Farmacji, którzy uświadamiali niebezpieczeństwa związane ze stosowaniem leków i suplementów diety niewiadomego pochodzenia. SKN przy Katedrze i Zakładzie Bromatologii omawiało zalety racjonalnej diety jako cennej broni w walce z chorobami cywilizacyjnymi. SKN Medycyny Ratunkowej przy Katedrze i Klinice Medycyny Ratunkowej przeprowadziło warsztaty z udzielania pierwszej pomocy. SKN Kliniki Onkologii i Radioterapii przekazywało wiedzę o profilaktyce i leczeniu w najczęściej występujących nowotworach. Na stoisku Zakładu Mikrobiologii Jamy Ustnej można było uzyskać poradę dotyczącą diagnostyki grzybic, zbadać pH śliny oraz zobaczyć pod mikroskopem drobno-ustroje jamy ustnej. Dla dzieci zorganizowano konkurs *Jak wygląda bakteria*. Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Chorób Tkanki Łącznej i Geriatrii udzielała porad z zakresu reumatologii oraz mierzyła ciśnienie i wykonywała pomiar cukru we krwi. O częstych chorobach neurologicznych opowiadali przedstawiciele SKN Neurologii przy Klinice Neurologii Dorosłych. SKN Chirurgii Klatki Piersiowej przeprowadziło warsztaty o wpływie palenia papierosów na wydolność organizmu. Na stoisku Katedry i Kliniki Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu chętni mogli dowiedzieć się czegoś więcej o profilaktyce, diagnostyce i leczeniu chorób stóp. Oblężenie przeżywało stoisko przygotowane przez SKN przy Katedrze i Klinice Okulistyki. Wykonywano badanie dorosłych pod kątem jaskry z użyciem lampy szczelinowej i tonometru bezkontaktowego, a dzieci przez zabawę przy użyciu tablic Snellena, lampy szczelinowej oraz tablic Ishihary (diagnostyka ślepoty na barwy). Biblioteka Główna GUMed jak co roku propagowała bookcrossing, czyli ideę nieodpłatnego przekazywania książek poprzez pozostawianie ich w miejscach publicznych, jak również w miejscach celowo utworzonych, tzw. półkach bookcrossingowych, po to, aby znalazca mógł je przeczytać i przekazać dalej. SKN Mikrobiologii Środowiska przy Zakładzie Immunobiologii i Mikrobiologii Środowiska omawiało dobroczynne skutki działania bakterii w naszym organizmie, wykonywało pokaz wykonywania posiewów mikrobiologicznych na pożywkach agarowych i odcisku przy użyciu płytek agarowych. Przedstawiciele Zakładu Toksykologii Środowiska oraz SKN Zdrowia Środowiskowego uczyli, jak prawidłowo przechowywać żywność. Studenci z SKN przy Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej tłumaczyli dlaczego tak ważne jest dawstwo organów. Klinika Gastroenterologii i Hepatologii wraz z Centrum Nauki EXPERYMENT w Gdyni uczyła anatomii układu pokarmowego na podstawie anatomicznego modelu człowieka. Na stoisku można było samodzielnie tworzyć model układu trawiennego. Nie zabrakło też eksperymentów chemicznych pokazujących

proces trawienia pokarmu. O skutkach nadmiernego opalania opowiadało SKN Chirurgii Plastycznej.

Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych uczyło zwrotów przydatnych w nagłych przypadkach za granicą, w tym prezentowało minirozmówki pacjent–lekarz. SKN „ISPE – Farmacja Przemysłowa” wraz z pracownikami Katedry i Zakładu Farmacji Stosowanej prezentowało sposoby sporządzania wybranych postaci leku, np. maści, zawiesin i kapsułek, a Forum Analityków Medycznych podpowiadało jak należy przygotowywać się do badań. Zakład Prawa Medycznego i Farmaceutycznego omawiał co znajduje się na recepcie a SKN Fizjologia Płodności opowiadało jak wygląda cykl kobiety.

SKN przy Zakładzie Prewencji i Dydaktyki wykonywało pomiar glikemii przygodnej, cholesterolu całkowitego w osoczu krwi oraz ciśnienia tętniczego. SKN Psychiatrii działające przy Klinice Psychiatrii Dorosłych prowadziło działania edukacyjne z zakresu przyczyn zaburzeń snu, higieny snu, niefarmakologicznych metod zapobiegania zaburzeniom snu.

Dzięki pozyskanym na Piknik środkom udało się zakupić m.in. 13 ciśnieniomierzy, 2 wagi z pomiarem zawartości wody i tkanki tłuszczowej, 4 pulsoksymetry, fantom szyjki macicy, miarki, wzrostomierze. Sponsor platynowy – Accu Check podarował także 10 glukometrów.

Serdecznie dziękuję za udział w Xli Pikniku na Zdrowie. Szczególnie dziękuję osobom bezpośrednio zaangażowanym w organizację stoisk. Dzięki Państwa aktywności po raz kolejny udało się zorganizować świetną imprezę. Serdeczne podziękowania kieruję także w stronę Działu Gospodarczego, Techniczno-Budowlanego, Sekcji Wydawnictw i Transportu. Dziękuję także Sylwii Scisłowskiej, grafikowi, fotografowi Zbigniewowi Wszeborowskiemu oraz Maćkowi Pikulskiemu i Łukaszowi Raszei z Sekcji Projektów Internetowych.

Więcej na s. 52.

Jolanta Świerczyńska,
Sekcja Informacji i Promocji

O internie w CMI

I Ogólnopolska Konferencja Internistyczna, której organizatorem było SKN przy Zakładzie Prewencji i Dydaktyki GUMed odbyła się 3 czerwca 2017 r. w CMI. Otworzył ją prorektor ds. studenckich dr hab. Tomasz Smiatacz. W sesji naukowej uczestniczyli studenci z Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Bydgoszczy i Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.

Organizatorzy zadbali o przybliżenie tematyki specjalizacji z chorób wewnętrznych, a także pierwszych kroków w badaniach naukowych i realizacji doktoratu. Wykłady dla studentów poprowadzili: *Pierwsze kroki w nauce – pisanie studenckich prac naukowych* lek. Izabella Kuźmiuk-Glembin, *Kilka słów o specjalizacji z interny* dr Natalia Buda oraz *Doktorat od podszewki* dr Mateusz Jagielski.

W trakcie przerwy obiadowej członkowie: SKN Zakładu Prewencji i Dydaktyki, SKN Gastroenterologii, SKN Geriatrii, SKN Reumatologii i SKN Kardiologii zaprezentowali swoje osiągnięcia i profil.

Autorzy najlepszych prezentacji otrzymali nagrody. W jury Konferencji zasiadali: dr hab. Wojciech Sobiczewski, dr Maria Janiak i dr Łukasz Obołończyk.

Laureaci:

I miejsce – **Magdalena Sternau, Filip Kijowski, Monika Fruczek** (GUMed) – *Wybrane zagadnienia epidemiologiczne ostrego zapalenia trzustki – jednoośrodkowe badanie retrospektywne*. Opiekunami pracy byli: dr Mateusz Jagielski i dr Maria Janiak.

II miejsce – **Kacper Marunowski, Emilia Błęszyńska** (GUMed) – *Ocena wiedzy na temat przyjmowania leków oraz przestrzegania zasad leczenia przez osoby w wieku podeszłym*. Praca powstała pod opieką dr. Adama Hajduka.

III miejsce (ex aequo):

– **Marta Bromirska, Patrycja Królikiewicz, Jakub Ruszkowski** (GUMed) – *Motywacja i rozpowszechnienie przyjmowania leków przeciwbólowych, witaminy D3 i preparatów objawowych działających na stawy wśród słuchaczy Uniwersytetów trzeciego wieku*. Opiekunami pracy byli: dr Żaneta Smoleńska, lek. Anna Wojteczek, prof. dr hab. Zbigniew Zdrojewski.

– **Aleksandra Polak, Tadeusz Wojciech Łapiński** (UMB) – *Toksyczne uszkodzenie wątroby spowodowane Ceremonią Kambo – studium przypadku*. ■

KONGRES MEDYCZNY

VARIA MEDICA* 2017

WARSZAWA, 30 listopada – 2 grudnia 2017 roku
Hilton Warsaw Hotel and Convention Centre

www.kongres.viamedica.pl

* *Giraldus de Solo, Varia Medica, XV w.*

Patronat Medialny

tvmed

Organizator

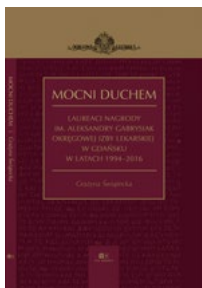

Partner

Kongres jest skierowany do osób uprawnionych do wystawiania recept lub osób prowadzących obrót produktami leczniczymi — podstawa prawna: Ustawa z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2008 r. nr 45, poz. 271).

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Mocni Duchem

Grażyna Świątecka (red.)
Cena Ikamed: 35,00 zł

Podstawą do napisania laudacji wyróżnionych lekarzy były indywidualne rozmowy z kandydatami do Nagrody im. Aleksandry Gabrysiak oraz pisemne wypowiedzi ich pacjentów, współpracowników i przełożonych. Wspólną cechą lekarzy wyróżnionych nagrodą jest umiłowanie zawodu, który odczytali jako powołanie życiowe u progu dorosłego życia, a nierzadko już w dzieciństwie. Powołanie, w którym się spełniają z rzadko spotykaną ofiarnością, kreatywnością i bezinteresownością.

Działalność lekarza, nawet wszechstronnie wykształconego i stale uzupełniającego swoją wiedzę, to nie zawsze sukcesy. Niesie ona ze sobą także niechciane i niezamierzone porażki, będące wypadkową nieprzewidzianych zdarzeń. Lekarz wykonujący swoją posługę lekarską — ratujący ludzkie życie — nierzadko jest zmuszony kroczyć po krawędzi niebezpiecznych, wręcz ryzykownych wyborów wymagających odwagi. Takie zmagania są częścią życia lekarskiego i niosą ze sobą mocne obciążenie psychiczne, niosą cierpienie. Nie wybrzmiało to wyraziście w opisywanych życiorysach Laureatów. To, co dominuje w tych relacjach, to radość, a nawet szczęście płynące z niesienia pomocy drugiemu człowiekowi, radość z wybrania tak pięknego zawodu — powołania.

Dla mnie osobiście spotkania z lekarzami — kandydatami do Nagrody im. Aleksandry Gabrysiak były pasjonującą przygodą, okazją do zamyślenia nad pięknem zawodu lekarza, za co im wszystkim jestem bardzo wdzięczna.

prof. zw. dr hab. n. med. Grażyna Świątecka

<http://www.ikamed.pl/mocni-duchem-VMG01134>

Planowanie leczenia i dozymetria w radioterapii. Tom 1

Julian Malicki, Krzysztof Ślosarek (red.)
Cena Ikamed: 230,00 zł

W latach 80. ubiegłego wieku, kiedy kończyliśmy studia z zakresu fizyki, zastosowanie promieniowania jonizującego w leczeniu nowotworów, znane jako radioterapia, miało już kilkudziesięcioletnią tradycję. (...) Po raz pierwszy natomiast zetknęliśmy się z pojęciem „planowanie leczenia”. Pojęcie to przetłumaczone z języka angielskiego (*treatment planning*) do dziś sprawia pewne kłopoty, gdyż nie oddaje skali i wagi problemów związanych z opracowaniem układu wiązek terapeutycznych, doboru rodzaju promieniowania i jego parametrów, energii, wielkości pola, kształtów wiązek, a wreszcie obliczeniem rozkładów dawek, do absorpcji których doprowadzą te wiązki w organizmie. (...) Stosowane przez lekarzy radioterapeutów i fizyków medycznych określenie „planowanie leczenia” może być przez osoby niezwiązane z radioterapią nowotworów uważane za planowanie wizyty pacjenta w kalendarzu i nie sprzyja upowszechnieniu wiedzy o roli fizyków medycznych w całym procesie leczenia chorych promieniowaniem jonizującym. Niestety nie wprowadzono lepszego określenia i w nazewnictwie naukowym i klinicznym utrzymała się ta żargonowa nazwa, dlatego też stosujemy ją w niniejszej monografii. (...)

<http://www.ikamed.pl/planowanie-leczenia-i-dozymetria-w-radioterapii-VMG01104>

Uroinekologia. Schorzenia dna miednicy

Ewa Barcz (red.)
Cena Ikamed: 240,00 zł

Monografia *Uroinekologia. Schorzenia dna miednicy* jest bardzo cenną pozycją przeznaczoną nie tylko dla lekarzy specjalizujących się w uroinekologii, ale także dla lekarzy ginekologów położników, lekarzy innych specjalności i studentów medycyny. Zawiera najnowsze informacje z zakresu szeroko rozumianej uroinekologii przedstawione w sposób niezwykle praktyczny, zaś bogaty materiał ilustracyjny (ryciny, zdjęcia) stanowi cenne uzupełnienie (...).

Z recenzji prof. dr. hab. n. med. Stanisława Radowickiego
Konsultanta Krajowego w dziedzinie ginekologii i położnictwa

<http://www.ikamed.pl/uroinekologia-schorzenia-dna-miednicy-VMG01102>

Vademecum geriatry dla lekarza praktyka. Tom 1

Barbara Gryglewska, Tomasz Grodzicki (red.)

Adresatem dzieła jest lekarz praktyk. W polskiej rzeczywistości to osoba nierzadko przeciążona pracą zawodową, z ograniczonymi możliwościami systematycznego dokształcania się. Większość chorych, którym opiekuje się „lekarz praktyk”, to chorzy w starszym wieku. A jednak lekarz ten nie zawsze jest przekonany, że geriatra może coś dodać do jego osobistego doświadczenia — jest to pokłosie wieloletniego braku tego przedmiotu w przeddyplomowym kształceniu lekarzy. Jestem przekonany, że jeżeli ten adresat sięgnie po *Vademecum*, szukając podpowiedzi w trudnej sytuacji klinicznej, powinien szybko znaleźć praktyczną radę. Mając świadomość rosnącej liczby pacjentów w starszym wieku i trudności opieki nad tymi chorymi, może również podjąć systematyczne studiowanie tej publikacji, do czego — jak sądzę — zachęci go pierwszy z nią kontakt.

Z recenzji dr. hab. n. med. Jana Szewieczka

<http://www.ikamed.pl/vademecum-geriatry-dla-lekarza-praktyka-tom-i-VMG01116>

WKRÓTCE W SPRZEDAŻY

Repetitorium z diabetologii

Leszek Czupryniak,
Dorota Zozulińska-Ziółkiewicz

<http://www.ikamed.pl/repetitorium-z-diabetologii-VMG01142>

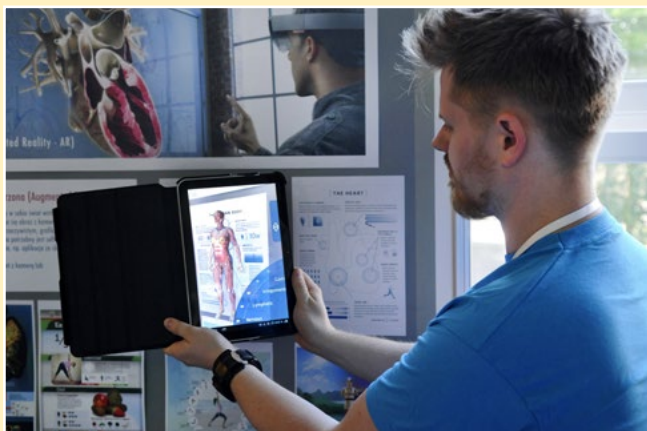
Diabetologia 2017

Leszek Czupryniak,
Krzysztof Strojek

<http://www.ikamed.pl/diabetologia-2017-VMG01143>

Medyczny Dzień Nauki 2017

Piknik na Zdrowie

10 czerwca 2017 r.

